

V Praze 21. listopadu 1945.
Č.j. 2911.

Svolání IX. synodu českobratr-
ské církve evangelické 1945.

Všem poslancům IX. synodu
českobratrské církve evangelické.

Oznamujeme Vám, že podle § 93 a 101,16 církevního zřízení ze dne
24. září 1931 č. 155 Sb.

s v o l á v á m e IX. s y n o d

českobratrské církve evangelické a zveme Vás jako poslance k jeho
zasedání.

Synod bude zahájen ve středu 5. prosince 1945 o 17. hodině v
modlitebně v Praze na Vinohradech, Korunní tř. 60. Bude navrhová-
no, aby zasedal po celý čtvrtek 6. prosince 1945. Kdyby ve čtvrtek
nebylo možno vše projednat, bude synod zasedati také ještě v pá-
tek 7. prosince dopoledne. Na to má býti synod odročen na červen
1946.

Úkolem tohoto synodu bude především volba nové synodní rady
a pak projednání některých předloh zásadní důležitosti. Má to bý-
ti tedy spíše synod volební a manifestační nežli pracovní. Obvyk-
lá pracovní zasedání se mají konati až v červnu, kdy bude mít syn-
od příležitost projednat zprávu synodní rady o stavu církve, ná-
vrhy synodní rady, synodních odborů, seniorátních konventů, peti-
ce a t.d.

Žádáme Vás, abyste se k zasedání u r č i t ě dostavil.
V případě, že byste proti očekávání pro důležité a neodkladné dů-
vody tak učiniti nemohl, žádáme Vás, abyste to v nejkratším čase
oznámil jednak seniorovi svého seniorátu a jednak nám, tak abychom
mohli včas povolati náhradníka.

O nocleh v Praze se postará každý člen synodu sám.

Dále upozorňujeme, že podle jednacího řádu každý v o l e n ý
poslanec se potřebuje na synodu prokázati legitimací, kterou mu
vyhotoví příslušný jeho senior. Obrátte se proto v té věci na svůj
seniorátní úřad. Po příjezdu do Prahy odevzdejte legitimace někte-
rému tajemníku synodní rady.

Podrobný program pro všechna zasedání jest přiložen. Připoju-
jeme také memorandum synodní rady o organizaci evangelických cír-
kví v českých zemích, vypracované synodním kurátorem dr A. Boháčem.
Má býti o něm na synodu jednáno, laskavě si je tedy vezměte s se-
bou do Prahy. Někteří členové synodu je již dostali dříve. Těm no-
vý výtisk neposíláme. Konečně připojujeme také jednací řád pro sy-
nodní jednání.

Synodní rada vyprošuje všem delegátům Boží ochranu na cestě
a ducha radostně odpovědného za velké budovatelské dílo, které nás
čeká na troskách starého, předválečného světa. Věříme, že tento
první synod po milostivém osvobození posílí všechny dělníky na ro-
li Boží, aby vyšli s novým odhodláním a zasvěcením k službě krá-
lovství Kristova, když Bůh volá tolika potřebami a novými možnost-
mi. Staré církevní heslo nechť řídí i tento náš synod : Ve věcech

základních, nutných jednota, v druhotných nebo sporných svoboda
a ve všem láska ! Tak bude Bohu sláva v církvi skrze Krista
Ježíše a tak vzejde z našich usilí požehnání lidí jeho pro cír-
kev i národ.

S bratrskými pozdravy .

SYNODNÍ RADA ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ

dr. Josef Křenek,
synodní senior.

Bedřich Jerie,
náměstek synodního seniора.

synodní kurátor
dr. Antonín Boháč,

dr. Jindř. Hrozný, dr. Josef Král, Karel Machotka,
členové synodní rady.

IX. SYNOD

ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ

5. a 6. prosinec 1945

SYNODNÍ RADA ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANGELICKÉ PRAHA II, JUNGMANNOVA 9

DOVOĽUJE SI ZVÁTI K TĚMTO SHROMÁŽDĚNÍM IX. SYNODU:

ZAHAJOVACÍ ZASEDÁNÍ

Úvodní pobožnost synodní senior ThDr Josef Křenek

Vnitřní úkoly církve náměstek synodního seniora
Bedřich Jerie

Poslání církve synodní kurátor Dr. A. Boháč

Pozdravy gener. biskup evang. a. v. církve
Dr VL Čobrda a zahraniční hosté

Středa 5. prosince v 17 hodin

SHROMÁŽDĚNÍ SE KONAJÍ V BOHOSLUŽEBNÉ SÍNĚ SBORU ČESKOBRATRSKÉ CÍRKVE EVANG. V PRAZE XII, KORUNNÍ 60

Z Á V Ě R Ě Č N É Z A S E D Á N Í

Na thema

DNEŠEK A DUCHOVNÍ HODNOTY

promluví

náměstek předsedy vlády Ján Ursíny,
předseda Zemského nár. výboru v Brně Fr. Loubal,
Vojta Beneš a Dr Miloslav Kohák

Čtvrtek 6. prosince v 19.30 hodin

ZAHAJOVACÍ ZASEDÁNÍ

5. PROSINEC 1945 V 17 HODIN

1. Předehra na varhany (Prof. Josef Balcar)
2. Vstupní slovo
3. Společný zpěv písně „Tě Boha chválíme“
4. Modlitba a kázání (Synodní senior Thdr J. Křenek)
5. Společný zpěv písně „Všech věků mocný králi“
6. Vzpomínka na zesnulé členy církve
7. Společný zpěv písně „Otče náš milý Pane“
8. Vnitřní úkoly církve (Náměstek synodního seniora B. Jerie)
9. Poslání církve (Synodní kurátor dr Ant. Boháč)
10. Společný zpěv písně „Za mnou dí Kristus“
11. Pozdravy gener. biskupa slovenské evang. a. v. církve
dr Vl. Čobrdy a zahraničních hostů
12. Projev oddanosti prezidentu republiky a vládě
13. Zakončení prosbou o požehnání
14. Společný zpěv písně „Ó přeutěšená chvíle“
15. Hymna „Kdož jste Boží bojovníci“

Tě Boha chválíme, - Pána svého ctíme, - tě, Otce věčného, - obor světa všeho - vesele vyznává, - chválu tobě vzdává.

Tě všichni anjelé - chválí vždycky mile - i cherubínové - a šerafinové, - knížatstva i moci - zpívají dnem nocí:

Svatý, svatý, svatý, - světem neobjatý, - Hospodin zástupů, - aniž jiný jest Bůh. - Plné všecko nebe, - plná země tebe.

Tě sbor apoštolský, - tě počet prorocký, - zástup mučednický - stkvoucí, tebe vždycky, - i také obecná - po světě církev ctí

Vyznává věčného - Otce nebeského, - s tebou též bytnosti - Syna od věčnosti - i Ducha svatého, - Boha jediného.

O blahoslavení - ti, kdož jsou počteni - s domácími tvými! - Tiť srdci vděčnými - budou vzdávat díky, - zpívajíc na věky:

Svatý, svatý, svatý, - v lásce přebohatý, - ó Bože zástupů, - aniž jiný jest Bůh. - dejž se chválit vděčně - zde i potom věčně.

Všech věků mocný králi, - nejvyšší Pane náš, - tě věrní srdcem chválí, - v nichž bydlení své máš. - Ač v nebi přebýváš - a s Otcem na pravici - rozkoše užíváš, - však v tebe doufající - za milý byt svůj máš.

A zvláště ve své církvi, - již sobě zřizuješ - a dary Ducha svého - výborně spravuješ. - V tom jsi se zjevil nám - z své lásky, Pane milý, - již prokázal jsi nám, - bychom tě vždycky ctili, - neb's hoden toho sám.

Otče náš, milý Pane, - dejž nám Ducha svatého, - prosíme, at se stane - pro Krista, Syna tvého, - at nás učí Božského - pravdu zákona znáti, - proroctví falešného - pilně se vystříhati.

Kriste, jenž jsi věrným svým - seslal Ducha svatého, - před věky vyvoleným - od Otce nebeského; - račiž nám této chvíle - téhož Ducha seslati, - abychom tebe mile - mohli v slovech poznati.

O milý Duchu svatý, - rač našim hostem býti, - jenž jsi v dařích bohatý, - nemeškej k nám přijíti. - Spravuj jazyk k mluvení, - dej dobré naučení, - nachyl uši k slyšení, - zapal srdce k věšení.

Za mnou! dí Kristus, lide můj, - za mnou, ó stádce malé; - dej výhost světu, při mně stůj, - buď rozkazů mých dbalé - a k nebi, v světa zapření, - následuj mého vedení.

Já světlo jsem a svatými - můj život ctnostmi svítí; - všech temností, kdo věří mi, - můž věčně zbaven býti; - kdo z Boha jest, vždy pozoruj - mé šlépěje a příklad můj.

Ó přetěšená chvíle (2. verš)

Budiž pokoj tvůj rozhojněn, - Jeruzaléme, v tvých schránách, - věžích, palácích i branách, - vnitř i zevnitř buď jim zmocněn. -

Tohot tobě věrně žádám - pro bratří, kteréž v tobě mám, - i pro jiné přátele milé, - zvlášt pro dům Boha našeho, - i já též tvého dobrého - chci hledati vždy každé chvíle.

ZÁVĚREČNÉ ZASEDÁNÍ

6. PROSINEC 1945 V 19.30 HODIN

1. Předehra na varhany (Prof. Josef Balcar)
2. Společný zpěv písně „Pánu všichni prozpěvujte“
3. Modlitba a úvodní slovo synodního seniora
4. J. Urbanec „Otče náš“ (Pěvecký spolek Blahoslav za vedení sbormistra B. Esopa)
5. DNEŠEK A DUCHOVNÍ HODNOTY
Náměstek ministerského předsedy Ján Ursíny, předseda Zemského národního výboru v Brně Frant. Loubal, senátor Vojta Beneš a dr. Miloslav Kohák
6. Společný zpěv písně „Ó Pane, kterýž všecken lid“
7. Doslov synodního seniora
8. J. P. Sweelinck „Žalm 134“ (Pěvecký spolek Blahoslav za vedení sbormistra B. Esopa)
9. Ukončení modlitbou a požehnáním
10. Společný zpěv písně „Ó přijdiž, přijdiž léto Páně“

Pánu všichni prozpěvujte, - kdežkoli kteří bydlíte, - vstuptež před něj s důvěrou, - služte mu stále s radostí.

Znejte, žeť on jest sám Bůh náš, - ne my sebe, on stvořil nás, - a že jím jsme zvoleného - ovce pastvy lidu jeho.

Protož to rozvažujte, - do bran jeho vcházejíce, - oslavujte v síních jeho - jej k sobě tak laskavého.

Chválu s srdečnou vděčností - vzdejte jeho velebnosti, - jeho jméno vyvyšujte, - chvalte, ctěte, vyznávejte.

Nebo dobroty jest plný, - od věků v ní neproměnný, - jest i věčná pravda jeho, - nikdy nemýlí žádného.

Ó Pane, kterýž všecken lid - na zemi v péči máš, - ó zachovej nám naši vlast - a drahý národ náš.

Své rámě vztáhni nad námi - a zlé od nás vše vzdal; - dej, tebe svou by pavézou - z nás každý býti znal.

Ať láska všechny spojuje - nás v přepevný zde kruh; - necht k tobě nejprv zjevuje, - pak lásku k druhu druh.

Zpěv svobody necht zaznívá - a blaží stádce tvé, - a píseň jeho zářivá - necht k vděčnosti nás zve.

Ty panovníce národů, - jenž ke všem dohlédáš, - ó zachovej nám naši vlast - a drahý národ náš!

Ó přijdiž, přijdiž léto Páně (5. a 6. verš)

Ó vrat nám dávnou dobu blahou, - v níž s otci jsi zde přebýval, - kdy tvář tvou milostnou a drahou - tvůj lid vždy jasně vidíval, - ať vše zas tobě jen se klaní - a v tvém vždy roste milování.

A dejž, ať v tebe vkořenění - jsme jedno tělo, jeden duch, - tvou láskou v jedno zapojení, - se v lásce vinem k druhu druh, - až věčné, jasné, beze stínu - nám vzejde léto ve tvém klínu.

P Í S N Ě

Tě Boha chválíme, - Pána svého ctíme, - tě, Otce věčného, -
obor světa všeho - vesele vyznává, - chválu tobě vzdává.

Tě všichni anjelé - chválí vždycky mile - i cherubínové - a serafínové, -
knížatstva i moci - zpívají dnem nocí:

Svatý, svatý, svatý, - světem neobjatý, - Hospodin zástupů, - aniž
jiný jest Bůh. - Plné všecko nebe, - plná země tebe.

Tě sbor apoštolský, - tě počet prorocký, - zástup mučednický -
stkvoucí, tebe vždycky, - i také obecná - po světě církev ctná

Vyznává věčného - Otce nebeského, - s tebou též bytnosti - Syna
od věčnosti - i Ducha svatého, - Boha jediného.

O blahoslavení - ti, kdož jsou počtení - s domácími tvými! -
Tit' srdci vděčnými - budou vzdávat díky, - zpívajíc na věky:

Svatý, svatý, svatý, - v lásce přebohatý, - ó Bože zástupů, - aniž
jiný jest Bůh, - dejž se chválit vděčně - zde i potom věčně.

Všech věků mocný králi, - nejvyšší Pane náš, - tě věrní srdcem
chválí, - v nichž bydlení své máš. - Ač v nebi přebýváš - a s Otcem
na pravici - rozkoše užíváš, - však v tebe doufající - za milý byt
svůj máš.

A zvláště ve své církvi, - již sobě ztízuješ - a dary Ducha svého -
výborně spravuješ. - V tom jsi se zjevil nám - z své lásky, Pane
milý, - již prokázal jsi nám, - bychom tě vždycky ctili, - neb's
hoden toho sám.

Otče náš, milý Pane, - dejž nám Ducha svatého, - prosíme, at
se stane - pro Krista, Syna tvého, - at nás učí Božského - pravdu
zákona znáti, - proroctví falešného - pilně se vystříhati.

Kriste, jenž jsi věrným svým - seslal Ducha svatého, - před věky
vyvoleným - od Otce nebeského; - račiž nám této chvíle - téhož
Ducha seslati, - abychom tebe mile - mohli v slovech poznati.

O milý Duchu svatý, - rač naším hostem býti, - jenž jsi v dařích
bohatý, - nemeškej k nám přijíti. - Spravuj jazyk k mluvení, - dej
dobré naučení, - nachyl uši k slyšení, - zapal srdce k věření.

Za mnou! dí Kristus, lide můj, - za mnou, ó stádce malé; -
dej výhost světu, při mně stůj, - buď rozkazů mých dbalé - a k nebi,
v světa zapření, - následuj mého vedení.

Já světlo jsem a svatými - můj život ctnostmi svítí; - všech tem-
ností, kdo věří mi, - můž věčně zbaven býti; - kdo z Boha jest,
vždy pozoruj - mé šlépěje a příklad můj.

Ó přeutešená chvíle (2. verš)

Budiž pokoj tvůj rozhojněn, - Jeruzaléme, v tvých schránách, - vě-
žích, palácích i branách, - vnitř i zevnitř buď jim zmocněn. -
Tohoť tobě věrně žádám - pro bratří, kteréž v tobě mám, - i pro
jiné přátele milé, - zvláště pro dům Boha našeho, - i já též tvého
dobrého - chci hledati vždy každé chvíle.

K horám patřím já vesele, - k nimž odsud pospíchám, - z nich
pomoci čekám. - Dát mi ji, věřím, Pán cele, - jáť doufám v něj
samého, - nebt jest mocný Pán všeho.

Nedopustíť on nikoli - klesnutí tvým nohám, - neb tě ostříhá sám. -
Aj, nedříměj v žádnou chvíli, - aniž spí, maje v péči - své věrné
vždy největší.

Pán jest tvůj strážce bedlivý, - tvá on též záclona, - tobě vždy
přítomná, - pročež žádný blesk škodlivý - slunce ani měsíce -
nezžehne tvého líce.

Bude tě Pán ostříhati - ode všeho zlého, - všechněm pracem tvého -
předsevzetí i žehnati - dle svého slitování - na věky bez skonání.

Pán Bůh je síla má, všecka obrana má! - bezpečně má státi, -
aniž se lekati - duše má.

Byť vojsko povstalo, - proti mně se bralo, - byť jich bylo mnoho, -
nebojím se toho - zamálo.

Nebot při sobě mám, - v něhož silně doufám, - bojovníka toho, -
jenž jest mocen všeho; - nezoufám!

Jedné věci žádám - a té vždycky hledám, - abych v domu Páně -
přebýval v ochraně - věčně tam.

Uslyšíš mne, Pane, - ohlédníš se na mne; - utíkám se k tobě, - rád
tě mám při sobě, - můj Pane!

Tváří své přede mnou - neskrývej, buď se mnou! - Ty's mé spo-
možení - i vysvobození, - Bože můj!

Bože, vylež požehnání - na všechny nás s výsosti, - dejž, ať
ctíme přikázání - slova tvého s radostí; - apoštolské učení - jest
nám dáno k spasení, - bychom Krista, vůdce znali, - hlasu jeho
poslouchali.

Bože, uděl požehnání - tomu, jenž dnes zřízen jest, - by tvé vůle zvěstování - ctil víc, než svou vlastní čest: - dej mu srdce ochotné, - aby plnil sliby ctivé, - na těle i duši jeho - posvět předsevzetí všeho.

Jestli jaké pokušení - život jeho zkormoutí, - sešli s nebe posilnění, - nedopust mu klesnouti, - ctnosti z víry prospěch dej, - Božskou moc v něm dokonej, - by tak dílo kazatele - konal pobožně a směle.

Všechněm věrným kazatelům - přej své Božské milosti, - žehnej pravdy učitelům, - aby s stálou věrností - vůli tvou vždy hlásali, - ke Kristu lid volali, - po zdejší pak smrtelnosti - ať se stkvějí u věčnosti.

Ej, nuž, Páně služebníci, - dnem nocí před ním stojící, - chválu jeho velebnosti - vzdávejte se vši vděčností.

K svatyni ruce vznášejte, - prosby k němu odsílejte - a tak ctíce Nejvyššího, - říkejte i lidu jeho:

Kdožkoli jste věrni Pánu, - jenž vás přijal v svou ochranu, - ten, jenž nebě, zemi stvořil, - Sion sobě k bytu zvolil.

Ej, slyšte, coť vám zvěstuje, - sluhy svými ohlašuje: - Budiž mé vždy požehnání - rozhojnéno mezi vámi.

Král věčný nás požehej - požehnáním svatým - a všechno nám dobré dej, - chudým i bohatým; - račiž nás naplniti - svou svatou milostí, - potom k sobě přijíti - do věčné radosti!

Amen, to požehnání - přijdiž na nás všechny, - abychom po skonání - vešli v ráj nebeský - a tam s andělskou říší - Boha také ctili; - dejž nám to, ó Ježíši, - Spasiteli milý!

Pánu všichni prozpěvujte, - kdežkoli kteří bydlíte, - vstuptež před něj s důvěrností, - služte mu stále s radostí.

Znejte, žeť on jest sám Bůh náš, - ne my sebe, on stvořil nás, - a že jím jsme zvoleného - ovce pastvy lidu jeho.

Protož to rozvažující, - do bran jeho vcházejíce, - oslavujte v síňcích jeho - jej k sobě tak laskavého.

Chválu s srdečnou vděčností - vzdejte jeho velebnosti, - jeho jméno vyvyšujte, - chvalte, ctěte, vyznávejte.

Nebo dobroty jest plný, - od věků v ní neproměnný, - jest i věčná pravda jeho, - nikdy nemýlí žádného.

Ó Pane, kterýž všecken lid - na zemi v péči máš, - ó zachovej nám naši vlast - a drahý národ náš.

Své rámě vztáhni nad námi - a zlé od nás vše vzdal; - dej, tebe svou by pavézou - z nás každý býti znal.

Ať láska všechny spojuje - nás v přepevný zde kruh; - necht k tobě nejprv zjevuje, - pak lásku k druhu druh.

Zpěv svobody necht zaznívá - a blaží stádce tvé, - a píseň jeho zářivá - necht k vděčnosti nás zve.

Ty panovnice národů, - jenž ke všem dohlédáš, - ó zachovej nám naši vlast - a drahý národ náš!

Ó přijdiž, přijdiž léto Páně (5. a 6. verš)

Ó vrať nám dávnou dobu blahou, - v níž s otci jsi zde přebýval, - kdy tvář tvou milostnou a drahou - tvůj lid vždy jasně vidíval, - ať vše zas tobě jen se klaní - a v tvém vždy roste milování.

A dejž, ať v tebe vkořenění - jsme jedno tělo, jeden duch, - tvou láskou v jedno zapojení, - se v lásce vinem k druhu druh, - až věčné, jasné, beze stínu - nám vzejde léto ve tvém klínu.

PROGRAM IX. SYNODU

československé církve evangelické

Zahajovací zasedání.

Středa 5. prosince 1945 o 17. hodině - Praha XII. - Vinohrady,
Korunní tř. 60.

1. Varhany.
 2. Vstupní slovo.
 3. "Tě Boha chválíme" Zpěvník č.2.
 4. Modlitba a kázání (dr Josef Křenek)
 5. Všech věků mocný králi" Zpěvník č. 254.
 6. Vzpomínka na zesnulé členy církve (dr Josef Křenek)
 7. "Otče náš milý Pane" Zpěvník č. 133
 8. Naše úkoly vnitřní (Bedřich Jerie)
 9. Naše poslání (dr Antonín Boháč)
 10. "Za mnou, dí Kristus" Zpěvník č. 209.
 11. Pozdrav slovenské evangelické církve a.v.
(dr Vlad. Čabrda, generální biskup)
 12. Pozdravy zahraničních hostů.
 13. Projev oddanosti prezidentu republiky a vládě.
 14. Různá ohlášení a zakončení prosbou o požehnání.
 15. "Ó přeutěšená chvíle" Zpěvník č. 276 - verš 2
 16. Hymna "Kdož jste Boží bojovníci"
 17. Varhany.
-

D r u h é z a s e d á n í

Čtvrtek 6. prosince 1945 v 8.30 hod. - Komenského sál
Husova Domu v Praze II., Jungmannova 9.

1. "K horám patřím" Zpěvník č. 233.
 2. Modlitba a čtení Písma.
 3. Krátký zahajovací proslov synodního seniora.
 4. Zjištění přítomných členů synodu vyvoláním, rozhodnutí o omluvách a náhradnících (§ 3. a 4. jednacího řádu).
 5. Konstatování počtu přítomných a prohlášení synodu za usnášení schopna.
 6. Složení slibu podle § 92.c.zř., po němž členové synodu zazpívají píseň "Pán Bůh je síla má".
 7. Volba dvou místopředsedů (§ 95,4 cír.k.zřízení)
 8. Volba zapisovatelů podle § 3.jednacího řádu.
 9. Volba komise pro podání zprávy o synodu.
 10. Návrh synodní rady, aby synod sám schválil tento program zasedání (en bloc)
 11. Návrh, aby synod pozval i odborné poradce synodní rady, kteří nejsou členy synodu, a přiznal jim právo účastniti se jednání s hlasem poradním (§ 96. cír.k.zřízení).
 12. Usnesení o verifikaci synodních protokolů, aby nemusily býti čteny v plenu. Zvolení tříčlenné verifikační komise podle § 12. jednacího ř.
 13. Volba referentů pro tisk.
 14. Volba nové synodní rady.
 15. Návrh na úhradu cestného a výloh členů synodu.
 16. Návrh, aby odbory VIII. synodem zvolené podaly zprávu o své činnosti při jarním zasedání tohoto synodu.
 17. Návrh synodní rady na volbu nových kárných výborů.
 18. Zakončení dopoledního zasedání (asi o 12. hodině) společným zpěvem písně č. 145 "Bože vylejž požehnání".
-

T ř e t í z a s e d á n í

Čtvrtek 6. prosince 1945 o 14. hodině - Komenského sín
Husova Domu v Praze II., Jungmannova 9.

1. "Bože uděl požehnání" Zpěvník č. 277.
 2. Modlitba a úvodní slovo synodního seniora.
 3. Slib nově zvolených členů synodní rady.
 4. "Ej, nuž Páně služebníci" Zpěvník č. 22.
-
5. Otázka německé evangelické církve a otázka evangelického Těšínska. Referuje dr Antonín Boháč.
 6. Schválení platového plánu z let předešlých a platový plán 1946. Referuje dr Antonín Boháč.
 7. Otázka zvýšení počtu výpomocných duchovních z řad laiků.
 8. Zmocnění pro synodní radu, aby směla některým diakonům usnadnit vikářskou zkoušku (§ 57, odst. 2. círk.zřízení)
 9. Zpráva o jednání s Jednotou bratrskou.
 10. Otázky sociální péče církevní a otázky osidlovací.
 11. Zpráva vyšetřovací komise.
 12. Návrh, aby byl synod odročen na červen 1946, kdy projedná zprávu synodní rady o stavu církve, její návrhy, jakož i návrhy z odborů synodních a ze seniorátních konventů.
 13. Návrh, aby plná moc, daná synodní radě osmým synodem, byla prodloužena až do jarního zasedání tohoto devátého synodu.
 14. Poselství synodu církvi.
 15. Pozdrav synodu spřáteleným církvím evangelickým v zahraničí.
 16. Zakončení synodu.
 17. Společný zpěv písně "Král věčný nás požehnej"
-

M i m o ř á d n é v e ř e j n é z a s e d á n í

při ukončení synodu.

Čtvrtek 6. prosince 1945 v 19.30 hod. - Praha XII. - Vinohrady
Korunní tř. 60.

1. Varhany.
2. "Pánu všichni prozpěvujte" Zpěvník č.1.
3. Modlitba a úvodní slovo synodního seniora.
4. J. Urbanec : "Otče náš" (pěvecký spolek "Blahoslav")
5. Krátké proslovy na společné thema
D N E Š E K A D U C H O V N Í H O D N O T Y
Fr. Loubal, Vojta Beneš a dr Miloslav Kohák.
6. "Ó Pane, který všecken lid". Zpěvník č. 247.
7. Závěr synodního seniora k proslovům.
8. J.P. Sweelinck "Žalm 134" (pěvecký spolek "Blahoslav")
9. Ukončení modlitbou a požehnáním.
10. "Ó přijdiž, přijdiž léto Páně" Zpěvník č.248, verš 5. a 6.

P o z n á m k a :

1. Nebude-li možno při zasedání ve čtvrtek odpoledne projednati všecky předměty, bude synod zasedati ještě v pátek 7. prosince dopoledne a to opět v Komenského síni Husova Domu v Praze II., Jungmannova 9.
 2. V programu mimořádného veřejného zasedání ve čtvrtek večer mohou nastati ještě některé změny. O proslov je také žádán pan ministr dr Prokop Drtina.
-

členů IX. synodu českobratrské církve evangelické 1945/1946.

Synodní rada :

1. ThDr Josef K ř e n e k, synodní senior, Praha XIX.-Bubeneč, Ověnecká 27.
2. Doc. PhDr Antonín B o h á č, synodní kurátor, ministerský rada m.sl., Praha XIX.-Dejvice, Ulice České Družiny č. 9.
3. Bedřich J e r i e, náměstek synodního seniora, farář, Praha XII. - Vinohrady, Korunní tř. 60.
4. JUDr Josef K r á l, člen synodní rady, vládní rada m.sl., Praha VII., Plynární 1031.
5. Karel M a c h o t k a, člen synodní rady, farář, Plzeň, Anglické nábř. 21.
6. Ph Dr Jindřich H r o z n ý, člen synodní rady, vládní rada, Praha VII., Jirečkova 17.

Náhradníci : Josef Jadrníček, farář, Uherské Hradiště
JUDr Gustav Hrejsa, ministerský rada, Praha I.,
Benediktská 8.

Seniorát pražský :

Zástupci seniorátního výboru :

7. Kristian P. L a n š t j á k, senior a farář, Praha XI., Žižkov, Prokopova 17.
8. Ing Josef B á r t a, seniorátní kurátor, vrchní stavební rada, Praha XVI. - Smíchov, Pod Klikovkou 1917.

Náhradníci : Vladimír Čapek, konsenior, farář, Praha XI. - Žižkov, Tomkova 8.

Bohumír Koutný, náhradník konseniorův, farář, Soběhrdy, p. Benešov u Prahy.

Frant. Hauk, zástupce senior.kurátora, rolník, Hájek, p. Uhříněves.

Alois Šrámek, náhradník zástupce senior.kurátora, úředník Všeobecného pens.ústavu, Praha-Nusle, Svatoslavova 27.

Poslanci volení seniorátním konventem :

9. Stanislav Č a p e k, farář, Praha I., Salvatorská 1.
10. Štěpán Š o l t é s z, farář, Praha II., Klimentská 18.
11. Th Dr Ferdinand H r e j s a, profesor Husovy fakulty v.v., Praha XVIII.- Střešovice, Na pěkné vyhlídce 1.

12. MUDr Adolf L u k l, lékař, Praha XII. - Vinohrady, Buďečská 34.
Náhradníci : Jiří Petřík, farář, Uhřetěves.
Hynek Zd. Široký, farář, Kladno.
Josef Kozlík, Praha XIX., Čechova 20.
Jindřich Kubíček, Praha XVII., V Břízkách 345.

Seniorát plzeňský :

Zástupci seniorátního výboru :

13. Ebenezer O t t e r, senior a farář, Plzeň, Ul. Čes. Bratří
14. Jaroslav T e t ř e v, seniorátní kurátor, ředitel měst - 3.
ské spořitelny v Rokycanech.

Náhradníci : Jaromír Klimecký, konsenior, farář, Rokycany.
ThDr Miloš Bič, náhradník konseniorův, farář
Domažlice.
Ing Josef Hauk, zástupce senior. kurátora,
Plzeň, Benešova 108.
Ing Arnold Chvojka, náhradník zástupce senior.
kurátora, úředník městského staveb-
ního úřadu v Plzni.

Poslanci volení seniorátním konventem :

15. Jaromír K l i m e c k ý, farář, Rokycany.
16. Th Dr Miloš B i č, farář, Domažlice.
17. Ing Josef H a u k, měřičský rada pozemkového úřadu, Plzeň,
Benešova 108.
18. Dr Ing Jaroslav K r á s n ý, profesor obchodní akademie,
Plzeň, Sedláčkova 36.

Náhradníci : Jaroslav Dokoupil, farář, Merklín.
Václav Čtrnáct, úředník městského musea, Plzeň.
Rudolf Burda, úředník okr.nár. výboru, Přestice.

Seniorát podřipský :

Zástupci seniorátního výboru :

19. Josef K a n t o r e k, senior a farář, Mělník.
20. Vladimír S o u k u p, seniorátní kurátor, ředitel fil.
Živnostenské banky v.v., Mělník.

Náhradníci : Benjamin Fleischer, konsenior, farář, Roudnice
Th Dr Adolf Novotný, náhradník konseniorův,
farář, Krabčice, p. Roudnice n. Lab.
Jaroslav Gabriel, náhradník předešlého, ředitel
hospodářsk. družstva v Roudnici n. L.

Poslanci volení seniorátním konventem :

21. Benjamin F l e i s c h e r, konsenior, farář, Roudnice n.L.
22. Th Dr Bohumil H o n c ů, farář, Louny.
23. Jaroslav G a b r i e l, ředitel Hospodářského družstva, Roudnice nad Labem.
24. Karel J í l o v s k ý, profesor obchodní akademie, Teplice - Šanov.

Náhradníci : Karel Hájek, farář, Vtelno u Mělníka.
Jan Kulík, farář, Nebužely u Mělníka.
Jaroslav Hrstka, statkář, Libkovic u Roudnice.
V. Souček, říd. učitel, Byškovice, p. Neratovice.

Seniorát poděbradský :

Zástupci seniorátního výboru :

25. Josef K o s t k a n, senior a farář, Hořátev, p. Nymburk.
26. Václav U r b á n e k, seniorátní kurátor, statkář, Drahelice, p. Nymburk.

Náhradníci : Th Dr Jos.B. Jeschke, konsenior, farář, Poděbrady
Alois Kuřík, jeho náhradník, farář, Velenice, p. Dymokury.
Jan Kubíček, zástupce senior.kurátora, statkář, Hořátev, p. Nymburk.
Ladislav Ruml, jeho náhradník, vrchní berní tajemník v.v., Poděbrady.

Poslanci volení seniorátním konventem :

27. Vladimír M a r t i n e k, farář, Opolany, p. Libice n.Cidl.
28. Th Dr J.B. J e s c h k e, farář, Poděbrady.
29. Jan K u b í č e k, statkář, Hořátev, p. Nymburk
30. Ladislav R u m l, vrchní berní tajemník v.v., Poděbrady.

Náhradníci : Josef Beneš, farář, Nymburk.
Alois Kuřík, farář, Velenice, p. Dymokury.
MUDr Josef Karbusický, obv.lékař, Libice n.Cidl.
Josef Funda, ředitel, Mladá Boleslav.

Seniorát královéhradecký :

Zástupci seniorátního výboru :

31. Štěpán P a v l i n e c, senior a farář, Černilov u Hradce Král.
32. PhDr Oldřich N o v o t n ý, seniorátní kurátor, profesor, Jičín.

Náhradníci : Miroslav Růžička, konsenior, farář, Třebechovice pod Orebem.
Ph Dr Jan A. Pellar, jeho náhradník, farář, Hradec Králové.
Jiří Havelka, zástupce senior.kurátora, rolník, Černilov.
Frant. Rejchert, jeho náhradník, ředitel škol, Hradec Králové, Machova ul.

Poslanci volení seniorátním konventem :

33. Ph Dr Jan A. P e l l a r, farář, Hradec Králové.
34. Th Dr Rudolf Ř í č a n, farář, Bohuslavice v Čechách.
35. Ing Václav R e j c h l, stavitel, Hradec Králové.
36. Josef S t a n ě k, rolník, Šonov č.17 u Náchoda.

Náhradníci : Miroslav Růžička, farář, Třebechovice p.Orebem
Bohumil Potměšil, farář, Hronov.
Ing Stanislav Růžička, profesor, Hořice v Podkr-
Václav Kupka, obuvník, Třebechovice p.O.-konoší

Seniorát čáslavský :

Zástupci seniorátního výboru :

37. Gustav Ad. M o l n á r, senior, farář, Trnávka, p.Řečany n.
38. MUDr Přemysl T a r d y, seniorátní kurátor, em. primář, L.
Kutná Hora.

39. Náhradníci : Karel Balcar, konsenior, farář, Krakovany.
Ph Dr Ant. Verner, jeho náhradník, farář, Kolín.
Josef Volek, zástupce senior.kurátora, řídící
učitel v.v., Kolín.
Oldřich Mráz, jeho náhradník, statkář, Chvaletice,
p. Řečany nad Labem.

Poslanci volení seniorátním konventem :

39. Ph Dr Ant. V e r n e r, farář v Kolíně.
40. Jaroslav Ř e p a, farář, Velim.
41. Oldřich M r á z, statkář, Chvaletice, p. Řečany n.L.
42. Stanislav C h v o j k a, průmyslník, Přelouč.

Náhradníci : Frant. Dobiáš, farář, Semtěší, p. Bílé Podolí.
Jan Smetánka, farář, Čáslav.
Miloslav Váša, rolník a majitel sušárny, Star-
koč č. 89, p. Bílé Podolí.
Josef Buldra, ředitel měst.školy, Velim.

Seniorát chrudimský :

Zástupci seniorátního výboru :

43. Jan Ř e z n í č e k, senior a farář, Chocen.
44. MUDr Otakar T a r d y, seniorátní kurátor, primář nemoc-
nice v Litomyšli.

Náhradníci : B. Šuchman, konsenior, farář, Vysoké Mýto.
Jan Kantorek, jeho náhradník, farář, Chrudim.
Ladislav Beneš, zástupce senior.kurátora, rolník,
Dolní Sloupnice.
Josef Vaňásek, jeho náhradník, rolník, Lozice,
p. Luže u Vysokého Mýta.

Poslanci volení seniorátním konventem :

45. Bohumír Š u c h m a n, farář, Vysoké Mýto.
46. Jan S l á m a, farář, Džbánov, p. Kerhartice n.O.
47. Josef V á c l a v e k, profesor, Chrudim.
48. Ing Ladislav N o v á k, Pardubice, Sladkovského 638.

Náhradníci : Jan Kantorek, farář, Chrudim.
Zdeněk Kubíček, farář, Litomyšl.
Ing Josef Miřejovský, profesor, Litomyšl.
Jaroslav Dvořák, odb. učitel, Vysoké Mýto I-24

Seniorát poličský :

Zástupci seniorátního výboru :

49. Josef D v o ř á k, senior a farář, Proseč u Skutče.
50. Ladislav K a d l e c, senior. kurátor, továrník, Proseč.

Náhradníci : Oldřich Videman, konsenior, farář, Borová u
Poličky.
Jiří Širůček, jeho náhradník, farář, Horní Kru-
pá, p. Dolní Krupá u Havl. Brodu.
Josef Kyncl, zástupce senior. kurátora, rolník,
Krouna 54.
František Hubený, jeho náhradník, rolník,
Krouna 128.

Poslanci volení seniorátním konventem :

51. Karel A n d r l e, farář, Krouna.
52. Otakar K a d l e c, farář, Telecí, p. Sádek u Poličky.
53. Ladislav R o m p o r t l, rolník, Borová u Poličky,
Cerkvle 6.
54. Josef D v o ř á k, rolník, Telecí, p. Sádek u Poličky 26

Náhradníci : Oldřich Videman, farář, Borová u Poličky.
Bohumil Lopour, farář, Krucemburk.
Jaroslav Blažek, správce lihovaru, Olešná
u Havlíčkova Brodu č.l.
Emanuel Gregor, účetní, Svratka.

Seniorát táborský :

Zástupci seniorátního výboru :

55. Bohumil S k a l á k, senior a farář, Jindřichův Hradec.
56. Jan D o l e j š í, seniorátní kurátor, mlynář, Vyskytná
u Pelhřimova.

Náhradníci : Zdeněk Somolík, náhradník koseniora, farář,
Písek.
Ing Jaromír Bažant, zástupce senior. kurátora,
ředitel reálky v.v., Písek.

Josef Drhovský, náhradník zástupce seniorátního kurátora, Soběslav.

Poslanci volení seniorátním konventem :

- 57. Zdeněk S o m o l í k, farář, Písek.
- 58. Ladislav V r b a, farář, Velká Lhota u Dačic.
- 59. JUDr Miloslav N o v á k, okresní soudce, Písek.
- 60. MUDr Miroslav S c h m i d t, lékař, Sedlec na dráze.

Náhradníci : Jiří Pištora, farář, Soběslav.
R.M. Šimša, farář, Humpolec.
Karel Lahodný, úředník, Krahulčí, p. Telč.
Karel Lípa, úředník, České Budějovice.

Seniorát novoměstský :

Zástupci seniorátního výboru :

- 61. Václav K e j ř, senior a farář, Nové Město na Moravě.
- 62. Josef O n d r a, seniorátní kurátor, rolník, Pranty, p. Velká Losenice.

Náhradníci : Ota Prosek, konsenior, farář, Jimramov.
Jiří Nedvěď, jeho náhradník, farář, Olešnice.
Josef Hudec, zástupce senior.kurátora, Dalečín,
František Kadlec, jeho náhradník, Rovečné.

Poslanci volení seniorátním konventem :

- 63. Ota P r o s e k, farář, Jimramov.
- 64. Jan A. V e r n e r, farář, Daňkovice, p. Německé na Moravě.
- 65. Karel K u l f á n e k, správce okresní nemocnice, N.Město na Moravě.
- 66. Josef L a c i n a, rolník, Pořežín, p. Velká Losenice.

Náhradníci : Vilém Jelínek, farář, Rovečné na Moravě.
Gustav A. Říčan, farář, Veselí, p.Dalečín na M.
Jan Trojan, obchodník, Nové Město na Moravě.
Adolf Žilka, statkář, Dolní Rozsíčka, p. Dolní Rožinka na Moravě.

Seniorát brněnský :

Zástupci seniorátního výboru:

- 67. Th Dr Viktor H á j e k, senior a farář, Brno, Lidická 79.
- 68. Karel V i l í m, seniorátní kurátor, ředitel banky v.v., Brno, Úvoz 47.

Náhradníci : Pavel Nešpor, konsenior, farář, Nosislav.
Frant. Ženatý, jeho náhradník, Třebíč.

Josef Čech, zástupce seniorátního kurátora,
Novíčí, p. Letovice.
Dr Frant. Sklenář, jeho náhradník, vrchní rada,
Brno.

Poslanci volení konventem seniorátním :

69. Josef J a d r n í č e k, farář, Uherské Hradiště.
70. Pavel N e š p o r, farář, Nosislav.
71. Dr Frant. S k l e n á ř, vrchní rada, Brno, Karla Vávry 86.
72. Josef Č e c h, rolník, Novíčí, p. Letovice.

Náhradníci : František Ženatý, farář, Třebíč.
J.P. Šebesta, farář, Hodonín.
Dr Alois Wagner, profesor, Brno-Královo Pole,
Máchova 8.
Ing Radomír Vlk, majitel štěpařského závodu,
Vanovice.

Seniorát vsetínský :

Zástupci seniorátního výboru :

73. Václav M a t o u l e k, senior, farář, Hovězí u Vsetína.
74. Josef F r y d r y c h, seniorátní kurátor, řídící učitel,
Ratiboř, p. Hošťálková u Vsetína.
75. Náhradníci : Vlad. Jerie, konsenior, farář, Vsetín.
Lub. Moravec, jeho náhradník, farář, Zlín.
Eduard Čermák, zástupce senior.kurátora,
velkopekář, Zlín.
Jan Pařenica, jeho náhradník, rolník, Hošťálko-
vá.

Poslanci volení seniorátním konventem :

75. František L o s a, farář, Pržno, p. Jablůnka n. Bečvou.
76. Jan N e c h a n í c k ý, farář, Pozdětchov, p. Vizovice.
77. Josef S t a n ě k, rolník, Seninka u Liptálu.
78. Eduard Č e r m á k, velkozávod pekařský, Zlín.

Náhradníci : Lubomír Moravec, farář, Zlín.
Jan Hejda, farář, Zádveřice.
Tomáš Machala, rolník, Pržno, p. Jablůnka n. B.

Seniorát moravskoslezský :

Zástupci seniorátního výboru :

79. Bohuslav B u r i a n, senior, farář, Střítež nad Bečvou.
80. Josef D o b e š, seniorátní kurátor, rolník, Střítež n. B.
Náhradníci : Miloš Šourek, konsenior, farář, Hrubá č. 132.
Lhota, p. Valašské Meziříčí (do 30. IV.
1946). Pak Jarosl. Kantorek, farář, Mo-

ravská Ostrava.
Emil Stehlík, náhradník konseniorův, farář,
Prostějov.
Karel Trusina, zástupce senior. kurátora, po-
kladník ČSD, Valašské Meziříčí.
Fr. Karlíček, jeho náhradník, ředitel pozemkové-
ho ústavu, Moravská Ostrava.

Poslanci volení seniorátním konventem :

81. Emil S t e h l í k, farář, Prostějov.
82. Timoteus P o k o r n ý, farář, Olomouc.
83. Frant. K a r l í č e k, ředitel Pozemkového ústavu, Mor.
Ostrava.
84. Bohumil S v o z i l, profesor, Prostějov.

Náhradníci : Jaroslav Kantorek, farář, Moravská Ostrava.
Karel Veselý, farář, Prusinovice.
Jan Pauček, pekař a obchodník, Přerov.
Jaroslav Adámek, továrník, Přerov.

Husova čs. evangelická fakulta bohoslovecká :

85. Th Dr František B e d n á ř, děkan a profesor Husovy čs.
fakulty bohoslovecké, Praha XIX.-Bubeneč, Nad Král.Oborou 45.
Náhradník : PhDr Slavomil Daněk, profesor téže fakulty, Pra-
ha XIV.-Nusle, Na Jezerce 55.

Seznam odborných poradců synodní rady :

(§ 98.c.zř.)

1. Ferdinand K a v k a, Letky - Libčice nad Vltavou
(pro věci finanční).
2. Ing dr B. K o z á k, Praha XVIII.- Střešovice, Pevnostní
č.656 (pro věci stavební).
3. MUDr J.B. Š i m e k, Praha XII. - Vinohrady, Dolní Blani -
cká 7 (pro chrámový zpěv).

P o z n á m k a : Podle § 96 círk.zřízení může synod i nečleny
synodu pozvati, aby se zúčastnili jednání s
hlasem poradním.

Z p r á v a

o zřízení a činnosti vyšetřovací komise při synodní radě
Československé církve evangelické
v Praze.

Hned po porážce Němců a po osvobození Československé republiky počítala se u nás ve všech vrstvách národa obecně nutnost nejen přísně potrestat osoby, které se daly do služeb nacistického režimu nebo které se dopouštěly udavačství, ale také zbavit se takových živlů, které se v době jakýmkoli způsobem zpronevěřily svému národu, které využítkovaly tísně národa k svým sobeckým účelům nebo které při nejmenším ztratily důvěru svých spoluobčanů provokativním, podlízavým nebo zbabělým chováním vůči okupantům. Z počátku nebylo zákonné normy o tom, kdo má proti takovým osobám zakročit. Z vlastní iniciativy se toho ujaly místní i okresní národní výbory, Sbor národní bezpečnosti, ale také závodní rady v podnicích i úřadech.

Žel, také mezi funkcionáři naší církve se vyskytly osoby, jež se provinily, a nemohlo být pochybností o tom, že proti nim bude zakročeno. Ve dvou naléhavých případech učinila to okamžitě synodní rada a suspendovala dva duchovní, u nichž bylo vážné podezření z trestných styků s nepřáteli našeho národa, a jejich ponechání v úřadě by mohlo vyvolat obecné pohoršení.

Takové prozatímní opatření však nestačilo, bylo třeba také merátorně řešit vyskytnuvší se případy. I z venkova se ozývalo naléhavé přání, aby si církev sama udělala pořádek ve vlastních řadách a nevyčkávala, až zakročí světská vrchnost. Stejně i synodní radě šlo od počátku o to, aby posouzení provinivších se osob se dalo vlastními orgány uvnitř církve a předešlo zakročení správních úřadů. Nelze přece pochybovat o tom, že vlastní orgán

19
církve provede řízení objektivněji a podrobněji, protože jednak zakročuje v nepatrném počtu případů, zatím co správní úřady jich mají tolik, že je ani nemohou zpracovat, jednak má vlastní orgán bližší vztah k jednotlivým případům. Konečně je důležitá také okolnost, že velká část materiálu je ve spisech synodní rady a bylo by sotva vhodné dávat spisy ústředního orgánu církve správním úřadům, které nemají vnitřního vztahu k našemu církevnímu životu.

Kromě toho šlo však synodní radě také o pozitivní stránku věci, aby získala materiál o celé činnosti funkcionářů církve za doby okupace. Nejen tedy zjistit ty, kteří se provinili, ale také ty, kteří byli činní v bojích proti nepřítelům národa a kteří mají zásluhu na našem osvobození. Je nasnadě, že takový materiál může být v případě potřeby velmi cenný.

Řízením nemohly být pověřeny kárné výbory. Nejen by se celá akce tříštila a posouzení stalo nejednotným, ale nebylo by ani možné všechny kárné výbory sestavit, protože po úmrtí nemají všedny potřebný počet členů. Také by řízení nebylo pružné a rychlé.

Ježto však bylo nebezpečí v prodlení, musila synodní rada ve vlastní kompetenci zřídit k tomuto účelu nový orgán, tak zvanou vyšetřovací komisi. Při výběru osob přihlížela k tomu, aby se do komise dostaly osoby nestranné, zároveň však, aby byla komise přijatelná správním úřadům. Synodní rada do ní jmenovala tři duchovní, z nichž jeden se účastnil podzemního a později i přímého partyzánského odboje proti okupantům, jeden prošel německým vězením a jeden byl z výboru Spolku českobratrských evang. duchovních. Na pět členů byla pak komise doplněna dvěma právníky. Místo jednoho z nich, který onemocněl, byl později ustanoven náhradník.

Komise měla postavení kárných úřadů, takže nebyla při svých rozhodnutích vázána názorem synodní rady, ale rozhodovala zcela nezávisle a synodní rada prováděla její nálezy. Ovšem byla ve stálém

styku se synodní radou. Jednací řád si komise stanovila sama podle účelnosti věci v jednotlivých případech.

Pokud jde o hmotné právo byla vázána jednak ustanoveními církevního zřízení, jednak karného řádu pro funkcionáře československé církve evangelické. Po formální stránce se ovšem musila od tohoto řádu v mnohých bodech odchýlit, aby řízení bylo pružné. Nikdy to však nebylo na úkor objektivitu řízení.

Celkem učinila komise čtyři odsuzující nálezy, z nichž dva se týkaly farářů, jeden vikáře a jeden bývalého faráře, který byl již před lety potrestán ztrátou volitelnosti na 12 let, ale právě v letošním roce měl ji opět nabýt.

Případ tohoto posledního byl pro posouzení nejprostší, protože tento farář nepřímými hrozbami udání a zákroku německých úřadů vynutil na synodní radě, aby mu v letech 1940-1945 vyplácela peněžní příspěvek v částce 2050 K měsíčně. Kromě toho navázal styky s členy gestapa nebo takové styky předstíral a lákal větší částky peněz od příbuzných osob, jež byly gestapem zatčeny. Listinný materiál sám o sobě byl tu dostatečný k posouzení viny, ale přece byli vedle obviněného vyslechnuti i svědci, pokud byli dosažitelní. Vina byla zřejmá a byl tu vysloven jediný trest, který mohl být vysloven, totiž trvalá ztráta práva volitelnosti na církevní úřady a funkce.

Poměrně jednoduchý byl také případ moravského faráře, který prohlásil o sobě, že je Němec a také požádal za udělení německé státní příslušnosti. Kromě toho uplatňoval ve svém církevním úřadě německo-říšskou státní myšlenku a naléhal na synodní radu, aby v podobném smyslu působila na své duchovní. I zde byl listinný materiál dostatečný k usvědčení a byl vysloven trest propuštění z úřadu s následky, které s tímto trestem spojuje kárný řád. K tomu je třeba po-

znamenat, že tento farář byl zajištěn správními úřady a není vyloučeno, že jeho činy z doby okupace budou projednány soudně.

V třetím případě šlo o vikáře, bývalého diakona, který se provinil spíše ze strachu před okupanty. Zdobil faru výjevy z bojišť, vystříhanými z německých obrázkových časopisů, zdravil někdy vztyčenou pravicí, vstoupil do Svazu pro spolupráci s Němci a do Svazu frontových válečníků, modlil se někdy ve shromáždění za Hitlera a různými výroky v kázáních i v soukromí dával pohoršujícím způsobem najevo své sympatie s německými okupanty. Jeho případem zabývala se také okresní vyšetřující komise, ale pokud je nám známo, bylo řízení proti němu zastavěno. Ovšem není vyloučeno jeho nové stíhání podle nyní vydaného dekretu presidenta republiky o národní cti. Vzhledem k okolnosti, že tento obviněný jednal spíše ze strachu odůvodněného aspoň částečně tím, že jeho synovec mluvil z pařížského rozhlasu a byl v něm uveden pravým jménem, vyslovila vyšetřovací komise mírnější trest trvalého zbavení volitelnosti pro funkci vikáře a přeložení na jiné podřízenější místo v církevní službě.

Nejsložitější byl případ faráře z východních Čech, v němž kromě listinného materiálu bylo nutné vyslechnout větší počet svědků, mezi nimi také jednoho zaměstnance gestapa. Zde šlo o tři obvinění. Především o přátelské styky s německými úředníky i členy gestapa a hostění jich na faře, Dále opatrování gestapu materiálu o jiném zatčeném faráři a konečně o provedení voleb staršovstva podle nadiktované kandidátky s pohružkou zákroku německých úřadů proti tomu, kdo by projevil nesouhlas s touto kandidátkou. Obviněný se tu hájil tím, že byl sám gestapem vyšetřován, že jednal ze strachu před německými orgány, případně na jejich přímý rozkaz, kterému prý nemohl odporovat. ~~Impresionistická kresba~~ Tato obhajoba ~~všechny její~~ ~~veřejné~~ ~~zprávy~~ byla vyvrácena nejen svědky, ale v některých případech i vlastními

děpisy obviněného z doby okupace. Zde musil být vysloven trest trvalého zbavení církevního úřadu. S ohledem na vysoké stáří obviněného, dlouholetou činnost v úřadě a nevinnou rodinu byl mu však na dobu

života přiznán vyživovací příspěvek ve výši 80 procent pravidelného výslužného. Zároveň však bylo vysloveno, že synodní rada může výplatu tohoto příspěvku vázat další podmínkou, bude-li toho třeba v zájmu pokojného rozvoje sboru nebo z jiných vážných důvodů.

Vedle těchto nejdůležitějších případů projednává vyšetřovací komise ještě tři menší věci, u nichž lze pravděpodobně očekávat zproštění obviněných. Prozatím však komise odložila svou činnost, dokud nebude známo, jak se bude v praxi provádět dekret presidenta republiky o očištných komisích, které se budou zřizovat ve všech sídlech krajských soudů. Lze však očekávat, že na případy, které u nás dosud nebyly rozhodnuty, se činnost těchto komisí nebude vztahovat.

pokud se týká členů českobratrské církve evangelické.

Když se ukázala potřeba, aby i z naší strany byl učiněn nějaký zásah do osídlovacích záležitostí, pozvala synodní rada bratra Ing Ant. Pavla k poradě, co by SR mohla v té věci podniknouti. Výsledek byl, že podala memorandum ministerstvu zemědělství dne 6. IX. 1945, ve kterém upozorňovala na zájem církve na účasti v druhé poze.kové reformě pod titulem "odčinění Bílé hory" a dále přání, aby v pohraničí byli evangelíci usídlováni hromadně. Ministerstvo zemědělství odpovědělo rozhodnutím ze dne 10. října 1945 č. 35827/15-IX/1, ve kterém vyhovělo přánímu ce:

- a) Jednotlivé sbory mohou žádati o přiděl pudy stavební, po příp. i o přiděl zkonfiskovaných budov, u příslušných národních výborů, resp. u rolnických komisí, nebo přímo u ministerstva zemědělství, odbor IX/2, jde-li o pohraniční území.
- b) Hromadné usídlení evangelíků se též povoluje. Provádí se tak, že uchazeč vyznačí na příhlášce, kterou odevzdává místní rolnické komisi, že si přeje být usídlen v místě, kde budou evangelíci. Církev sama pak musí svými zástupci v okresních rolnických komisích dbáti na to, aby přihlášky evangelíků byly předloženy zemskému národnímu výboru hromadně ke zpracování. Přihlášky k osídlení lze podati i po lhůtě. Toto rozhodnutí byly vyrozuměny zemské národní výbory v Praze a v Brně a expositura v Moravské Ostravě se žádostí, aby tyto úřady vyšly vstříc našim příslušníkům také v přidělu vhodných stavebních ploch pro modlitebny.

Tento výnos byl dán právní podklad ku práci, kterou již dříve - tímto směru konal Poradní sbor pro osídlování evangelíků na severní Moravě s předsedou seniorem B. Burbanem a jednatelem farářem F. Losou. Farář Losa jakožto výkonný orgán tohoto sboru se dal zvoliti do místní rolnické komise, a odtud byl delegován do okresní rolnické komise na Vsetíně, kde se stal i jejím předsedou. Evangelíci z Valašska jsou posíláni zejména na Suchdolsko a Novojicko. Zájem projevují též u Bumpersko a Krnovsko. Tito uchazeči byli převážně usídleni již jako noví hospodáři na přidělených usedlostech. Vedle toho odešli někteří Valaši na jih Moravy jako národní správcové a to jednak k Mikulovu, jednak ke Znojmku. Zůstanou-li oni trvale na těchto místech, není dosud jisto. Zdá se, že valašští zemědělci nejsou dost zvyklí na suchý jihomoravský kraj.

O evangelíky z Českomoravské vysočiny se po osídlovací stránce starají faráři Otakar Kadlec z Telecího a Ota Prosek z Jimramova. Vzali si na starost příslušné strany Vysočiny. I odtud odešli někteří evangelíci na jižní Moravu, když jim bylo naznačeno, že mohou obsaditi dvě vesnice u Miroslavě. Ve větším měřítku však došlo ke stěhování na Svitavsko, kde jsou stále ještě možnosti k dalšímu nastěhování.

Pro psídlování severních Čech se synodní radě dosud nepodařilo získati tak obětavé pracovníky, jako jsou vyjmenovaní tři bratři. Žádosti nebyly dosud zodpověděny od těch, které synodní rada k takové práci žádala.

Zcela jinou skupinu tvoří evangelíci, kteří se vracejí do vlasti ze zahraničí, tj. z Polska, Volyně a z Chorvatska. Tito bratři nemohou se řídit způsobem naznačeným v citovaném rozhodnutí ministerstva zemědělství, tj. přihlašovati se u místních rolnických komisí a tam uplatňovati svůj nárok na hromadné umístění. I požádala proto synodní rada ministerstvo zemědělství novým podáním z 18. října t.r., aby pro tyto evangelíky vracející se ze zahraničí, byly vyhrazeny určité kraje, které by odpovídaly životním podmínkám jejich dosavadních bydlišť, do kterých by nebyli jiní uchazeči připouštěni. Vyřízení tohoto podání synodní rada dosud nedostala. Jsou však hlášeny různé nesnáze toho druhu, že vracející se spoluvěřící jsou rozptylováni do několika vesnic, byť kolem určitých středisk. Zelovští evangelíci jsou usídleni na Tepelsku, Žluticku, Liberecku a částečně též na Šumpersku, volyňští evangelíci jsou na Žatecku, Podbořansku a Litoměřicku, Střelínští evangelíci byli usazeni na Stříbrsku a u Mar. Lázní. Mají se ještě vrátit další evangelíci z Polska, rodiny vojáků ze Svobodovy armády z Volyně a konečně Češi bydlící v okolí Bedřichova Hradce. O všechny tyto evangelíky se starají obětavě bratři Jaroslav Opočenský a Jan Jelínek, kazatelé v jejich staré vlasti.

SOCIÁLNÍ PÉČE CÍRKEVNÍ

Sociální péči církevní lze mo no rozdělit na podpůrnou péči konanou v jednotlivých sborech a na péči ústavní. Pokud se týče podpůrné péče sborové bylo v r. 1944 zřízeno v církvi 92 sborových sociálních odborů a na dalších 118 místech se konala sociální práce ~~xxx~~ neorganizované, často z uložení staršovstva sboru a faráře. Na ^{27 sborů nevykazalo} podporách, počítaje v to vánoční nadílky dětí, bylo v r. 1944 vydáno celkem 1,587.898*10 K.

Ústavní péče lze rozdělit na tři skupiny: Péči v dětských domovech, péči o dorost a konečně starobince a chorobince. Dětské domovy jsou v církvi ^{t.č.} v počtu 6, a sice v Krabčicích p.Řípem pro 26 chovanců, v Mladé Boleslavi pro 40 chovanců, v Ostelci n./Č.L. pro 15 chovanců, Dětský domov Tomenského v Táboře pro 17 chovanců, Husův Asyl v Česlavi pro 20 chovanců a Jubilejní Husův sirotčinec na Vsetíně pro 15 chovanců. Chovanců bylo však značně méně, než ústavy mohou pojmouti, pouze 114 na konci r. 1944. Vydržování stálo 805.389*5.

Dorostenecké domovy jsou 3, pročí domov v Husově domě pro 15 chovanců, Chlapecký na Žižkově pro 15 chlapců a Masarykův domov učňovský a studentský v Táboře asi pro 60 osob. Domovy vydržovaly loni 180.794*70.

Starobince a chorobince (tj. starobinecké oddělení pro osoby stávající se choré věkem a starými chorobami) máme dva, větší v Myslibořicích a malý v České diakonii v Praze. Bylo v nich dohromady asi 100 osob za celkový náklad 1,845.450*85 K.

Sečteme-li všechna vydání dohromady, vydalo se loňského roku v naší církvi na sociální práci v ústavech 2,832.634*80 K, ve sborových sociálních odborech zmíněný 1,587.898*10 K a ústředí sociální péče při synodní radě 789.625*20, celkem 5,209.158*10, což není zrovna malé číslo na počet členů naší církve. Je to asi 17 K na duši.

Život v ústavech však nebyl tak snadný, jak by ukazovala uvedená čísla. Myslibořické ústavy byly násilně vystěhovány do vzdálené obce Trstenic a když se mohly navrátit zpět do svého myslibořického zámku, našly jen porušený dělovými střelami a vyrabovaný, takže jen malá část mohla být použita. A bombou rozbitý sirotčinec boleslavský není k použití vůbec. Tím byla práce velice omezena a částečně i znemožněna. Náhrada se prozatím našla v budovách německé evangelické církve, tj. v jejích bývalých sociálních ústavech. Zemský národní výbor brněnský přidělil naší církvi pro účely sociálních ústav myslibořických budovy sociálních ústav bývalé německé evangelické diakonie v

Sobotíně na severní Moravě, kam se ústavy přestěhovaly v předminulém týdnu s většinou svých chovanců. V Myslibořicích samotných zůstalo pro zatím jen 11 chovanců, kteří jsou schopni tam přestát zimu. Nemluvíme vůbec o nesnázích, které ústavy měly, než zámek dostaly nazpět. V Sobotíně jsou pak předpoklady plánovitého ~~rozvozu~~ rozvozu naší sociální práce, jak brzy budete slyšet z církevního tisku.

Podobně i boleslavský sirotčinec našel náhradu, aspoň prozatímní, v budově bývalého německého evangelického sirotčince v H a b ř i n ě u Ústěku. Přestěhoval se tam teprve v předminulém týdnu, ovšem ve značně zmenšeném počtu, protože tam nebylo možno vzít chovance odkázané na odborné školy v Mladé Boleslavi.

~~Nová~~ Česká diakonie mohla rozšířit svou práci, když jí hned v revoluč-
~~ních dnech~~ bylo přiděleno sanatorium bývalé německé evangelické diako-
nie v Praze II, Sokolské ulice. Mohla tam zařídit internát pro chovan-
ky navštěvující ošetrovatelskou školu. Budova zmíněná nebyla přidělena
církví, jako budovy sobotínské a habřinská, nýbrž vyžádala si ji Dia-
konie pomocí svých přátel sama. Dále v posledních týdnech Česká diako-
nie získala do správy od místního národního výboru budovu bývalé němec-
ké evangelické diakonie v Doběticích u Ústí n/Lab., kde bývala ozdra-
vovna pro ~~mě~~ děti s dětmi. Česká diakonie tam hodlá zřídit ozdravovnu
pro děti.

Předkládávali-li jsme tento výpočet našich sociálních ústavů ú-
řadům, slýchali jsme často pochvalnou poznámku, že na malou církev má-
me sociálních institucí dost. Nasli jsme i dost ochoty ku podpoře na-
ší církevní sociální práce ústavní, ~~zejména v ústavu pro děti~~ na př. u
Sociální pomoci, Národního ústředí, nyní u Červeného kříže. Úřady chvě-
ly až na malé výjimky ducha v našich ústavech, odlišného od podobných
ústavů římskokatolických — oceňovali dobrovolnou svobodu a nenucenou
pobožnost u chovanců — a oceňovaly i dobrovolnou kázeň. Měly však
námitky proti vybavení ústavů po stránce budov, hygienických opatření,
a vůbec zařízení, která se vyhledávají v ústavech podobného druhu. Sa-
mi jsme cítili jistou nejednotnost a roztržitost. Na př. bylo by po-
třebí soustřeďovat starší chovance z dětských domovů ve městech, kde
jsou odborné školy a zase za účelem uvolnění místa v městských domo-
vech přemést mladší chovance z měst na venkov. Váleželo nám také na
tom, aby proti vybavení ústavů nebylo námitek. Cítila se proto potřeba
j e d n o t n ě h o v e d e n í a řízení církevní sociální péče. By-
lo potřebí navštívit jednotlivé instituce, poradit i ~~o~~ i do-
poručit, aby pozornost obrátil jiným směrem. Nebylo to snadné, třebaže
se to zdá skoro samozřejmé, protože rozumné. Stávající církevní ústavy
jsou ^{ústav} udržovány samostatnými společnostmi, často s dlouhou tradicí a
sdružující kolem sebe a svých podniků věrné pracovníky, kteří nemohou

a nesmějí býti přehlíženi. Proto si synodní rada povolala odborníky a zájemce o sociální péči a požádala je, aby prostudovali možnosti a potřeby církevních sociálních institucí a stali se jejím ~~odborným~~ odborem pro sociální péči vůbec. V poslední době to jsou bratři MUDr. Stráteský, MUDr. Šimáně, V. Chamrád, MUDr. Elis, a mnozí jiní, kteří již svou účast přislíbili. Tak doslo k ustavení Ústředí sociální péče. Toto ústředí má za úkol řídit církevní sociální péči vůbec. Mělo již své porady oficiální i neoficiální a hodlá, podle časových možností svolati jednotlivé zástupce stávajících sociálních institucí a vyložit jim, jaký program vidí pro naši sociální péči a přijmouti od nich ~~jejich~~ výklady a zkušenosti z jejich práce, aby byly využity i jinde. ~~XXXXXX~~ Půjde nyní na prvním místě o to, aby vydržovatelé stávajících institucí přijímali pokyny, které jim ústředí bude dávat. Podle dosavadních zkušeností se zdá, že je u všech ústavů větší či menší ochota ke spolupráci.

Nesmí však zůstat pouze na radách. Chce-li ústředí dávat pokyny na př. ke zlepšení hygienických zařízení, bude jeho povinností — mě-li se jeho rada setkat s výsledkem — pomoci mu aspoň částečně k úhradě nákladu. A tu nezbude jiná cesta, než se prostřednictvím církevního ústředí obrátiti na synod, aby ten doporučil členům církve účinnější než dosud ústřední sbírky na sociální péči.

Protože ~~by~~ ústředí nemělo smyslu, kdyby nebylo ochoty u jednotlivých ústavů ke spolupráci, bude časem potřebí i autority synodu, aby se vyjádřil k dílu, které ústředí sociální péče vykoná (po zprávě, kterou ústředí předá synodu) a schválil jeho odtěnění. by byla závazná pro instituce.

Práce ústředí je konána dobrovolnou prací jeho členů. Aby byla účinnější, bude nezbytné vybavit ji nezbytnou kancelář s odborně vzdělanou silou, která by ~~XXXXXXXX~~ vykonávala práci uloženou mu členy ústředí. Obdobně je zařízena a řízena sociální péče v církvi československé a ovšem pozoruhodná a v našem sociálním životě dnes velmi důležitá práce římskokatolické Charity.

V posledních letech došlo k pokroku v tom směru, že do Myslibořic a do České diakonie byli povoláni faráři, aby jako zodpovědné osoby vedly svěřenou práci. Vidíme, že to je nezbytné, aby jedna osoba se věnovala práci v instituci výhradně a církvi záleželo na tom, aby to byl duchovní, — jak tomu ostatně je ve všech sociálních ústavech církevních v cizině. Podle našeho způsobu systemisování duchovenských míst za účelem zaopatřovacích požitků dětí v případě jeho úmrtí bude pro ně potřebí zřídit duchovenská místa při církevním ústředí s povinnostmi práce v ústavech. Služné duchovních bylo by pak vypláceno v dohodě s institucemi, ve kterých budou pracovat, a to buď celé z ústavních prostředků, nebo částečně podle stanovené kvoty obdobně jako tomu je ve sborech.

J. Paschke *Str. 3.*

Návrh sjednocovacího prohlášení I.
(podal dr Miroslav Plecháč v červnu 1944)

Pamětlivy prosby Pána Ježíše "aby všichni jedno byli" (Jan XVII,21) i odkazu J.A. Komenského, aby se v naší zemi sloužilo Bohu jedním ramenem, prohlašují tři evangelické denominace v Čechách a na Moravě : Českobratrská církev evangelická, Evangelická církev methodistická a Jednota bratrská, že se slučují v církev jednu, pokračující tak vědomě ve vývoji zahájeném u nás památným spojením dvou hlavních reformačních směrů v r. 1918.

Tomuto svému rozhodnutí dávají výraz tím, že majíce základem jednotné své církve evangelium, jakožto pravidlo svého náboženství (Jan 13,34), hlásí se k Bratrskému vyznání od J.A. Komenského z r.1662, jakožto poslednímu vyjádření víry Českých bratří.

Přijetím tohoto vyznání osvědčují jednak svou historickou a duchovní souvislost se starou Jednotou bratrskou a tím i s její předchůdkyní církví husitskou i s její pokračovatelkou exulantskou církví Unitas fratrum požehnaně v celém světě působící (misie, Wesley), jednak svou snahu a vědomé odhodlání podle vzoru této církve a na základě jejích zásad a řádů, učení, zkušeností a darů dále nábožensky žítí v práci o vzdělání Božího království a šíření s věrou Beránkovou panství našeho velikého Krále Ježíše Krista jak v národě vlastním, tak i u národů vzdálených.

Hledíce k tomuto usnesení, přijímají pro obnovenou církev starobratrskou ordinaci (biskupskou), jakož i jméno, které jest výrazem jejího původu, ducha bratrské reformace i jejího zapojení do mezinárodní bratrské církve s jejím světovým posláním oekumenickým a misijním : Jednota bratrská (Unitas fratrum).

Prohlášení toto je učiněno v pevném očekávání a za samozřejmého předpokladu, že s ním vysloví souhlas světové celky, do nichž jsou nahoře uvedené tři církve nyní začleněny.

5. zasedání

1. Zelená

Návrh sjednocovacího prohlášení II.

(předběžně vypracovali dr Ant. Boháč a dr J.B. Souček v červenci 1944.)

Pamětlivý prosby Pána Ježíše "aby všichni jedno byli" (Jan 17,21), slov apoštola Pavla "nebo vy všichni jedno jste v Kristu Ježíši" (Gal.3,28) a odkazu Jana Amosa Komenského, abychom sloužili Bohu jedním ramenem, prohlašují českobratrská církev evangelická, česká větev Jednoty Bratrské a česká větev církve metodistické, že se slučují v církev jednu, pokračující tak vědomě v díle sjednocení českého evangelictví, zahájeném spojením českých evangelických církví augsburského a helvetského vyznání v prosinci L.P.1918.

Majíce základem své jednotné církve Písmo svaté jakožto pravidlo víry a života a jsouce přesvědčeny, že česká reformace vrcholící v Jednotě Bratrské nad jiné zřetelně a závazně ukázala církvi cestu k poslušnosti Pána Ježíše Krista, přijímají České vyznání, na němž se L.P.1575 sjednotila církev podobojí a Jednota Bratrská, a Vyznání Jednoty Bratří českých, jehož poslední úpravu vydal Jan Amos Komenský L.P.1662, za své knihy symbolické.

Hlásíce se k těmto vyznáním, osvědčují tím jednak svou historickou a duchovní souvislost s Jednotou Bratrskou a jejím prostřednictvím s církví husitskou, jednak svou snahu a vědomé odhodlání podle bratrského příkladu a na podkladě učení, řádů, zkušeností a darů reformačních církví dále žítí a pracovati ve službě království Božího na tomto světě.

Sjednocená církev se na základě svého historického dědictví považuje za členku ve světové obnovené Unitas Fratrum, na základě svého presbyterního zřízení přejímá od českobratrské církve evangelické členství ve světové presbyterní alianci a bude usilovati o úzkou spolupráci se světovým metodismem. Jako výraz svého spojení s bratrskou historií i s reformací světovou přijímá jméno evangelická církev bratrská - Jednota bratrská.

společně

✓ *Evangel. vložka: Křesťanstvům (Církev křesťanská)
Biskup - správní sezení.*

o d p o l e d n e .

K bodu 5:

Synod bere s radostí na vědomí, že český evangelický sbor ve S t r o u ž n ě m u Máchoda se na přelomu světových událostí připojil k Československé církvi evangelické a vítá jej bratrsky do jednoho církevního společenství, ke kterému před dvěma sty léty náleželi otcové jeho i naši. Přeje členům strouženského sboru, aby v novém společenství se spolu s námi "vzdělávali v příbytek Boží, v Duchu svatém" (Ef.2,22).

K bodu 5:

Synod žádá duchovní v těch krajích, ve kterých je více sborů pohromadě, aby se ujali duchovenské práce v pohraničí. Obrací se na staršovstva takových sborů, aby v dohodě se seniory uvolňovala své duchovní k této práci. Synod ukládá synodní radě, aby soustavnou péčí organizovala shromažďování členů církve ve vhodných střediscích v pohraničí, ve kterých by měly vzniknouti nové sbory.

K bodu 5:

Synod zmocňuje synodní radu, aby duchovním, kteří se ujmou práce v pohraničí, poskytovala příplatky ke služnému podle místních potřeb. Příplatky mají umožnit duchovním pobyt v pohraničí do té doby, než dojde k utvoření řádného sboru.

K bodu 6:

Synod se usnáší, aby platový plán z roku 1945 byl používán nezměněně též v roce 1946.

Návrhy pro zasedání ve čtvrtek 6.prosince 1945

~~domácká rada~~
dopoledne.

Ad bod 7.

Navrhuje se, aby m í s t o p ř e d s e d y synodu byli doc. Dr Ant.Boháč a senior Boh.Burian. (Přednese Dr Hrozny).

Ad bod 8.

Navrhuje se, aby z a p í s o v a t e l e byli zvoleni J.Klimecký, prof. Jílovský, Dr Novák, B.Šuchman, Karel Kulfánek a Timoteus Pokorný. Zasedání zahajovací a závěrečné zapiše kancelář synodní rady. Zasedání dopolední ve čtvrtek zapiší Dr Novák a Šuchman, odpolední ve čtvrtek K.Kulfánek a Tim.Pokorný a páteční dopolední prof.Jílovský a Jar.Klimecký. (Přednese Dr Ant.Boháč)

vypracováno

Ad bod 9.

Navrhuje se, aby k o m i s í pro podání zprávy o synodu byla synodní rada. (Přednese Dr A.Boháč)

Ad bod 10.

Navrhuje se, aby program a pořad synodu byl schválen en bloc tak, jak jest naznačeno ve svolání synodu s tou jedinou změnou, že nebude-li synod s programem hotov ve čtvrtek t.j. dnes odpoledne, bude se konat další plenární zasedání v pátek 7.prosince dopoledne v 8.30 hod. opět v Husově Domě.

(Přednese Dr Ant.Boháč)

Ad bod 11.

Navrhuje se: Synod se usnáší pozvati i odborné poradce synodní rady k zasedání synodu a přiznává jim podle § 96 církv. zřiz. právo účastniti se jednání s hlasem poradním. Jsou to tito bratři: Ferd. Kavka, Ing. Dr. B. Kozák a Dr. J. B. Šimek. Dále se usnáší synod, aby na synod byli pozváni také Dr. Gustav Hrejsa, náhradní člen synodní rady, Amos Pekorný, předseda vyšetřovací komise a Rudolf Medek, odborný poradce Spolku duchovních pro věci platové, a aby také jim byl přiznán hlas poradní.

(Přednese Dr. Ant. Boháč)

Ad bod 12.

Navrhuje se: Protokoly o zasedání synodu se nebudou čísti a schvalovati v plénu. Budou verifikovány tříčlennou verifikační komisí, jejímiž členy jsou Dr. Josef Král, senior K. P. Lanštjác a Ing. Barta.

(Přednese Dr. Ant. Boháč)

Ad bod 13.

Navrhuje se, aby referenty pro tisk a rozhlas byli faráři Josef Závodský a Lubomír Balcar.

(Přednese Dr. Ant. Boháč)

Ad bod 14.

Činí se dotaz, zda se má pro přípravu volby synodní rady zvoliti zvláštní přípravná volební komise.

Jestliže ano, navrhuje se, aby ta komise byla sedmičlenná a aby jejími členy byli: Jar. Gabriel, Lad. Kadlec, Dr. Řičan, Dr. Přemysl Tardý, Václav Matoulek, Štěpán Šoltész a Václav Kejř.

(Přednese Dr. Ant. Boháč)

Ještě
Ad bod 14

Na skrutatory se navrhnou: Jar. Řepa, Otakar Tardý, Zdeněk Somolík, Jan Sláma a Jar. Nechanický.

(Přednese Dr. Boháč)

Ad bod 15:

Každému venkovskému členu synodu se vyplatí cestné, denní dieta 100 Kčs a nocležné 80 Kčs. Všecka tato vydání jakož i všechny ostatní výlohy spojené s tímto zasedáním synodu ve dnech 5.6. a 7. prosince budou uhrazeny z patentové dotace 1944 nebo 1945 a nebudou tedy repartovány na sbory.

(Přednese Dr. A. Boháč)

Ad bod 17.

Viz zvláštní list.

M i n o :

Navrhuje se, aby synod byl fotografován v poledne ve čtvrtek.

Návrhy pro zasedání ve čtvrtek 6. prosince 1945

odpoledne
domoledne.

A4 bod 7.

Navrhuje se, aby **místopředsedy** synodu byli
doc. Dr. Ant. Boháč a senior Boh. Baran. (Předseda Dr. Hrozný).

A4 bod 8.

Navrhuje se, aby za **zapsavatele** byli zvoleni
J. Klimecký, prof. Jilovský, Dr. Novák, E. Šachman, Karel Kalfín a
Timotheus Pekarý. Zasedání scházející a náležitě sepiše kancelář
synodní rady. Zasedání odpolední ve čtvrtek sepiše Dr. Novák a Šach-
man, odpolední ve čtvrtek K. Kalfín a Tim. Pekarý a páteční depo-
lední prof. Jilovský a Jar. Klimecký. (Předseda Dr. Ant. Boháč)

A4 bod 9.

Navrhuje se, aby **komise pro podání správ-**
vy o synodu byla synodní rada. (Předseda Dr. A. Boháč)

A4 bod 10.

Navrhuje se, aby program a pořadí synodu byl schválen oním tak,
jak jsou namalovány ve svolání synodu s tou jedinou změnou, že nebude-
li synod s programem hotov ve čtvrtek t.j. dnes odpoledne, bude se
konat další plenární zasedání v pátek 7. prosince odpoledne v 2.30 hod.
spíš v Husově Domě.

(Předseda Dr. Ant. Boháč)

Ad bod 11.

Navrhuje se: Synod se usnáší posvítit i o d b e r n á poradu synodní rady k usnesení synodu a přisluší jim podle § 96 cír.k.řin. právo účastniti se jednání o hlasech poradních. Jsou to tyto bratři: Ferd. K a v k a , Ing. Dr. B. K o n á k a Dr. J. B. Š i m e k . Běla se usnáší synod, aby na synod byli posváni také Dr Gustav H r o j s a , místopředseda synodní rady, Anas P o k o r n ý , předseda vyšetřovací komise a Rudolf M o d e k , edbový poradce Spolku duchovních pro věci platové , a aby také jim byl přislušen hlas poradní.

(Přednese Dr Ant. Behál)

Ad bod 12.

Navrhuje se: Protokoly o usnesení synodu se nebudou čísti a schvalovati v plánu. Běla verifikovaný tř. členem v e r i f i - k a t o r k o m i s i . Jejímž členy jsou Dr Josef Král, senátor K. v. l. m. - štátní a Ing. Hírta.

(Přednese Dr Ant. Behál)

Ad bod 13.

Navrhuje se, aby r e f e r e n t y p r o t i k a rozhodli byli farář Josef Závodecký a Lubomír Balcar.

(Přednese Dr Ant. Behál)

Ad bod 14.

Činí se dotaz, zda se má pro přípravu volby synodní rady zvoliti zvláštní přípravná volební komise.

Jestliže ano, navrhuje se, aby ta komise byla sedmičlenná a aby jejími členy byli: Jar. Gabriel, Lad. Kadlec, Dr Hříben, Dr Stoupal Tedy, Václav Matoušek, Štěpán Holtdan a Václav Hajt.

(Přednese Dr Ant. Behál)

35
Jedná

14 bod 14

Za sekretéry se navrhuje Jar. Šopa, Otakar
Tardý, Miroslav Šemlitz, Jan Bláha a Jar. Hrachovský.

(Všechno Dr. Boháč)

14 bod 15:

Každému venkovskému členovi synodu se vyplácí cestné,
denní diety 100 Kčs a měsíční 30 Kčs. Všechny
tuto vyhlášené jakož i všechny ostatní výlohy spojené s tímto zasedáním
synodu ve dnech 5.6. a 7. prosince budou uhrazeny z patentové dotace
1944 nebo 1945 a nebudou tedy reportovány na sbory.

(Všechno Dr. A. Boháč)

14 bod 17.

Viz svládní list.

N I M O I

Navrhuje se, aby synod byl fotografován v poledne ve čtvrtek.

Návrhy na volbu kárných výborů.

1. Kárný výbor se sídlem v P r a z e :

Členové:

1. Václav Urban
2. Mir. Krejčí
3. Dr. Josef Prášek, soudce
4. Dr. Jaroslav Zvěřina, advokát

Náhradníci:

1. Stanisl. Čapek
2. Jiří Pištora
3. Dr. Otakar Cmunt, soudce
4. Dr. Mir. Novák, soudce

2. Kárný výbor se sídlem v H r a d c i K r á l o v é:

Členové:

1. Vlad. Martinek
2. Dr. J. A. Pellar
3. Dr. Vl. Šimonek, advokát
4. Dr. Vlad. Medek, soudce

Náhradníci:

1. Josef Beneš
2. Dr. F. M. Dobiáš
3. Dr. Pavel Šimek, notář
4. Ing. Reichl

3. Kárný výbor se sídlem v B r n ě :

Členové:

1. Tim. Pokorný
2. Frant. Iosa
3. Dr. Pavel Havlík, advokát Brno
4. Dr. Bohumil Lanštl, soud. rada

Náhradníci:

1. Jiří Nedvěď
2. Jan Šebesta
3. Dr. Jiří Škrach
4. Karel Pellar, soud. rada

4. Vrchní kárný výbor :

Členové:

1. Josef Jadrníček
2. Jaroslav Řepa
3. Karel Machotka
4. Dr. Jílek
5. Dr. Sixta
6. Dr. Lub. Jelen

Náhradníci:

1. Boh. Potměšil
2. J. Ondruš
3. Jan Dus
4. Dr. Zelený
5. Dr. Průcha
6. Dr. Jeroným Kozák.

Všichni byli zvoleni 80-hlasy, kromě bratra Reichla a Machotky, kteří obdrželi 79 hlasů. Dr. Říčan obdržel jeden hlas.

81

Komise II. pro věci ústavní, právní a správní.

Členy komise nechť jsou:

1. Dr Ferd.Hrejse	10. Karel Lípa
2. Jar.Klinecký	11. Josef Ondra
3. Vlad.Soukup	12. Karel Vilím
4. Václav Urbánek	13. Jan Nechanický
5. Ing Václ.Rejchl	14. Emil Stehlík
6. Gustav A.Molnár	15. Dr Fr.Bednář
7. Rud.Medek	16. Dr Gustav Hrejse
8. Ladislav Kadlec	17. Amos Pokorný
9. Bohumil Skalák	

Komisi nechť ustaví Dr Frant.Bednář.

Zasedati bude: zasedací sín synodní rady I.poschodí
novostavby H.D.

Projedná:

1. Zprávu synodního seniora /str.13-42/, kromě odst.3a,
e,f,4c,d,g,h.
2. Zprávu komise pro revisi církevního zřízení /str.88-92/.
3. Návrhy synodní rady č.1-9 /str.102-105/, č.11-13 /str.
106/ a č.17 /str.107/.
4. Návrhy seniorátních konventů č.35-49 /str.116-119/.
5. Cyklostylované dodatky č.19.a č.28.

89

Komise III. pro věci výchovné.

Členy komise nechť jsou:

1. Št.Šoltész	9. Jos.Václavek
2. Eb.Otter	10. Karel Andrlé
3. Dr Jar.Krásný	11. R.M.Šimša
4. Benj.Fleischer	12. Jan A.Verner
5. Vlad.Martínek	13. Pavel Nešpor
6. Boh.Potměšil	14. Jos.Frydrych
7. Dr Ant.Verner	15. Mil.Šourek
8. Jan Řezníček	16. Boh.Svozil
	17. T. Pokorný

Komisi nechť ustaví Vladimír Martínek.

Zasedati bude: Kancelář č.11.ve II.poschodí novostavby H.D.

Projedná:

1. Zprávu synodního seniora, odst.3e /str.27/
2. Zprávu prof.dr.Ad.Novotného o činnosti Svazu nedělních škol /str.80-82/.
3. Zprávu Ústředí mládeže o práci mezi dorůstající mládeží /str.78-80/.
4. Návrhy seniorátních konventů č.50-61 /str.119-122/.
5. Cyklostylované dodatky č.7 /návrh senior.konventu poděbradského/
6. Cyklostylované dodatky č.8.9.a 10.
7. " " č.23., č.27.

Komise IV. pro styky mezicírkevní,
evangelisaci, informace a věci tiskové.

Členy komise necht jsou:

1. Dr Ad.Lukl	9. Lad.Rumportl
2. Václav Čtrnáctý	10. Jiří Pištora
3. Josef Kantorek	11. Ota Prosek
4. Jaroslav Gabriel	12. Josef Čech
5. Jan Kubíček	13. Josef Staněk ze Seninky
6. Dr J.A.Pellar	14. Frant.Dobiáš ze Semtěše
7. Oldř.Mráz	15. Timoteus Pokorný
8. Ing Lad.Novák	16. Boh.Burian

Komisi necht ustaví Dr Ad.Lukl.

Zasedati bude: Kancelář č.2 ve II.poschodí novostavby H.D.

Projedná:

1. Zprávu synodního seniora, odst.4c,d /str.32-34/,
g, h /str.36-40/.
2. Zprávu o synodním evangelisačním odboru /str.95-98/.
3. Zprávu Evangelického Díla /str.98-100/.
4. Zprávu Misijní jednoty /str.101-102/.
5. Návrhy seniorátních konventů č.62 - 73 /str.122-124/.
6. Zprávu /cyklostylovanou/ synodního kurátora o jednáních s Jednotou bratrskou.
7. Cyklostylované dodatky č. 4. Zahraníční misie.
8. " " č.11. Rozhlas.
9. " " č.14. a 15. a 21, a 24,25,26,
29. a 30.

Komise V. pro věci hospodářské, sociální
a stavební.

Členy komise nechť jsou:

1. Ing Jos.Bárta	11. Josef Dvořák z Telceho
2. Jar.Tetřev	12. Ing M.Božant
3. Václav Hrstka	13. Václav Kejř
4. Josef Kostkan	14. Kar.Kulfánek
5. Lad.Ruml	15. Dr Fr.Sklenář
6. Jiří Havelka	16. Václav Matoulek
7. Josef Staněk ze Šonova	17. Ed.Čermák
8. Stanislav Chvojka	18. Framt.Karlíček
9. Dr Ot.Tardy	19. Dr Ant.Boháč.
10. Otakar Kadlec <i>B. Videman</i>	

Komisi nechť ustaví senior Václav Kejř.

Zasedati bude: Klubovna v I.posch.staré budovy H.D.

Projedná:

- 1.Zprávu synodního seniora, o1st.3f /str.29/
- 2.Zprávu synodního kurátora /str.43-53/
- 3.Zprávu účetní a pokladní /str.54-76/.
- 4.Revisní zprávu /str.77/.
- 5.Zprávu o Ústřední sociální péči /str.82-88/. /str.88/
- 6.Zprávu o Družstvu pro sociální podniky v Myslibořicích
- 7.Zprávu o činnosti Jeronymovy jednoty /str.92-94/.
- 8.Zprávu odboru architektů a výtvar. umělců /str.101/.
- 9.Návrhy synodní rady č.10/str.105/a č.14-16 /str.106-107/.
- 10.Návrhy senior.konventů č.74-79 /str.124-125/.
- 11.Návrhy Jeronymovy jednoty na úpravu staveb.řádu /str.94-95/
- 12.Cyklostylované dodatky č.12.Stavba v Jirchářích.
13. " " č.13.Ústav v Krabčicích.
14. " " č.16.Renovace Salvátora.
15. " " č.17.a 18. Obětavost v církvi.
16. " " č.20.Sbof.kvoty v pohraničí
17. " " č.31-37.

Některé návrhy zásadního rázu.

1. Náhradník za člena synodu nastupuje na jeho místo také v synodní pracovní komisi.
2. Všecky návrhy vyšlé z komisí anebo z debaty v plénu musí býti formulovány písemně.
3. Všecky návrhy vyšlé z komisí se musí předložit napřed předsednictvu synodu za účelem uspořádání materiálu. Necht se nejdříve projednávají v komisích i v plénu toliko věci důležité.
4. Zasedání všech komisí jsou neveřejná. Zasedání plenární jsou veřejně přístupná.
5. Navrhuje se, aby se konalo jedno neveřejné zasedání a to ve č t v r t e k 16. l e d n a dopoledne. V něm necht se projednají:

1. Zpráva synodního seniora 4.odst. e/ Str.34.
2. " " " 4.odst. g/ str.36.
3. Zpráva synodního kurátora o jednání s Jedn.bratrskou a cyklostilované dodatky č.5.
4. Návrh synodní rady č.1. /Str.102./
5. Návrhy seniorátních konventů č.26 - 32 /str.113 a násl./
6. Návrh synodní rady. aby zpráva účetní a pokladní nebyla budoucně uveřejnována v tištěné zprávě k synodu, nýbrž vydána separátně pouze pro členy synodu.
7. Pripomíná se ustanovení § 6 jedn.řádu, že předseda synodu /synodní senior/ má právo zučastniti se jednání kterékoli komise s p r á v e m h l a s o v a o í m.
8. Jedná-li se v kterékoli komisi o návrzích, jež se týkají n o v ý c h v y d á n í, musí komise dříve než se na něčem usnese slyšeti dobrozdání synodní rady, a proto vyzvati ji k jednání. /§6.jedn.řádu/.
9. Navrhuje se, aby se volba náměstka synodního seniora a náhradního člena synodní rady vykonala až v plenárním zasedání ve čtvrtek 16.ledna odpoledne nebo večer. Odůvodněno je to tím, aby bylo umožněno dosavadnímu náměstkovi účastniti se plnoprávně veškerého zasedání synodu. Zvolením nového náměstka přestává totiž bývalý náměstek ihned býti členem synodu. Uvedení v úřad nového náměstka by se vykonalo v pátek 17.ledna při dopoledním zasedání.
10. Komise budou zasedati v úterý 14.ledna dopoledne od 8 hodin.
Prvé plenární zasedání bude v úterý odpoledne ve 14.30hod
Bude trvati do 18 hodin.
V úterý večer budou pokračovati komise ve svých jednáních.
Od středy počínaje budou se konati zasedání plenární vždy ráno od 8 do 13 hod. odpoledně od 15 do 18 hod. a večer od 19.30 do 22 hod.

L I S T I N A P Ř Í T O M N Ý C H

členů IX. synodu českobratrské církve evangelické podle § 91
církevního zřízení a dalších účastníků, povolaných podle § 96
církevního zřízení.

Pátek zasedání, konané v Husově Domě v Praze 7. prosince 1945
v 8³⁰ hodin.

Členové synodní rady :

Podpis :

- 1) Th Dr Josef Křenek, synodní senior
- 2) Bedřich Jerie, náměstek synodního seniora
- 3) Karel Machotka, člen synodní rady
- 4) Ph Dr Antonín Boháč, synodní kurátor
- 5) Ph Dr Jindřich Hrozný, člen synodní rady
- 6) JUDr Josef Král, člen synodní rady

J. Křenek

B. Jerie

on-line pro toto předání

A. Boháč

J. Hrozný

J. Král

Seniorát pražský :

- 7) Kristian P. Lanštják, senior
- 8) Ing Josef Bárta, seniorátní kurátor
- 9) Stanislav Čapek, poslanec
- 10) Štěpán Šoltész, poslanec
- 11) Th Dr Ferdinand Hrejša, poslanec

K. Lanštják

J. Bárta

S. Čapek

Š. Šoltész

F. Hrejša

12) MUDr Adolf Lukl, poslanec

Stuke

Seniorát plzeňský :

Podpis :

13) Ebenezer Otter, senior

14) Jaroslav Tetřev, seniorátní kurátor

15) Jaromír Klimecký, poslanec

16) Th Dr Miloš Bič, poslanec

17) Ing Josef Hauk, poslanec

18) Václav Čtrnáct, poslanec

Seniorát podřipský :

19. Josef Kantorek, senior

20. Vladimír Soukup, seniorátní kurátor

21. Benjamin Fleischer, poslanec

22. Th Dr Bohumil Honců, poslanec

23. Jaroslav Gabriel, poslanec

24. Karel Jílovský, poslanec

Seniorát poděbradský :

25. Josef Kostkan, senior

26. Václav Urbánek, seniorátní kurátor

27. Vladimír Martinec, poslanec

Martinec

28. Th Dr J.B. Jeschke, poslanec

Jeschke

29. Jan Kubiček, poslanec

Jan Kubiček

30. Ladislav Ruml, poslanec

Ruml

Seniorát královéhradecký :

31. Štěpán Pavlínek, senior

Štěpán Pavlínek

32. Ph Dr Oldřich Novotný, seniorátní kurátor

Oldřich Novotný

33. Ph Dr Jan Amos Pellar, poslanec

Jan A. Pellar

34. Th Dr Rudolf Říčan, poslanec

Říčan

35. Ing Václav Rejchl, poslanec

Ing. V. Rejchl

36. Josef Staněk, poslanec

Staněk

Seniorát čáslavský :

37. Gustav Ad. Molnár, senior

Gust. Ad. Molnár

38. MUDr Přemysl Tardy, seniorátní kurátor

Přemysl Tardy

39. Ph Dr Antonín Verner, poslanec

Dr Antonín Verner

40. Jaroslav Řepa, poslanec

Jaroslav Řepa

41. Oldřich Mráz, poslanec

Oldřich Mráz

42. Stanislav Chvojka, poslanec

Stanislav Chvojka

Seniorát chrudimský :

43. Jan Řezníček, senior

44. MUDr Otakar Tardy, seniorátní kurátor

45. Bohumír Šuchman, poslanec

46. Jan Sláma, poslanec

47. Josef Václavek, poslanec

48. Ing Ladislav Novák, poslanec

Seniorát poličský :

49. Josef Dvořák, senior

50. Ladislav Kadlec, seniorátní kurátor

51. Karel Andrlé, poslanec

52. Otakar Kadlec, poslanec

53. ~~Ladislav~~ Romportl, poslanec

54. Josef Dvořák, poslanec

Seniorát táborský :

55. Bohumil Skalák, senior

56. Jan Dolejší, seniorátní kurátor

57. Zdeněk Somolík, poslanec

58. Ladislav Vrba, poslanec

59. JUDr Miloslav Novák, poslanec

Miloslav Novák

60. MUDr Miroslav Schmidt, poslanec

M. Schmidt

Seniorát novoměstský :

61. Václav Kejř, senior

Václav Kejř

62. Josef Ondra, seniorátní kurátor

Josef Ondra

63. Ota Prosek, poslanec

Ota Prosek

64. Jan Amos Verner, poslanec

J. A. Verner

65. Karel Kulfánek, poslanec

K. Kulfánek

66. Josef Lacina, poslanec

J. Lacina

Seniorát brněnský :

67. Th Dr Viktor Hájek, senior

Dr. V. Hájek

68. Karel Vilím, seniorátní kurátor

Karel Vilím

69. Josef Jadrníček, poslanec

Josef Jadrníček

70. Pavel Nešpor, poslanec

Pavel Nešpor

71. Dr František Sklenář, poslanec

F. Sklenář

72. Josef Čech, poslanec

Josef Čech

Seniorát vsetínský :

73. Václav Matoulek, senior

Václav Matoulek

74. Josef Frydrych, seniorátní kurátor *Josef Frydrych*

75. František Losa, poslanec *František Losa*

76. Jan Nechanický, poslanec *Jan Nechanický*

77. Josef Staněk, poslanec *Josef Staněk*

78. Eduard Čermák, poslanec *Eduard Čermák*

Seniorát moravskoslezský :

79. Bohuslav Burian, senior *B. Burian*

80. Karel Trusina, zástupce seniorátního kurátora *K. Trusina*

81. Emil Stehlík, poslanec *Emil Stehlík*

82. Timoteus Pokorný, poslanec *Tim. Pokorný*

83. František Karlíček, poslanec *František Karlíček*

84. Bohumil Svozil, poslanec *Bohumil Svozil*

Zástupce Husovy čs.evang.fakulty bohoslovecké :

85. Th Dr František Bednář, děkan *F. Bednář*

Náhradník členů synodní rady :

JUDr Gustav Hrejša *G. Hrejša*

Přizvaní poradci synodu :

Ferdinand Kavka, poradce pro věci finanční

Ing Dr Bohumír Kozák, poradce pro věci stavební

Plukovník Amos Pokorný, záležitosti vyšetř.komise

MUDr Josef B. Šimek, poradce pro chrám. zpěv

Rudolf Medek, ~~finanční~~ poradce ~~Spolku duchovenstva~~ *pro věci stavební a finanční*

L I S T I N A P Ř Í T O M N Ý C H

členů IX. synodu českobratrské církve evangelické podle § 91
církevního zřízení a dalších účastníků, povolaných podle § 96
církevního zřízení.

Druhé zasedání, konané v Husově Domě v Praze 6. prosince 1945
v 8³⁰ hodin.

Členové synodní rady :

Podpis :

1) Th Dr Josef Křenek, synodní senior

J. Křenek

2) Bedřich Jerie, náměstek synodního seniora

B. Jerie

3) Karel Machotka, člen synodní rady

Karel Machotka

4) Ph Dr Antonín Boháč, synodní kurátor

A. Boháč

5) Ph Dr Jindřich Hrozný, člen synodní rady

J. Hrozný

6) JUDr Josef Král, člen synodní rady

J. Král

Seniorát pražský :

7) Kristian P. Lanštljak, senior

K. Lanštljak

8) Ing Josef Bárta, seniorátní kurátor

J. Bárta

9) Stanislav Čapek, poslanec

S. Čapek

10) Štěpán Šoltész, poslanec

Štěpán Šoltész

11) Th Dr Ferdinand Hrejša, poslanec

F. Hrejša

12) MUDr Adolf Lukl, poslanec

shuke

Seniorát plzeňský :

Podpis :

13) Ebenezer Otter, senior

E. Otter

14) Jarodlav Tetřev, seniorátní kurátor

shy

15) Jaromír Klimecký, poslanec

J. Klimecký
Miloslav Bič

16) Th Dr Miloš Bič, poslanec

17) Ing Josef Hauk, poslanec

Ing. Josef Hauk
Černý

18) Václav Čtrnáct, poslanec

Seniorát podřipský :

19. Josef Kantorek, senior

J. Kantorek

20. Vladimír Soukup, seniorátní kurátor

Vlad. Soukup

21. Benjamin Fleischer, poslanec

Benj. Fleischer

22. Th Dr Bohumil Honců, poslanec

Th. Dr. Honců

23. Jaroslav Gabriel, poslanec

Jaroslav Gabriel

24. Karel Jílovský, poslanec

Karel Jílovský

Seniorát poděbradský :

25. Josef Kostkan, senior

Josef Kostkan

26. Václav Urbánek, seniorátní kurátor

V. Urbánek

27. Vladimír Martinek, poslanec

Vladimír Martinek

28. Th Dr J.B. Jeschke, poslanec

J.B. Jeschke

29. Jan Kubíček, poslanec

Jan Kubíček

30. Ladislav Ruml, poslanec

Ladislav Ruml

Seniorát královéhradecký :

31. Štěpán Pavlinec, senior

Štěpán Pavlinec

32. Ph Dr Oldřich Novotný, seniorátní kurátor

Ph Dr Oldřich Novotný

33. Ph Dr Jan Amos Pellar, poslanec

Ph Dr Jan Amos Pellar

34. Th Dr Rudolf Říčan, poslanec

Rudolf Říčan

35. Ing Václav Rejchl, poslanec

Ing Václav Rejchl

36. Josef Staněk, poslanec

Josef Staněk

Seniorát čáslavský :

37. Gustav Ad. Molnár, senior

Gustav Ad. Molnár

38. MUDr Přemysl Tardy, seniorátní kurátor

MUDr Přemysl Tardy

39. Ph Dr Antonín Verner, poslanec

Ph Dr Antonín Verner

40. Jaroslav Řepa, poslanec

Jaroslav Řepa

41. Oldřich Mráz, poslanec

Oldřich Mráz

42. Stanislav Chvojka, poslanec

Stanislav Chvojka

Seniorát chrudimský :

43. Jan Řezníček, senior

Jan Řezníček

44. MUDr Otakar Tardy, seniorátní kurátor

O. Tardy

45. Bohumír Šuchman, poslanec

Bohumír Šuchman

46. Jan Sláma, poslanec

Jan Sláma

47. Josef Václavek, poslanec

48. Ing Ladislav Novák, poslanec

Ing. Novák

Seniorát poličský :

49. Josef Dvořák, senior

J. Dvořák

50. Ladislav Kadlec, seniorátní kurátor

L. Kadlec

51. Karel Andrlé, poslanec

K. Andrlé

52. Otakar Kadlec, poslanec

O. Kadlec

53. ~~Ladislav~~ Josef Romportl, poslanec

Josef Romportl

54. Josef Dvořák, poslanec

Josef Dvořák

Seniorát táborský :

55. Bohumil Skalák, senior

B. Skalák

56. Jan Dolejší, seniorátní kurátor

Jan Dolejší

57. Zdeněk Somolík, poslanec

Z. Somolík

58. Ladislav Vrba, poslanec

L. Vrba

74. Josef Frydrych, seniorátní kurátor

Josef Frydrych

75. František Losa, poslanec

František Losa

76. Jan Nechanický, poslanec

Jan Nechanický

77. Josef Staněk, poslanec

Josef Staněk

78. Eduard Čermák, poslanec

Eduard Čermák

Seniorát moravskoslezský :

79. Bohuslav Burian, senior

B. Burian

80. Karel Trusina, zástupce seniorátního kurátora

Trusina

81. Emil Stehlík, poslanec

Emil Stehlík

82. Timoteus Pokorný, poslanec

Tim. Pokorný

83. František Karlíček, poslanec

Karlíček Frant.

84. Bohumil Svozil, poslanec

Bohumil Svozil

Zástupce Husovy čs.evang.fakulty bohoslovecké :

85. Th Dr František Bednář, děkan

F. Bednář

Náhradník členů synodní rady :

JUDr Gustav Hrejša

Přizvaní poradci synodu :

Ferdinand Kavka, poradce pro věci finanční

F. Kavka

Ing Dr Bohumír Kozák, poradce pro věci stavební

Plukovník Amos Pokorný, záležitosti vyšetř.komise

A. Pokorný

MUDr Josef B. Šimek, poradce pro chrám. zpěv

J. B. Šimek

Rudolf Medek, finanční poradce Spolku duchovenstva

R. Medek

L I S T I N A P Ř Í T O M N Ý C H

členů IX. synodu českobratrské církve evangelické podle § 91
církvního zřízení a dalších účastníků, povolaných podle § 96
církvního zřízení.

Třetí zasedání, konané v Husově Domě v Praze 6. prosince 1945
v 17³⁰ hodin.

Členové synodní rady :

Podpis :

1) Th Dr Josef Křenek, synodní senior

J. Křenek

2) Bedřich Jerie, náměstek synodního seniora

B. Jerie

3) Karel Machotka, člen synodní rady

K. Machotka

4) Ph Dr Antonín Boháč, synodní kurátor

A. Boháč

5) Ph Dr Jindřich Hrozný, člen synodní rady

J. Hrozný

6) JUDr Josef Král, člen synodní rady

*J. Král*Seniorát pražský :

7) Kristian P. Lanštják, senior

K. Lanštják

8) Ing Josef Bárta, seniorátní kurátor

J. Bárta

9) Stanislav Čapek, poslanec

S. Čapek

10) Štěpán Šoltész, poslanec

Š. Šoltész

11) Th Dr Ferdinand Hrejša, poslanec

F. Hrejša

12) MUDr Adolf Lukl, poslanec

Adolf Lukl

Seniorát plzeňský :

Podpis :

13) Ebenezer Otter, senior

E. Otter

14) Jaroslav Tetřev, seniorátní kurátor

Jaroslav Tetřev

15) Jaromír Klimecký, poslanec

Jaromír Klimecký

16) Th Dr Miloš Bič, poslanec

Miloš Bič

17) Ing Josef Hauk, poslanec

Ing Josef Hauk

18) Václav Čtrnáct, poslanec

Václav Čtrnáct

Seniorát podřipský :

19. Josef Kantorek, senior

Josef Kantorek

20. Vladimír Soukup, seniorátní kurátor

Vl. Soukup

21. Benjamin Fleischer, poslanec

Benjamin Fleischer

22. Th Dr Bohumil Honců, poslanec

Th Dr Honců

23. Jaroslav Gabriel, poslanec

Jaroslav Gabriel

24. Karel Jílovský, poslanec

K. Jílovský

Seniorát poďěbradský :

25. Josef Kostkan, senior

Josef Kostkan

26. Václav Urbánek, seniorátní kurátor

V. Urbánek

27. Vladimír Martinek, poslanec

Martinek

28. Th Dr J.B. Jeschke, poslanec

Jeschke

29. Jan Kubiček, poslanec

Jan Kubiček

30. Ladislav Ruml, poslanec

Ruml

Seniorát královéhradecký :

31. Štěpán Pavlinec, senior

Štěpán Pavlinec

32. Ph Dr Oldřich Novotný, seniorátní kurátor

Oldřich Novotný

33. Ph Dr Jan Amos Pellar, poslanec

Jan A. Pellar

34. Th Dr Rudolf Říčan, poslanec

Říčan

35. Ing Václav Rejchl, poslanec

Ing. V. Rejchl

36. Josef Staněk, poslanec

Staněk

Seniorát čáslavský :

37. Gustav Ad. Molnár, senior

Gust. Ad. Molnár

38. MUDr Přemysl Tardy, seniorátní kurátor

Přemysl Tardy

39. Ph Dr Antonín Verner, poslanec

Dr. Ant. Verner

40. Jaroslav Řepa, poslanec

Jar. Řepa

41. Oldřich Mráz, poslanec

Oldřich Mráz

42. Stanislav Chvojka, poslanec

Stanislav Chvojka

Seniorát chrudimský :

43. Jan Rezníček, senior

Jan Rezníček

44. MUDr Otakar Tardy, seniorátní kurátor

O. Tardy

45. Bohumír Suchman, poslanec

Bohumír Suchman

46. Jan Sláma, poslanec

Jan Sláma

47. Josef Václavek, poslanec

48. Ing Ladislav Novák, poslanec

Ing. Novák

Seniorát poličský :

49. Josef Dvořák, senior

Josef Dvořák

50. Ladislav Kadlec, seniorátní kurátor

L. Kadlec

51. Karel Andrlé, poslanec

Karel Andrlé

52. Otakar Kadlec, poslanec

Otakar Kadlec

53. Ladislav Romportl, poslanec

Josef Romportl

54. Josef Dvořák, poslanec

Josef Dvořák

Seniorát tábořský :

55. Bohumil Skalák, senior

B. Skalák

56. Jan Dolejší, seniorátní kurátor

J. Dolejší

57. Zdeněk Somolík, poslanec

Z. Somolík

58. Ladislav Vrba, poslanec

L. Vrba

59. JUDr Miloslav Novák, poslanec

Miloslav Novák

60. MUDr Miroslav Schmidt, poslanec

Miroslav Schmidt

Seniorát novoměstský :

61. Václav Kejř, senior

Václav Kejř

62. Josef Ondra, seniorátní kurátor

Josef Ondra

63. Ota Prošek, poslanec

O. Prošek

64. Jan Amos Verner, poslanec

J. A. Verner

65. Karel Kulfánek, poslanec

K. Kulfánek

66. Josef Lacina, poslanec

Josef Lacina

Seniorát brněnský :

67. Th Dr Viktor Hájek, senior

Dr. V. Hájek

68. Karel Vilím, seniorátní kurátor

Karel Vilím

69. Josef Jadrníček, poslanec

Josef Jadrníček

70. Pavel Nešpor, poslanec

Pavel Nešpor

71. Dr František Sklenář, poslanec

F. Sklenář

72. Josef Čech, poslanec

Josef Čech

Seniorát vsetínský :

73. Václav Matoulek, senior

Václav Matoulek

74. Josef Frydrych, seniorátní kurátor *Jo. Frydrych*

75. František Losa, poslanec *František Losa*

76. Jan Nochanický, poslanec *Jan Nochanický*

77. Josef Staněk, poslanec *Josef Staněk*

78. Eduard Čermák, poslanec *Eduard Čermák*

Seniorát moravskoslezský :

79. Bohuslav Burian, senior *B. Burian*

80. Karel Trusina, zástupce seniorátního kurátora *K. Trusina*

81. Emil Stehlík, poslanec *Emil Stehlík*

82. Timoteus Pokorný, poslanec *Timoteus Pokorný*

83. František Karlíček, poslanec *Karlíček Frant.*

84. Bohumil Svozil, poslanec *Bohumil Svozil*

Zástupce Husovy čs. evang. fakulty bohoslovecké :

85. Th Dr František Bednář, děkan *M. R. Bednář*

Náhradník členů synodní rady :

JUDr Gustav Hrejša *Gustav Hrejša*

Prizvaní poradci synodu :

Ferdinand Kavka, poradce pro věci finanční

Ing Dr Bohumír Kozák, poradce pro věci stavební

Plukovník Amos Pokorný, záležitosti vyšetř.komise

MUDr Josef B. Šimek, poradce pro chrám. zpěv

Rudolf Medek, finanční poradce Spolku duchovenstva

IX. synod

(I. díl.)

1945

Z á p i s

o zahajovacím (prvním) zasedání
IX.synodu českobratrské církve evangelické konaném v bohoslužebné
síní farního sboru v Praze XII.-Vinohrady, Korunní tř.60, ve středu
dne 5.prosince 1945 v 17 hodin.

Shromáždění předsedal a řídil je synodní senior
Dr Josef Křenek. Bylo určeno nejen pro synodály, nýbrž i pro širší
církvní veřejnost, která se ho také v hojném počtu účastnila.

Z hostí se dostavili zástupci Jednoty českobratrské,
kazatelé F.Zdychynec a B.Beneš, zástupcové Jednoty bratrské Bohumil
Vančura a Dr M.Plecháč, zástupce Bratrské Jednoty Chlečického kaza-
tel Josef Tolar, zástupce evangelické církve metodistické Václav Van-
čura, zástupcové církve československé Dr Fr.Kovář a Dr F.Novák, zá-
stupce české církve pravoslavné, dále zástupci kanceláře presidenta
republiky, zástupce ministerstva školství a osvěty a jiných úřadů.

Po zahájení hrou na v a r h a n y profesorem Josefem
Balcarem a v s t u p n í c h s l o v e c h proslovených Dr Křenkem,
zpívalo shromáždění t.zv. staročeské Te Deum "T ě B o h a c h v á -
l í m e ". Na to vykonal m o d l i t b u a k á z á n í na biblický
oddíl Iz 41, 13-14 synodní senior Dr Josef Křenek. Kázání je přiloženo
k tomuto zápisu. Po kázání shromáždění zpívalo píseň M.Abdána
"V š e c h v ě k ů m o c n ý k r á l í ". Po písni vzpomněl synodní
senior členů církve z e s n u l ý c h v době od posledního synodu,
zejména též členů zahynulých pod německým útlakem a shromáždění uctilo
jejich památku povstáním.

Následoval zpěv písně Klimenta Bosáka " O t ě n á š
m i l ý P a n e " a po něm proslov náměstka synodního seniora Bedřicha
Jerie podávající přehled o církevním životě pod názvem " N a š e
ú k o l y v n i t ě ě n í " a hned po něm byl proslov synodního kurátora
Dr Antonína Boháče o úkolech církve ve veřejném životě s názvem "N a -
š e p o s l á n í ". Oba proslovy jsou připojeny k tomuto zápisu.
Shromáždění pak zazpívalo píseň " Z a m n o u ď í K r i s t u s "
(J.Scheffler).

Z přítomných hostí pozdravili synod nejprve delším
proslovem generální biskup slovenské evangelické církve Dr Vladimír
Č o b r d a a po něm senior slovenské církve kalvínské Ján T o m a -
š u l a . Dále pozdravil synod jménem československých evangeliků ve
Spojených státech amerických Dr Jindřich P r o c h á z k a , jménem
skotské církve Rev.Robert S m i t h , B.D. a konečně též sekretář
YMCA Mr. A p l i n . Oba poslední pozdravy proslovené anglicky přelo-
žil do češtiny Dr Křenek.

Ze shromáždění byl pak poslán p r o j e v o d d a -
n o s t i presidentu republiky :

"Slovutný pane presidente. Devátý synod českobratrské církve
evangelické, zasedající v těchto dnech v Praze ve znamení dík-
činění za naše osvobození, vzpomíná Vás jako bojovníka za naši
svobodu z řad nej přednějších. Váš neklamný pohled do světové
situace na počátku a průběhem války, Váš politický genius, který
jasně viděl jedinou cestu k naší svobodě, Vaše schopnost organi-
sovat zahraniční odboj a dávat svobodě naší pravý obsah a cíle,
to všecko jsou dary samého milostivého Boha, který si Vás povol-
lal za služebníka svobody nejen v národě našem, ale i ve světě.
Vaše dílo nás naplňuje vděčností a upřímnou oddaností. Jménem
naší církve slibujeme, že chceme vychovávat národu lidí toho
druhu a té mravní síly, která by znamenala zdravý rozvoj a za-
bezpečení našeho svobodného státu k spolupráci s ostatními náro-
dy za lepší budoucnost lidstva."

Podobný projev byl odeslán předsedovi vlády Zdeňku Fierlingovi:

"Vážený pane ministerský předsedo, devátý synod českobratrské církve evangelické při svém zasedání v Praze vyjadřuje Vám i vládě vděčnou oddanost našeho lidu za všechny Vaše snahy o zabezpečení naší svobody a vybudování státu. V hrdinném Vašem zápase o překonání válečných zhoub a vybudování naší republiky na základech pravdy, sociální spravedlnosti a humanitních ideálů, sledujeme Vás s vřelými sympatiemi. Jako dědicové husitské a bratrské reformace, která tak zdravě vyzvedla základy života jednotlivce i společnosti, slibujeme, že chceme jako církve v témž duchu s Vámi pracovat a přinášeti svůj příspěvek k lepší budoucnosti u nás i ve světě."

Prosba o požehnání Dr Křenkem a společným zpěvem druhého verše žalmu 122 ve Strejcově rýmování bylo shromáždění skončeno ve 20 hod.30 min.

Zapsal:

Boelun
Jaroslav O. Sochor.

Z Á P I S

o druhém zasedání IX. synodu českobratrské církve evangelické, konaném v Husově Domě v Praze II., Jungmannova 9 ve čtvrtek 6. prosince 1945 v 8.30 hod.

Zasedání bylo započato zpěvem písně "K horám patřím". Modlitbu a čtení žalmu 96. vykonal senior dr Viktor Hájek z Brna. Synodní senior dr Josef Křenek v zahajovacím proslovu na slova žalmu 20. připomněl, že nyní nastala doba, aby církev vyzdvihla korouhev ve jménu Hospodinově. Upozornil také na československou vlajku, kterou jemu zaslali čeští evangelíci z kongregationalistického sboru Mispah v Clevelandu v USA. Vlajka byla zhotovena sestrami tamního sboru většinou československého původu a byla vyvěšena ve jmenovaném sboru po čas války na znamení víry, že jednou přijde chvíle, kdy bude odevzdána evangelickým církvím ve svobodném Československu. Vlajka byla vyvěšena při synodním zasedání.

Nato vyvoláním jednotlivých jmen bylo zjištěno, že z 85 řádných členů synodu se jich dostavilo 83 a za jednoho člena, Ing. dr. Jaroslava Krásného, byl povolán přítomný náhradník Václav Čtrnáct. Hlasovací právo mělo tedy 84 členů. Omluven byl poslanec Josef Václavek ze seniorátu chrudimského.

Po tomto zjištění složili členové synodu slib podle § 92. círk. zřízení a zazpívali společně píseň "Pán Bůh je síla má".

Na návrh dr. Jindř. Hrozného byli aklaací zvoleni dva místopředsedové synodu a to : synodní kurátor dr. Ant. Boháč a senior Bohuslav Burian. Volba aklaací se konala na návrh far. Jaroslava Řepy.

Volba zapisovatelů se k návrhu dr. Ant. Boháče vykonala opět aklaací v tomto složení : faráři : Jaromír Klimecký a Bohumír Šuchman, z laických poslanců : Konrád Jilovský, Karel

Kulfánek, JUDr Miloslav Novák a Karel Trusina. ^{Jan} Timoteus Pokorný. Pro toto zasedání byli určeni : Bohumír Šuchman a Konrád Jilovský.

Před volbou komise pro podání zprávy o synodu se rozvinula tato debata : Protože synodní rada nemohla pro synod připravit zprávu o stavu církve a o své činnosti, navrhoval dr R. Říčan, aby před volbou nové synodní rady byla synodu dána příležitost k rozhovoru o její činnosti v uplynulém období. Farář J. Řepa učinil návrh opačný, totiž aby se ^{na neděli} rozprava nekonala a dr Ad. Lukl podporoval naopak návrh dr Říčana. Při hlasování se 44 členů vyslovilo pro návrh faráře Řepy. Rozprava o činnosti synodní rady se tedy nekonala.

Na návrh dr Boháče přizval synod k jednání s poradním hlasem podle § 96. círk. zřízení tyto odborné poradce : Ferd. Kavku, pro věci finanční, Ing dr B. Kozáka, pro věci stavební, MUDr J.B. Šimka pro chrámový zpěv, Rudolfa Medka finančního poradce Spolku duchovenstva a vrchního soudního radu Amosa Pokorného pro věci vyšetřovací komise. Stejně poradní právo bylo přiznáno také náhradníkovi JUDru Gustavu Hrejsovi.

Za členy verifikační komise podle § 12. jednacího řádu synodního byli zvoleni : JUDr Josef Král, Kristian P. Lanštlák a Ing Josef Bárta. (Návrh dr Boháče.)

Na návrh dr Ant. Boháče byli zvoleni referenti pro tisk bratři : farář Josef Závodský a farář Lubomír Balcar.

Před oznámenou volbou nové synodní rady se přihlásil ke slovu farář Josef Jadrníček a prohlásil, že si přeje, aby s ním nebylo počítáno jako s kandidátem na členství v synodní radě. Toto prohlášení učinil vzhledem k různým zprávám o jeho kandidatuře na tento úřad. MUDr Přemysl Tardy navrhoval znovu, aby synod zavedl rozpravu o činnosti synodní rady podle návrhu dr R. Říčana před volbou nové synodní rady. Děkan dr Fr. Bednář navrhl, aby volba synodního seniora a synodního kurátora se vykonala z plena bez návrhu volební komise. Návrh byl přijat. Bratr Vilím připomíná ustanovení círk. zřízení o věkové hranici 70ti let pro členy synodní rady a doporučuje, aby nebyli voleni členové, kteří by během budoucího šestiletí dovršili 70 let. Dr F. Bednář připomíná synodu, že dosavadní synodní senior dr Josef Křenek a synodní kurátor dr Ant. Boháč jsou volitelní, neboť

dr Křenek byl volen dosud jednou a ~~ne~~ dr Boháče se dotýčná ustanovení církv. zřízení netýkají, neboť byl členem synodní rady od roku 1918.

Za skrutátory při volbě byli k návrhu dr Boháče zvoleni farář Jaroslav Řepa, dr Otakar Tardy, farář Zdeněk Somolík, farář Jan Sláma a farář Jan Nechanický.

O volbě synodního seniora, ^{ke} které se nyní přistoupilo, je sepsán zvláštní protokol.

Volba synodního kurátora. Bratr Karel Vilím připomíná synodu, že dr Boháč je volitelný, neboť byl členem synodní rady od r. 1918. Rozdány lístky a po vykonaném skrutiniu bylo zjištěno : z 84 hlasů 2 lístky byly prázdné, 1 pro Amose Pokorného, 1 pro Karla Vilíma, 1 pro Ladislava Kadlece, 3 pro dr Gustava Hrejsu, 76 pro dr Ant. Boháče. Zvolen synodním kurátorem dr Antonín Boháč, který volbu přijal a poděkoval za důvěru.

Zatím, co se konaly volby, bylo usneseno na návrh dr Boháče, aby synodálům bylo vyplaceno kromě cestného na nocležné, a na dietách 180 Kčs. Dr Boháč oznamuje, že úhrada bude vzata z patentové dotace, takže nebude repartice na sbory. Doc. dr R. Říčan navrhuje, aby diety byly sníženy, ale dr Hrozný připomíná, že tato výměra již je ustanovena v dřívějších letech a je obdobná úhradám u státních zaměstnanců. Doporučuje, aby návrh dr Boháče byl schválen.

Volba náměstka synodního seniora. Bratr senior Řezníček navrhuje, aby zvolena byla komise, která by se poradila o této věci. Dr A. Verner však prohlašuje a navrhuje, aby se upustilo od volby komise, neboť není třeba dlouho uvažovat o kandidátu. Bratr farář Bedřich Jerie nesl tíhu úřadu v těžkých dobách a proto doporučuje synodu, aby dosavadní náměstek synodního seniora Bedřich Jerie byl opět zvolen. Farář Kadlec však navrhuje přerušení jednání a utvoření komise. Doc dr R. Říčan ~~ne~~ myslí, že není třeba pro manifestačnost vzdávat se presbyterních povinností a o volbě se v komisi poradit. Senior G.A. Molnár však navrhuje, aby bylo hlasováno o Vernerově návrhu. Farář Kadlec však opakuje svůj návrh na přerušení

jednání a doporučuje důvěrnou poradu. Bylo hlasováno a Ver-
nerův návrh 47 hlasy přijat.

Dr Říčan ujímá se slova a prohlašuje, že podle usne-
sení konventu královéhradeckého vidí potřebu, aby církev
dbala řádu a kázně. ~~konventu usnesení bylo přičteno~~ Má za to, že je nutno voliti takové
bratry, kteří by svojí rozhodností církevní řád a kázeň há-
jili. Uvádí tři případy, kterými byli dotčeni ve zmíněném
seniorátu. Z tohoto důvodu navrhuje dr Viktora Hájka do sy-
nodní rady. Farář Řepa však uvádí, že projev Říčanův nebyl
vhodný a namístě, neboť seniorátní výbory jsou schopny vě-
ci kázeňské rovněž vyřizovati. Profesor dr F. Hrejsa k ná-
vrhu dr Hájka poznamenává, že se nestal případ, aby bylo hla-
sováno jen pro jednu osobu. Farář O. Kadlec důrazně opakuje
svůj návrh, aby bylo jednání přerušeno a ~~pe~~ zahájena důvěrná
porada. Bratr B. Jerie činí prohlášení, že za těchto okol-
ností volbu nemůže přijmout. Bratr Burian uvádí, že bratr
Jerie nemůže takto jednat, dokud nezná výsledek volby. Bratr
Jaroslav Gabriel dává ~~nový~~ návrh, aby bylo přikročeno k vol-
bám.

Po vykonaném skrutiniu bratr farář Řepa předčítá výsle-
dek : ze 84 odevzdaných hlasů byly 3 lístky prázdné, 1 pro
St. Čapka, 2 pro dr J.B. Jeschkeho, 2 pro G.A. Molnára, 4 pro
B. Buriana, 1 pro Vl. Čapka, 23 pro dr V. Hájka, 48 pro B. Je-
rieho. Zvolen tedy Bedřich Jerie. Bratr předsedající dr J.
Křenek se táže zvoleného, zda volbu přijímá. Bratr Jerie na-
mítá, že menšina, ~~kteří byli zvoleni~~ ^{kteří jej nevolili}, je značná a žádá ener-
gičtějšího člověka a tudíž že se nemůže výjádřit. Bratr far.
Řepa však připomíná, že projev dr Říčana nebyl zahrocen osob-
ně na bratra Jerieho. ~~Totéž uvádějí bratři St. Čapek a G.A. Molnár. Doc. Říčan povstává a prosí bratra Jerieho, aby si nevykládal tuto věc, že by proti jeho osobě byla namířena, prosí, aby volbu přijal. Po těchto slovech Říčanových bratr B. Jerie volbu přijímá.~~ ^{Totéž uvádějí bratři St. Čapek a G.A. Molnár. Doc. Říčan povstává a prosí bratra Jerieho, aby si nevykládal tuto věc, že by proti jeho osobě byla namířena, prosí, aby volbu přijal. Po těchto slovech Říčanových}

Rízení jednání ujímá se bratr synodní kurátor dr Ant.
Boháč.

Bratr farář Kadlec hlásí se ke slovu a po třetí opakuje svůj návrh, aby schůze byla přerušena a ustavena důvěrná porada. Návrh většinou přijat. Přítomní hosté odcházejí a veřejné zasedání přerušeno.

O důvěrné poradě přiložen zvláštní protokol.

Za předsednictví synodního kurátora dr A. Boháče bylo v synodním veřejném jednání pokračováno. Rozdány lístky a podle jmen odevzdávány hlas. lístky pro duchovního člena synodní rady. Po vykonaném skrutiniu bylo zjištěno; že 84 odevzdaných hlasů 3 neplatné, 2 prázdné, 14 G.A.Molnár, 1 dr J.B. Jeschke, 21 dr Viktor Hájek, 1 Machotka, 42 sen. B. Burian. Bratr B. Burian, byv tázán, volbu přijímá. Přikročeno k volbě laických členů synodní rady. Byli voleni současně oba. Ze 84 odevzdaných hlasů byly : dva prázdné, 1 dr Otakar Tardy, 5 dr Přemysl Tardy, 6 dr Lub. Jelen, 32 dr Jindřich Hrozný, 75 dr Gustav Hrejša, 47 Amos Pokorný. Většinou zvoleni dr. Gustav Hrejša a bratr Amos Pokorný. Předsedající dr A. Boháč děkuje odstupujícím dr J. Hroznému, dr J. Královi a bratru faráři K. Machotkovi za jejich dosavadní činnost. ~~Výbor synodní rady doporučuje dr Jindř. Hrozného k volbě za náhradníka do synodní rady.~~ ~~dr J. Krále za poradce.~~ ~~Volbu přijímá.~~ ~~Následovala volba náhradníka duchovních do synodní rady.~~ Po vykonaném skrutiniu ze 84 odevzdaných hlasů bylo odevzdáno : 2 prázdné, far. Vl. Čapek 1, far. Jan Dus 1, far. Tim. Pokorný 1, dr J.B. Jeschke 2, G.A. Molnár 9, dr V. Hájek 68. Zvolen dr V. Hájek, který volbu přijímá. Po rozpravě o § 97.círk. zřízení (Kostkan, Soukup, Jadrníček, Řepa) bylo konstatováno, že zvolený náhradník dr V. Hájek může ~~zůstat~~ členem seniorátního výboru. Podávány návrhy na volbu dvou laických náhradníků synodní rady. Bratr far. Šuchman navrhuje dr Lub. Jelena a dr Otakara Tardého. Bratr far. J. Řepa s dr Bednářem projevíli přání, aby zvolen byl dr J. Hrozný. Z odevzdaných 84 hlasův. lístků zněly : 2 prázdné, 1 Vl. Soukup, 1 Lad. Kadlec, 2 dr J. Král, 23 dr Přemysl Tardy, 39 dr Otakar Tardy, 53 dr Lub. Jelen, 45 dr J. Hrozný. Zvoleni dr Lub. Jelen a dr Jindř. Hrozný, kteří volbu přijímají.

Návrh synodní rady

Během skrutinia bylo debatováno o volbě do kárných výborů. Debaty se zúčastnili : předseda, dr A. Verner, far. G.A. Molnár, bratr Rejchl, dr J. Král, dr F. Bednář a bratr K. Vilím. Po této debatě upraven byl konečný návrh na volbu kárných výborů. Do kárného výboru se sídlem v Praze byli navrženi tito členové : Václav Urban, Miroslav Krejčí, dr Jos. Prášek, soudce, dr Jaroslav Zvěřina, advokát. Jako náhradníci : Stanislav Čapek, Jiří Pištora, dr Otakar Cmunt, soudce, dr Miloslav Novák, soudce.

Pro kárný výbor se sídlem v Hradci Králové : za členy : Vlad. Martinek, dr J.A. Pellar, dr Vl. Šimonek, adv., dr Vlad. Medek, soudce. Jako náhradníci : Josef Beneš, dr F.M. Dobiáš, dr Pavel Šimek, notář, Ing Rejchl Václav.

Pro kárný výbor se sídlem v Brně : Tim. Pokorný, Fr. Losa, dr Pavel Havlík, advokát, dr Bohumil Lanštl, soudní rada. Jako náhradníci : Jiří Nedvěd, Jan Šebesta, dr Jiří Škrach, Karel Pellar, soudní rada.

Pro vrchní kárný výbor : Josef Jadrníček, Jaroslav Řepa, Karel Machotka, dr Jilek, dr Šixta, dr Lub. Jelen. Jako náhradníci : Boh. Potměšil, Jos. Ondruch, Jan Dus, dr Zelený, dr Průcha, dr Jeronym Kozák.

Bratr Gabriel dává návrh, aby ~~jmenování-členové~~ byl sestaven a rozmnožen přehled o těchto členech a náhradnících. Jeho návrh byl schválen.

Bratr farář Jerie vyzývá členy synodu, aby se ~~nero~~ zítra nerozjížděli a zúčastnili se opět zasedání, v kterém má býti pokračováno odpoledne o 1/2 3. hod.

Dr Ad. Lukl navrhuje, aby texty poselstvíspřátelským církvím byly čteny a zredigovány. K této práci nechť je zvolena komise z těchto členů synodu : dr R. Říčan, Mil. Bič, dr Sklenář - pro text český, pro text anglický : V. Kejř, B. Skalák a dr F. Bednář. Dr Bednář navrhuje, aby tuto práci převzala synodní rada. Synodní senior dr J. Křenek má za to, že synodálové mají míti & tolik důvěry v synodní radu,

která poselství vypracuje sama.

Zapsali :

K. Jílovský
prof. Kondrád Jílovský :

Bohumír Suchman
far. Boh. Suchman :

Z Á P I S

o volbě synodního seniora, vykonané při druhém zasedání IX. synodu za předsednictví synodního kurátora dr Ant. Boháče.

Rozdány hlasovací lístky. Bratr farář Řepa čte jména synodálů, kteří odevzdávají lístky pro volbu synodního seniora. Po vykonaném skrutiniu bratr farář Jar. Řepa ohlašuje, že 3 lístky prázdné, pro faráře B. Jerieho jeden, pro far. dr J.B. Jeschkeho 1, pro far. dr Viktora Hájka 2, pro far. J. Jadrníčka 5, pro dr Josefa Křenka 72 hlasy. Bylo konstatováno, že všechny lístky byly odevzdány. (84). Zvolen dr Josef Křenek. Předsedající dr Boháč se ptá, zda zvolený volbu přijímá. Dr Josef Křenek děkuje za projevenou důvěru, volbu přijímá a připomíná, že si je vědom svých mdlob a nedostatků. Přeje si, aby bratří, kteří budou zvoleni opět, při něm věrně stáli. Prosí Boha za zmocnění k velkým úkolům, které na církvi čekají.

Zapsali:

Konrád Jílovský

K. Jílovský

Bohumír Šuman

Bohumír Šuman

Zápis o důvěrné schůzi.

K návrhu faráře Martinka byl zvolen většinou hlasů bratr profesor Hrejša za předsedu této důvěrné porady. Farář Martinek pronáší další návrh na zvolení komise, jejíž porada by trvala asi čtvrt hodiny. Člen synodní rady dr. Josef Král ^{prohlašuje, že je v synodní radě již přes 20 let a že by tedy bylo slušné a spravedlivé, aby byl #} ~~prohláší, že je v synodní radě již přes 20 let a že by tedy bylo slušné a spravedlivé, aby byl #~~ Král prosí synod, aby ho pro stáří již nevolili. ^{dal.} Bratr K. Machotka ve stejném smyslu pronáší žádost k synodu, ale doporučuje, aby do synodní rady byl zvolen někdo z bývalé lutherské větve. Svoje doporučení zdůvodňuje, ^{že} ~~že~~ před námi stojí řešení otázky bratří polských, těšínských a jiných. Nedoporučuje, aby práce církve se nesla způsobem vyhraněně konfesijním, ale aby důraz byl položen na české bratrství, na němž jedině církev může vzkvést k velkému významu. Bratr dr. F. Hrejša připomíná, že se dva ~~synodní~~ členové synodní rady z bývalé lutherské církve vzdávají a tudíž bylo by dobré, kdyby opět dva ^vsynodní radě zasedali. Farář dr. Pellar se přihlašuje k slovu a prohlašuje, aby již nikdy mezi námi nepadlo slovo o bývalé a.v. církvi, neboť jsme spojenou církví česko-bratrskou evangelickou. ^{Na dr. Pellarův návrh rozhodl synodní radě:} ~~Ukazuje na těžkou situaci, v níž se ocitl seniorát královéhradecký. Synodní rada měla před sebou tři vážné a trapné kázeňské případy. Bratři ze seniorátu žádali synodní radu o rozřešení, ale nic se nestalo. A proto je nutno, aby příští synodní rada důsledněji dbala řádu a kázně. Dr. Boháč se ohražuje proti obviňování synodní rady, neboť nelze soudit, pokud není o těchto případech všem učiněno jasno. Seniorát královéhradecký nemá práva synodní radu soudit, neboť by se ukázalo, že nejdříve by musil být posouzen seniorátní výbor královéhradecký. K návrhu faráře Losy na konec debaty bylo hlasováno 42 hlasy pro konec. Poněvadž to byla právě polovice všech hlasů, předseda dr. Hrejša z moci své debatu končí. Bratr dr. Lukl snaží se vyložit znovu Pellarův návrh, aby synodní rada nebyla znovu volena. Povstává farář Lanštyják a uvádí, že naše církev není česko-bratrskou církví. Žádá-li se, aby v synodní radě zasedal jeden člen bývalé církve lutherské, nebu-~~

někdo zvolen
jiní, rovnou
by již nepřijel.

de tam jako exponent lutherství, nýbrž jako obhájce česko-bratrství. Dr Hrejsa připomíná, že podle staré nepsané smlouvy bylo by dobře, aby^vsynodní radě někdo z býv. luterské větve zasedal. Farář Jerie však staví před oči synodu dvě věci : co je důležitější : uplatnit větev anebo řád a čistotu učení. Přiznává, že jsme neměli v synodní radě dosti energie, abychom hájili řád a čistotu učení a přimlouvá se, aby do synodní rady byl zvolen mladší, energičtější člověk, dbalý řádu a jasnosti učení. Farář Losa navrhuje seniora Bohuslava Buriana. Dr Verner navrhuje za laického člena synodní rady dr Gustava Hrejsu a za duchovního člena synodní rady seniora G.A. Molnára, jehož vřele doporučuje jako vyhraněného bohoslovce. Bratr Trusina přimlouvá se za bratra seniora Buriana a za bratra Amose Pokorného (z laiků). Bratr farář Emil Stehlík podporuje návrh bratra Trusiny, doporučuje seniora Buriana a dr Viktora Hájka za náhradníka. Dr Boháč projevuje přání, aby se zachoval usus a náhradníci se také účastnili zasedání synodní rady. Farář Martinek žádá, aby o zastoupení Moravy bylo postaráno. Dr Přemysl Tardy se táže, zda je přípustné, pro volbu, když kandidáti jsou sešvagření. Farář Martinek dle církevního zřízení zjišťuje, že to možné je. Bratr Gabriel z Roudnice podává návrh, aby do synodní rady byl zvolen osvědčený dr Jindř. Hrozný. Far. Martinek doporučuje opět dr Přemysla Tardyho z K.Hory. Dr F. Bednář doporučuje dr Hrozného. Návrh faráře Řepy na konec debaty byl zamítnut. Bratr senior B. Skalák navrhuje dr Otakara Tardyho (ml.). Bratr Trusina dr Gustava Hrejsu, Amose Pokorného, za náhradníky dr Přemysla Tardyho a dr Lub.Jelena. Bratr Vilém upozorňuje na 18§ círk. zřízení. Předseda porady, dr Hrejsa, uvádí všechny kandidáty a důvěrnou poradu končí.

Zapsali:

Konrád Jílovský

K. Jílovský

Bohumír Suchmán

Bohumír Suchmán

13 48

Z á p i s

o III. zasedání IX. synodu českobratrské církve evangelické
ve čtvrtek 6. prosince 1945 o 14.30 v Komenského síni
Husova domu v Praze.

Zasedání bylo zahájeno zpěvem písně č. 277. "Bože uděl požehnání".

Předseda schůze bratr synodní senior Dr. Josef Křenek zahajuje slavnostní uvádění nových tří členů synodní rady, Bohuslava Buriana, Dr. Gustava Hrejsy a Amosa Pokorného modlitbou, na to promluvil na text Matouš 11, 29. Úřad, který je na ně vložen, je břemenem a jhem a to nejen v uplynulých letech, ale vůbec. Je tu odpovědnost za evangelium Kristovo, za jeho vliv na členy církve i v celém národě. Vyměňují se jen nositelé břemena. Kéž ten, který tato slova řekl, si Vás také k té službě oddělí. Není to služba a břemeno ledajaké, ale Kristovo, "m é". Nezvolili jsme si je ze své vůle, ale jo to vůle Boží, vůle Kristova, aby tu byla církev od pokolení k pokolení. Je to břímě Ježíše Krista. Vezměte ho spolu s ním. Ale vezměte i to potěšení. Neponesete to břímě sami. Je to jeho společné, společné spěšší k jeho práci. - Přistupte k těm, kteří v synodní radě zůstali, s důvěrou, pokorou a čistým srdcem jako bratři ve službě Kristově. Chceme spolupracovat i se senioráty a společně se učit od Krista, který byl tichý a pokorný srdcem.

Na to složili nově zvolení členové synodní rady slib podle církevního zřízení a řádu. Synodní senior je prohlásil na základě toho jménem synodu a celé církve za řádně uvedené členy synodní rady českobratrské církve evangelické. Podáním rukou uvedených synodnímu seniorovi byl akt uvedení v úřad ukončen.

Členové synodu zazpívali pak společně píseň č. 22. "Ej nuž Páně služebníci".

Na to se přistupuje k vlastnímu jednání. Předsednictví se ujímá br. místopředseda Bohuslav Burian a předává slovo br. synodnímu kurátorovi Dr. Ant. Boháčovi, který referuje o o t á z e n ě - m e c k é e v a n g e l i c k é c í r k v e v n a š í v l a s t i. Uvedl. že členové synodní rady sledovali, že u úřadů je ve věci znalosti těchto problémů hotová tabularasa. Proto vypracoval br. synodní kurátor memorandum určené především pro kruhy neevangelické, které dostaly také všichni členové synodu a které bude po upravě ve spojení s Doc. Dr. Ričanem vytištěno. Pokud se týče otázky e v a n g e l i c k é h o T ě š í n s k a je to ještě komplikovanější. Byla učiněna dohoda se slezskou církví ohledně rovnoprávného obsazení sborů českými a polskými faráři a uvidíme jaké stanovisko zaujme MŠaO, takže se o Těšínsku nyní jednat nedá.

Otázka německé evangelické církve se nejprve projevila v otázce německých kostelů a far. V tom převratovém hnutí byl projevěn názor, že i majetek německé církve má být pod národní správou a zemské národní výbory v Čechách a na Moravě rozhodly, že správa má patřit naší církvi. Avšak církev československá si přála, aby nebyla závislá na propůjčování kostelů, chtěla je mít zajištěné přímo a uplatnovala na ně také nároky své. Když synodní rada viděla, že se

schyluje ke konfliktu, zašla k ministru školství, který prohlásil, že způsob navržený synodní radou je jediný možný modus. Ale v zápětí vydalo ministerstvo školství výnos opačný, jímž bylo určeno okresním národním výborům, aby pro správu majetku německé církve utvořily komisi ze zástupců všech církví pro správu společnou. Ministerstvo školství zavolalo pak zástupce církve a vyzvalo je, aby to přijali. Doc. Boháč vypracoval elaborát, jímž prokázal, že majetek něm. evang. církve nepodléhá národní správě. Přestože zůstalo při starém a otázka je zatím nevyřešena. Zatím byl vydán dekret o konfiskaci majetku německých právních korporací. Je otázka, zda pod to patří i majetek německé církve. Podle posledního výnosu ministerstva školství pod to církev nespadá. Je tu však silné tažení se strany církve československé, aby i tento majetek byl skonfiskován a znárodněn. Katolické církve se to netýká. O věci se teprve bude rozhodovat. Církev chce jmenovat komisi pro správu ústředního majetku německé církve a to bratry Boháče, Adamce a Zedníka a ministerstvo školství tam dá svého úředníka-účetního, p. Věchta /který je rovněž členem naší církve/.

Dále je tu otázka existence německé evangelické církve samotné. Obrátila se na naši církev a synodní rada dostala celou řadu dopisů. Prostřednictvím svého prezidenta Dr. E. Wehrenfenniga církev německá nás přímo požádala o přijetí do naší církve. Také ze zahraničí přišly žádosti, a to i z Anglie, abychom se ušali farářů i celé církve. Synodní rada však i když cítila nutnost církev německou přijímat, viděla potřebu mít k tomu svolení vlády. Proto podala vládě žádost německé církve spolu s memorandem. Zástupci naší církve byli u místopředsedy vlády Davida, který se ve věci nechal informovat a uznal stanovisko naší církve. Také ministr spravedlnosti Dr. Drtina to prostudoval a uznal je rovněž za jediné správné. Také poslanec Uhlíř projevil písemně svůj souhlas. Synodní rada byla na tyto dny pozvána také ke státnímu tajemníkovi Ministerstva zahraničí Dr. Clementisovi. Náš sekretář měl rozhovor s tajemníkem předsedy vlády, který také uznal naše stanovisko. Ministerstvo školství však zatím zaujalo odmítavé stanovisko k žádosti německé církve, protože ji měl podat celý německý církevní sněm. Je to jen formální záležitost, protože se sněm sejítí dnes nemůže. Synodní rada bylo však řečeno německým seniozem Gerstbergerem, že i německý církevní výbor může v naléhavých případech jednat bez círk. sněmu. Poslední zpráva je ta, že sám ministerský předseda chápe naše stanovisko, ale ponechává rozhodnutí synodu a pak by teprve vláda jednala dál. Bratr synodní kurátor soudí, že nemůžeme na žádost německé církve z křesťanského hlediska říci ne, ale provedení toho musí být vázáno na svolení vlády. Doporučuje žádost církve zásadně přijmout, dá-li vláda svůj souhlas.

Úzce s tím souvisí otázka poměru k církvi československé. Ten se vyvíjí způsobem, který jsme nečekali: církev československá chce mít jistotu, že nebude vypuzena z kostelů a odtud dochází k jistým střetnutím. Církev čs. je si vědoma odcizení církví a případně i konfliktu. Proto se jí jedná o frontu církví nekatolických avšak chce v ní mít zástupce podle počtů udů církví. Avšak na tento modus jsme nemohli přistoupit. Ostřeji než jsme musíme utvořit svaz církví evangelických. Druhý pokus o tuto frontu učinila církev čs. když svaz anglických církví zakročil, aby Němci nebyli nelidsky odsunuti. Církev čs. chtěla utvořit svaz, který by vydal prohlášení, že Němci odsunuti být musejí. Ale my nemůžeme hájit postup, o němž nevíme, jak se dělá. Odtud se také cítí jisté distancování. V sobotu

1.XII.1945 se dostavili na synodní radu zástupci církve čs., kteří prohlásili, že si distancování nepřejí. Synodní rada jim vyložila svůj názor, především také o kostelích a prohlásila, že násilně je z kostelů vyhánět nebudeme. Rozešli se smírně, ale v pondělí 3.XII.1945 zaslala církev čs. synodní radě memorandum, které je přiloženo /bylo rozmnožené předloženo členům synodu/. Bratr synodní kurátor znovu navrhuje, abychom přijali žádost německé církve, zásadně se rozhodli ji přijati za předpokladu, že vláda k tomu dá své svolení.

Po referátu bratra synodního kurátora se rozvinula živá debata. Bratr senior Kantorek z Mělníka přečetl dopis presidenta Wehrenfenniga, v němž je několik žádostí, spíše proseb: aby církev naše zajistila do odchodu německým farářům byt a plat /třeba z fondů, jež církev má/ a rovněž pro pensisty a církevní funkcionáře; ~~aby německé církvi bylo umožněno kázat v jejích jazycech~~ v případě, že by tu zůstali němečtí evangelíci, aby jim bylo umožněno kázání evangelia a náboženská výchova v jejich jazyku. Členové německé církve budou na to přispívat, avšak ne mnoho, dávají však k dispozici svůj církevní majetek. - Dr Lukl žádá o jasné stanovení, co je transfer, proti němuž býti nemůžeme /a proti němuž ~~by~~ by nebyl ani irenik Komenský/, a co krutost, proti které musíme být. Žádá o doplnění memoranda v tom smyslu. - Dr Böháč vysvětluje, že v memorandu šlo jen o řešení s hlediska církevního, ne politického. Žádá, aby obojí bylo i nadále odlišováno. - Senior Burian navrhuje vzhledem k důležitosti věci zvolení komise, která by přesně formulovala návrh. - Dr Hrozný uvádí, že o věci se radila synodní rada se seniory a seniorátními kurátory, co v té věci dělat, již na schůzi v září. Ale od té doby se obtíže zvětšily a jsme ještě více v rozpacích co dělat, než dříve. Upozorňuje na celou řadu otazníků a to i se strany německé církve /viz jejich dopis../ Doporučuje, aby návrh byl formulován tak, aby byla dána synodní radě jistá elastičnost, aby jí nebyly svázány ruce, a aby církev nebyla jednou obvinována z germanofilství. Doporučuje krajní opatrnost a odloučení všeho od politiky. Ano, výjit vstříc, ale za předpokladu, že vláda nejen nebude proti, ale dá přímo schválení. - Stanislav Čapek uvádí, že přání v dopise presidenta Wehrenfenniga jsou poněkud směšná a že je nemůžeme zaručit, protože by to bylo i proti plánům státu. - Farář Řepa soudí, že jde dnes jen o směrnice pro synodní radu. Synod nechť jí zmocní, aby jednala, a k přiřadit něm. církev k naší. Nehájme obzvláště německé faráře. Ale také se nebojme církve ř.k. /klášter v Teplé ./ ani církve čs. - Dr Honoš radí nedělat zásadní usnesení, abychom z obavy nebyť nespravedlivými k Němcům, nebyli nespravedliví k vlastnímu národu. - Dr Verner varuje rovněž před požadavky Němců, souhlasí s Řepou a radí schválit návrh synodního kurátora. - Farář Jadrníček upozorňuje, že dopis ~~mluví~~ sice o nenasytnosti, ale i o bídě na německých farářích. - Senior Kantorek: přebíráme jmění, převzítí musíme i břímě. - Dr Řičan radí nezavazovat se k tomu, co vykonat nemůžeme, ale udělat to, co po křesťanské a lidské stránce udělat musíme, k čemu nás zavazuje křesťanský ekumenismus a křesťanská láska. - Dr Jeschke navrhuje, aby k memorandu vládě ~~byl připojen dopis~~ byl připojen dopis zdůrazňující křesťanské stanovisko a oficiálně vládě předán. - Farář Machotka navrhuje rozhodnout se /jsme-li ochotni zásadně německou církev přijmout. Navrhuje schválit dosavadní jednání synodní rady

a přimlouvá se o usnesení, že jsme ochotni zbylé německé evangelíky přijmouti. V ostatních věcech nechť postupuje synodní rada co nejlépe dovede. - Děkan Dr. Bednář: Synod těžko může učinit politické prohlášení, ale očekává se, že musí učinit prohlášení náboženské. Jeho návrh zní: "Poněvadž odstěhováním Němců z CSR vyvstává řada problémů mravních a náboženských, jejichž řešení jest povinností církví křesťanských, jest československá církev evangelická ochotna při něm pomáhati. Synod československé církve evangelické zmocňuje synodní radu, aby způsobem, který církevní zřízení umožňuje, a za předpokladu schválení státních činitelů, přičlenila zbývající část německé evangelické církve do československé církve evangelické. / § 6. /" - Senior Kostkan navrhuje: "budíž do memoranda vloženo: 1. / evangelické fary a chrámy byly stavěny nejen za peníze sudetských a říšských Němců nýbrž i za peníze ostatních evangelických národů - Švýcarů, Holanďanů, Angličanů, Severoameričanů atd. i za přispění českých evangelíků - 2. / Československá církev evangelická je zodpovědná za duchovní i majetkové hodnoty německé evangelické církve světovému protestantismu a je povinna je hájiti a ochrániti. Světová aliance evangelických církví se dotazuje synodní rady, jaký poměr zaujímá k nynější německé církvi, zda se ujímá péče o její duchovní i hmotné potřeby a žádá o podrobné informace, jaké situaci německá evangelická církev v Československé republice dnes je. Synodní rada jest ovšem povinna jako člen aliance těmto žádostem vyhověti." O poměru k církvi čs. praví senior Kostkan, že je to stále horší. - Děkan Dr. Bednář projevuje politování, že na synodu, který má míti určitou úroveň, se mluví o čs. církvi takovým způsobem. Nelze tu soudit tak pouštně. - Dr. G. Hrejsa dává návrh, aby se zvlášť projednal návrh Dr. Boháče o přičlenění, ostatní pak až potom. - Farář Repa podává návrh na konec debaty, což bylo přijato. - Senior Burian čte proto znovu návrh, načež se rozvinula debata / Molnár, Jadrníček, Vilím, Dr. Ferd. Hrejsa / zda tu jde o § 6. či 94. cirk. zř. a Dr. Ferd. Hrejsa výslovně prohlašuje, že jde o § 6. V detailech žádá Dr. G. Hrejsa, aby bylo dáno do návrhu ~~synodního~~ synodního kurátora jako úvod: "Synod vyhovuje žádosti německé evangelické církve....." a ke konci návrhu vypuštěna slova "ve vhodný čas". Senior Burian čte znovu návrh takto upravený: "Synod vyhovuje žádosti předsednictva německé evangelické církve a usnází se, aby byla německá evangelická církev v Čechách, na Moravě a ve Slezsku přičleněna k československé církvi evangelické za předpokladu, že vláda dá k tomuto přičlenění souhlas. Synod zmocňuje synodní radu, aby toto usnesení provedla způsobem, který církevní zřízení připouští." Tento návrh byl jednomyslně přijat. - Dr. Bednář lituje, že pro historii není tam uveden důležitý úvod k jeho návrhu v tomto znění: "Poněvadž odstěhováním Němců z CSR vyvstává řada problémů mravních a náboženských, jejichž řešení jest povinností církví křesťanských." Tento úvod se dodatečně jednomyslně schvaluje. Konečný schválený návrh zní tedy takto: "Poněvadž odstěhováním Němců z CSR vyvstává řada problémů mravních a náboženských, jejichž řešení jest povinností církví křesťanských, synod vyhovuje žádosti předsednictva německé evangelické církve a usnází se, aby byla německá evangelická církev v Čechách, na Moravě a ve Slezsku přičleněna k československé církvi evangelické za předpokladu, že vláda dá k tomuto přičlenění souhlas. Synod zmocňuje synodní radu, aby toto usnesení provedla způsobem, kterým cirk. zř. připouští." Návrh schválila všichni přítomní členové v počtu 83 / nepřítomen senior Lanštják /.

Dr Lukl žádá, aby jeho návrh / jehož znění bude v zítřejším zápisu/ byl přijat pro zítřejší zasedání. Pro zpracování je však navržena tato komise: Dr Lukl, Dr G.Hrejsa, Dr Řičan, farář Jadrníček, Dr Jeschke. Tato komise byla zvolena jednomyslně.

Na návrh faráře Řepy jsou voleny nyní kárné výbory. Mezi tím, čte bratr senior Burian překlad latinského pozdravu Prof.Kesselringa: "Přijmi, nejdůstojnější seniore, blahopřání pro synod i pro sebe samého. Bůh s vámi. Prof.Kesselring. - Na to farář Řepa oznamuje výsledek volby kárných výborů: Odevzdáno bylo 80 platných lístků. Zvoleny byly tyto kárné výbory:

1. Kárný výbor se sídlem v Praze:

Členové:

1. Václav Urban
2. Mir.Krejčí
3. Dr Josef Prášek, soudce
4. Dr Jaroslav Zvěřina, advokát

Náhradníci:

1. Stanislav Čapek
2. Jiří Pištora
3. Dr Otakar Cmunt, soudce
4. Dr Mir.Novák, soudce

2. Kárný výbor se sídlem v Hradci Králové:

Členové:

1. Vlad.Martínek
2. Dr J.A.Pellar
3. Dr Vl.Simonek, advokát
4. Dr Vlad.Medek, soudce

Náhradníci:

1. Josef Beneš
2. Dr F.M.Dopiáš
3. Dr Pavel Simek, notář
4. Ing Reichl Václav

3. Kárný výbor se sídlem v Brně:

Členové:

1. Tim.Pokorný
2. Frant.Losa
3. Dr Pavel Havlík, advokát Brno
4. Dr Bohumil Lanštlák, soud.rada

Náhradníci:

1. Jiří Nedvěd
2. Jan Šebesta
3. Dr Jiří Škrach
4. Karel Pellar, soud.rada

4. Vrochní kárný výbor :

Členové:

1. Josef Jadrníček
2. Jaroslav Řepa
3. Karel Machotka
4. Dr Jilek Jaroslav
- Dr Frant.Sixta
- 6.Dr Lub.Jelen

Náhradníci:

1. Boh. Potměšil
2. J.Ondruch
3. Jan Dus
4. Ing Zelený
5. Dr Průcha
6. Dr Jeronym Kozák.

Všichni byli zvoleni 80 hlasy, kromě bratra Reichla a Machotky, kteří obdrželi 79 hlasů, Dr Řičan obdržel jeden hlas.

Na svou žádost obdrželi od synodu dovolenou na dnešní večerní a zítřejší dopolední zasedání br. Ing. Hauk a br. senior Otter, na zítřejší zasedání farář Vrba, bratři Čtrnáct, Svozil, Kulhánek a farář Machotka. Náhradníci se nepovolávají.

Dr. Boháč podává návrh: "Synod žádá duchovní v těch krajích, ve kterých je více sborů pohromadě, aby se ujali duchovenské práce v pohraničí. Obrací se na staršovstva takových sborů, aby v dohodě se seniory uvolnovala své duchovní k této práci. Synod ukládá synodní radě, aby soustavnou péčí organizovala shromáždění členů církve ve vhodných střediscích v pohraničí, ve kterých by měly vzniknouti nové sbory." - Farář Řepa podává návrh, aby byla zřízena dvě místa celocírkevních farářů jedno v Sever. Čechách, jedno na Sev. Moravě. Dr. Hrozný upozorňuje, že tento návrh jest jinak formulovat, protože je neproveditelný podle cirk. zřízení, ale děkan Dr. Bednář zjišťuje, že je tak možné podle § 58 cirk. zř. Senior Molnár se dokonce domnívá, že podle § 101, může tak učinit i synodní rada sama. Dr. Hrozný navrhuje název cestujících kazatelů, farář Klimecký "misijní farář". Senior Burian znovu čte návrh Dr. Boháče. K tomu se připojuje doplněk faráře Řepy: "Synod zmocňuje synodní radu, aby co nejdříve zřídila pro tyto oblasti potřebná místa diasporních farářů" a dodatek Dr. Bednáře: "Zároveň zmocňuje synodní radu, aby vypracovala příslušné stanovny /§ 58. cirk. zřiz./." Celý návrh tedy zní: "Synod žádá duchovní v těch krajích, ve kterých je více sborů pohromadě, aby se ujali duchovenské práce v pohraničí. Obrací se na staršovstva takových sborů, aby v dohodě se seniory uvolnovala své duchovní k této práci. Synod ukládá synodní radě, aby soustavnou péčí organizovala shromáždění členů církve ve vhodných střediscích v pohraničí, ve kterých by měly vzniknouti nové sbory. Synod zmocňuje synodní radu, aby co nejdříve zřídila pro tyto oblasti potřebná místa diasporních farářů. Zároveň zmocnil synodní radu, aby vypracovala příslušné stanovny /§ 58. cirk. zřiz./." Přijato jednomyslně.

Dr. Boháč podává tento návrh: "Synod zmocňuje synodní radu, aby duchovním, kteří se ujmou práce v pohraničí, poskytovala příplatky ke služnému podle místních potřeb. Příplatky mají umožniti duchovním pobyt v pohraničí do té doby, než dojde k utvoření řádného sboru." Přijato bez debaty.

Synodní kurátor Dr. Boháč referuje o platovém plánu z let předešlých a na rok 1946. Upozorňuje, že via-fakti jsme provedli společnou pokladnou a značné vyrovnání mezi senioráty. Podává tento návrh: "Synod se usnází, aby platový plán z roku 1945 byl používán nezměněně též v roce 1946." V debatě upozorňuje senior Kejř, že z jejich seniorátu odejde na 1.500 duší, aby tedy na to byla dbáno, což uvádí také senior Matoulek. Senior Dvořák je pro použití tohoto platového plánu do pololetí 1946 a pak nechť se vypracuje plán úplně nový. Senior Matoulek však na to uvádí, že nový plán nelze tak rychle udělat. Senior Molnár se ptá, bude-li použito vyšší dotace k příplatku od 1.VIII.1945 ve smyslu dekretu pana presidenta republiky. Dr. Boháč odpovídá, že platovou otázkou nemůžeme ještě hýbat. Konkrétně vezme synodní rada zřetel k potřebám seniorátů. Na to byl návrh synodní rady schválen jednomyslně. Bratr senior Dvořák bere svůj návrh zpět.

Usneseno, že zítřejší zasedání se začne v 8.30.

Závěrem bylo usneseno, aby projev oddanosti byl panu presidentu republiky tlumočen předsednictvem synodu osobně, bude-li to povoleno. Na to bylo 3. zasedání IX. synodu ukončeno zpěvem písně "Kráľ věčný nás požehnej" o 18. hodině.

Dodatek k zápisu o 3.zasedání IX.synodu. Ke str. 1. k odstavci 5.,
začátek/před jednáním o otázce něm.evang.církve/. :

Synodní kurátor Dr Boháč oznamuje, že sbor ve Stroužném u Náchoda se hlásí k naší církvi. ~~MM~~ Návrhuje zaslati tomuto sboru tento projev: "Synod bere s radostí na vědomí, že českým evange-lický sbor ve Stroužném u Náchoda se na přelomu světových událostí připojil k českobratrské církvi evangelické a vítá jej bratrsky do jednoho církevního společenství, ke kterému před dvěma sty léty náleželi otcové jeho i naši. Přeje členům strouženského sboru, aby v novém společenství se spolu s námi "vzdělávali v příbytek Boží, v Dnehu svatém" /Ef.2,22/." Na to.referuje br.synodní kurátor
.....

Tím je zápis o 3.zasedání IX.synodu skončen a podepsán.

V Praze dne 6.prosince 1945.

Zapsali:

Timoteus Pokorný

Karel Trusina

K. Trusina, zast. zem. kněze

Z á p i s

o mimořádném (čtvrtém) veřejném zasedání

IX. synodu českobratrské církve evangelické, konaném v bohoslužebné síni farního sboru v Praze XII.-Vinohrady, Korunní třída 60, ve čtvrtek dne 6.prosince 1945 o 19 hod. 30 min.

Shromáždění předsedal a řídil je synodní senior Dr Josef Křenek. Toto zasedání synodu bylo určeno nejen pro členy synodu, nýbrž pro širší veřejnost, která se ho v hojném počtu účastnilo.

Po varhanní předešle prof. Josefa Balcara zazpívalo shromáždění žalm 100 ve Strejcově rýmování.

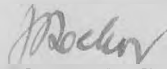
Synodní senior Dr Křenek zahájil jednání modlitbou a podal vysvětlení, proč synodní rada volila pro toto zasedání proslovy na společné thema " D n e š e k a d u c h o v n í h o d n o t y ". Pěvecký spolek "B l a h o s l a v " zazpíval sborovou píseň "O t č e n á š " od Jaromíra Urbance. Pak synodní senior uvedl jednotlivé řečníky, kteří promluvili na uvedené thema. Byli to náměstek předsedy vlády Jan U r s í n y , bývalý senátor Vojta B e n e š , ředitel stenografické služby Národního shromáždění Dr Miloslav K o h á k a redaktor Dr Rostislav K o r č á k . Jejich proslovy budou podle možnosti otištěny.

Po zpěvu společné písně J.Bašteckého "Ó Pane, který všecken lid", učinil synodní senior d o s l o v k předneseným proslovům a poděkoval řečníkům. Pěvecký spolek "B l a h o s l a v " zazpíval sborově žalm 134 od holandského skladatele J.P.Sweelincka a Dr Křenek zakončil večerní zasedání modlitbou a požehnáním.

Shromáždění zazpívalo na závěr 5. a 6. verš z L.B.Kašparovy písně "Ó přijdiž, přijdiž léto Páně" a státní hymny.

Rozešlo se pak v 21.30 večer do svých domovů.

Zapsal:

Jaroslav O. Sochor.

21 86

Protokol o 5.zasedání synodu konaném dne 7.prosince 1945
v 8.39 hod. v Komenského síni Husova domu
v Praze.

Úvodní modlitbu a čtení Písma svatého (Žalm 119, 162-175 vykonal bratr seniorátní kurátor Dr Přemysl Tardý z Kutné Hory, po zazpívání písně "Všech věků mocný králi".

Jednání předsedá synodní senior Dr Josef Křenek, který zjišťuje, že jest přítomno členů 70.72.

Během jednání dostal dovolenou pro nutné záležitosti děkan Husovy fakulty Dr Bednář a hlasovalo tedy 71 členů synodu. Dr Josef Křenek žádá, aby jednání bylo úsporně vedeno, aby synod mohl být ukončen před obědem.

Sděluje, že bývá zvykem zasílat telegram ministru školství. Telegram zní : "Panu ministru školství a osvěty Dr Zd.Nejedlému v Praze.

IX. synod českobratrské církve evangelické Vás pozdravuje ze svého zasedání a vzpomíná vděčně Vaší vědecké práce na českých dějinách a zejména na dějinách husitství a přeje Vám, Boží pomoc ve Vašem odpovědném úřadě." Telegram schválen.

Bratr ředitel Řepa navrhuje, aby ^{se} zasedání synodu ukončilo v 11 hodin a dále změnu pořadí, aby prvním bodem programu byl bod 11. připraveného zasedání, při čemž by byla schůze důvěrnou a hned na to bod 10. Návrh přijat.

Správa vyšetřující komise (viz samostatný protokol).

Důvěrnost schůze zrušena.

Na návrh p.děkana Bednáře synod se usnáší : synod vyslovuje své díky celé synodní radě za statečné a moudré vedení církve, tváří v tvář těžkým dobám válečným.

Projednána zpráva o sociální činnosti. Zprávu přečetl tajemník Sochor a zní: (viz příloha č.1)

Ke zprávě připojuje farář Pellar následující prohlášení: sbor v Hradci Králové zřídil opět Husův dům, dal jej opravit a vybavit nábytkem a odevzdá jej k užívání. Farář Klimecký podává zprávu o tom, že v březnu t.r. byl do obvodu rokycanského sboru převezen koncentrační tábor z Kaunicových kolejí ve třech transportech bylo přivezeno na 1.000 českých internovaných lidí. Rokycanský sbor sám s velikým nebezpečím propašoval na 20q potravin a s přispěním veřejnosti na 160q potravin a přispěl tak do značné míry k tomu, že lidé, kteří byli odsouzeni k zahynutí hladem, byli v poslední chvíli zachráněni. Senior Kejř podává zprávu jak bratři z novoměstského seniorátu, kteří byli mezi internovanými, vděčně tuto službu přijali. Synod se na návrh Dra Křenka usnáší poděkovati sboru rokycanskému za jeho službu. Řepa podává podrobnou zprávu o myslibořických ústavách. Ředitel Řepa je na dovolené z velimského sboru a na jeho služné není přispíváno z ústředních prostředků církevních, ale od sboru velimského.*Na rozkaz Němců sociální ústavy byly z Myslibořic přestěhovány do Trstenic.
*Za to z celocírkevních příspěvků je vydržován vikář, který faráře Řepu ve Velimi zastupuje.

Obyvatelstvo Trstenické ač katolické, ústavům vydatně pomáhalo. Myslibořice byly zničeny především od německé Hitlerovy mládeže a celková škoda činí i s válečnými škodami celkem K 5,369.000. Ředitel Řepa pak navázal jednání o získání ústavů v Sobotíně po německé evangelické církvi. Jednání bylo velmi obtížné. Podle povědi ředitele Řepy jde o místo ^{středověké} zřetelně, ideálně položené s krásně vybavenými čtyřmi budovami. V bezprostřední blízkosti ve Velkých Losinách má být zřízen léčebný dům. Vážná starost zůstává, co se stane s Myslibořicemi. Myslibořice zatěžují finančně Družstvo, které vyplatilo v letošním roce na mzdách a platech a jiných finančních opatřeních 350.000 K, při čemž se hospodáří na 700 měřicích polí. Zámek Myslibořice by si vyžádal velkých investic. Farář Řepa s velkou láskou místo odchodu do penze ujímá se organisování této práce. Synod se usnáší poděkovati faráři Řepovi za jeho činnost a zprávu jeho schvaluje.

Pilný návrh.:

Synod konstatuje s politováním, že Husova fakulta nemá po 26 letech od svého založení dosud své vlastní budovy a že po znovuotevření vysokých škol nebylo postaráno o její umístění. S podivením zjišťuje, že prozatímne propůjčená budova v Konviktské ulici byla sice předána po smyslu stávajících předpisů vysokému učení technickému, avšak, že nebylo současně postaráno o umístění Husovy fakulty v budově jiné, takže dnes tato vysoká škola nemá budovy. Proto se obrací synod na vládní činitele, zejména na ministerstvo školství a osvěty se žádostí, aby byl učiněn konec tomuto stavu, který není důstojný vysoké školy, ani jména Husova, a aby Husově fakultě byla přidělena budova odpovídající jejím potřebám a jejímu určení, při čemž upozorňuje na možnost jejího umístění v Mikulandské ulici.

Návrh přijat jednomyslně.

Rozprava o zprávě faráře Řepy :

Farář Verner navrhuje tyto dvě resoluce:

- 1) Synod vyslovuje dík velimskému sboru za to, že blahovolně bratru faráři Řepovi po léta poskytoval dovolenou, aby se mohl věnovati práci v Myslibořicích.
- 2) Synod děkuje bratru faráři Řepovi za jeho zdatné úsilí, aby církvi českobratrské evangelické byly zachovány sociální ústavy myslibořické a za získání sobotínských ústavů pro církve.

Resoluce přijaty jednomyslně.

Bratr Dr Hájek ~~deperuěuje, aby synod pověřil synodní radu, aby peděkevala~~ upozorňuje na záslužnou pomoc předsedy Zemského národního výboru moravského bratra Loubala ve věci ústavů sobotínských i myslibořských. Bratr Jadrníček navrhuje, aby synod zmocnil synodní radu, aby v dopise poděkovala bratru Loubalovi za jeho práci. Návrh schválen.

Návrh bratra Dra Honců :

Synod ~~u~~ ukládá referentům pro tisk, aby ve svých zprávách podali veřejnosti podrobný obraz sociální činnosti naší církve, sborů a ústavů. Návrh přijat.

Dr Lukl navrhuje ~~zaslati resoluci ministerstvu vyžáti~~ dodatek k rozkladu Dra Boháče o otázce německé evangelické církve, bod 5, 3 zasedání synodu. Po stylistických úpravách, na jejichž znění se vystřídala řada členů synodu, usneseno schváliti tuto změněnou resoluci:

Jsme svědky dolehnutí zaslouženého Božího trestu za

nelidskosti a krutosti spáchané německou nacistickou říší a německým nacistickým lidem na národech Evropy a na národu našem. Požadujeme však, aby důležitá a nevyhnutelná opatření, která se nyní provádějí pro příští bezpečnost českého lidu, dala se pod kontrolou veřejnosti a lidsky. Podle svého evangelického svědomí cítíme závazek pomáhati všem sociálně trpícím. Německým evangelíkům v českých zemích jsme k jejich prosbám povinni podle slova Božího duchovní péči a náboženskou výchovou. Považujeme za potřebné, aby z fondu bývalé německé evangelické církve bylo povoleno uvolnit za náležité kontroly dostatečné obnosy ve prospěch těch nejpotřebnějších: jejich nemocných, práce neschopných, přestárých, těhotných, nedělek i novorozenců. Jménem celé církve československé evangelické obracíme se na vládu Republiky československé, aby ve smyslu memoranda synodní radou již podaného, nezadržovala našich práv na převzetí duchovní péče, a tím spravování všeho, co německé evangelické církvi patřilo. Resoluce synodem schválena.

Dr. Lukl Senior Dvořák žádá, aby bylo protokolováno, že on se proti resoluci vyslovuje.

Dr. Lukl navrhuje zaslati ministerstvu výživy resoluci, která by byla podepřena deputací členů československé církve evangelické. Proti resoluci v původním znění se vyslovuje řada řečníků: především Řepa, Medek, o její úpravu žádá Klimecký a Řičan a Verner. Dr. Boháč žádá, aby vypracování takové resoluce byla pověřena zvláštní komisí. Debaty se dále účastní farář Stehlík, Dr. Hrozný, Lanštlák a jiní. Farář Medek navrhuje přejít k dennímu pořádku. Nakonec usneseno 37 hlasy přijmouti změněnou resoluci Dra. Lukla, která zní: Synod se dovídá ze zpráv, které přicházejí do veřejnosti, že děti a matky ve sběrných táborech trpí nedostatkem mléka, takže děti hynou podvýživou a nemocí a matky rodí děti k rychlému umírání, což těžce padá na svědomí a dobré jméno našeho národa. Synod žádá ministerstvo výživy, aby přidělovalo matkám a dětem ve sběrných táborech a německým dětem a matkám vůbec mléka v dostatečném množství. Vitáme, že se v té věci činí náprava. Ale důvěřivě vyzývá ministerstvo výživy, aby ještě dále revidovalo kvantum přidělu potravin pro zajištěné osoby, zda není pod minimem nutným udržení života. Činí to jak z příkazu křesťanské humanity tak proto, že československá církev evangelická je znovu vždy od zahraničních souvěrců volána k odpovědnosti za způsob, s jakým se v našem náopak drahém státě zachází s Němci a osobami zajištěnými.

Dr. Lukl dále žádá, aby byla zaslána synodem resoluce bratru Pittrovi, v níž by synod vyslovil souhlas s jeho postupem pomoci x internovaným Čechům a Němcům. Proti resoluci v původním znění se vyslovuje řada řečníků.

Resoluce zněla :

Synod projevuje sympatie bratru Přemyslu Pitterovi za jeho práci křesťanské lásky trpícím a zvláště zuboženým dětem a přeje mu v ní sílu a požehnání od Boha otce Ježíše Krista.

Synod se usnáší pověřiti synodní radu zasláním pozdravného přípisu bratru Pittrovi.

Dr. Řičan navrhuje zaslati ministerstvu spravedlnosti a ministerstvu vnitra deputaci s touto resolucí:

Synod československé církve evangelické se dovídá z hojných zpráv přicházejících hodnověrně do veřejnosti o mnoha bezprávích a křivdách, které se dějí na místech, kde v demokratickém státě má vládnout lidskost a spravedlnost. Synod chápe tyto zarmocující

zjevy jako projev duchovní infekce způsobené nacismem a nese mravní tíhu doby jako břímě vlastní bez povyšování nadkohokoli. Jest ujištěn, že odpovědní činitelé k nápravě pracují.

Pokládá však za svou křesťanskou a proto českou povinnost naléhavě žádati ministerstvo vnitra a ministerstvo spravedlnosti, aby všemožně pokračovalo a přivodilo nápravu uvedením pevného a spravedlivého řádu do vyšetřovacího a soudního řízení i do všeho zacházení s osobami pokládanými za provinilé proti národu. Jmenovitě žádá synod :

1) aby byly opravdu české manželky a děti německých manželů, resp. otců z manželství národnostně smíšených přičteny českému národu, beztak ztenčenému hrůzami války a aby byly vráceny normálnímu životu a děti škole, aniž byly rodiny takové trhány rozlukou.

2) Aby byly přísně zakázány a skutečně důsledným trestáním provinivších se orgánů znemožněny násilné, nacismem zavedené metody při vyšetřování zajištěných osob a ve sběrných táborech.

3) Aby bylo urychleno řízení s osobami obviněnými z přečinů proti národu, aby netrpěli lidé nevinně nařčení.

X 4) Aby byla stíhána falešná udání učiněná z nekalých pohnutek. Že tato žádost vede synod opravdové ujištění, že nejistota právního řádu a užívání nacistických metod těžce padá na svědomí celého národa, že jej nad to těžce kompromitují před světovou veřejností, což se zahanbením a s obavou o dobré jméno národa ~~to~~ pozorujeme při styku se zahraničními souvěrci, jehož všemožně užíváme nejen k posílení křesťanské solidarity, ale i v zájmu republiky, jejíž pověst jako státu vysoké kulturní úrovně jest uvedenými poměry nebezpečně poškrňována. Každým činem, kterým vychylujeme váhy spravedlnosti, zmenšujeme svůj nárok na uznání, že jsme za války trpěli pro spravedlivou věc a zlehčujeme tak i vinu svých mučitelů, když se k nim připodobňujeme. Mravní úhona, která z tohoto nedbání spravedlnosti nutně plyne pro náš národ, je nedozírná a pro budoucnost hrozivá.

Resoluce byla jednomyslně přijata.

Dále navrhuje bratr Dr. Řičan následující resoluci :

Synod vyjadřuje hluboký zármutek nad hrozným utrpením, které za nacistického režimu dolehl na židy a vyslovuje zbylým nevinným trpitelům své sympatie. Synod vyznává, že ani naše církev neměla dosti statečnosti ani síly, aby se postavila proti běsnění nepřátel Kristových, namířenému proti židům a těší se z každého pokusu, kterého se ve prospěch pronásledovaných židů za války odvážil u nás kdokoliv i mimo řady členů církve. Synod prohlašuje hluboký nesouhlas Písma svatého s každou rasovou pověrrou, věře, že Bůh učinil z jedné krve všecko lidské pokolení (Skutkové 17, 26.) Odmitá tedy všechnu u nás zasetý antisemitismus (odpor k židům,) vzpomíná rytířského boje, jež na ochranu ~~na~~ nejen židů, ale i svědomí českého národa vedl v tom směru TG. Masaryk. Náš poměr k nešťastnému lidu z rodu Abrahamova je dán touhou apoštolovou, aby jej Hospodin Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův, otec Ježíše Krista, Pána a Spasitele, ujal za ruku a dovedl k plnosti pravdy, zjevené k spasení všechněm národům.

Rovněž tato resoluce jednomyslně přijata.

Dr. Boháč podává následující dva návrhy:

1) synod schvaluje zřízení Ústředí sociální péče při synodní radě, předpokládá, že sociální instituce budou jeho členy a že se budou řídit jeho pokyny a ukládá synodní radě, aby zřídila pro ústředí potřebnou kancelář.

- 2) synod bere s povděkem na vědomí zprávu o práci směřující k hromadnému usídlení českobratrských evangeliků v pohraničí a doporučuje, aby se v ní pokračovalo. Náklady, které si tato práce vyžádá, ponese celá církev.

Týká se zprávy ž. o osídlování pohraničí (příloha č.2). Návrhy přijaty.

Dr Verner podává následující dva pilné návrhy:

- 1) synod vyslovuje dík tajemníkům synodní rady za rychlou a pohodovou práci kanceláře synodní rady ve válečných letech,
 - 2) synod vyslovuje dík synodní radě za moudré a pečlivé řízení studia bohoslovců v době války, kdy nebylo možno studovat na Husově fakultě bohoslovecké ani v cizině.
- Oba návrhy jednomyslně přijaty.

Dr Bedřich Jerie referuje o potřebě duchovenských sil některých starých sborech a v pohraničí a zjišťuje, že těchto duchovenských sil jest potřeba 85. Zabývá se otázkou zvýšení počtu výpomocných duchovních z řady laiků.

Bratr Gabriel radí k opatrnosti a rozvaze a vidí nebezpečí v usnadňování vydávání dekretů pro vikáře a faráře bez dostatečné přípravy průpravy bohoslovecké.

Dr Hrozný s povděkem konstatuje, že se ozval hlas z řady laiků, jako byl projev předchozího řečníka a připomněl :

- 1) aby při čtených bohoslužbách bylo užíváno více čtených kázání vydávaných synodní radou, nežli povolávat nepřipravené kazatele laiky.
- 2) Dále prohlásil, že ~~nebudou požadováni~~ od diaconů připuštěných k vikářské zkoušce, kteří dosáhli již vyššího věku, nemíni synodní rada požadovati předepsané zkoušky na veřejných školách, nýbrž chce v takových výjimečných případech nahraditi zkoušku před zkušební komisí církevní.
- 3) Dva mimořádní posluchaři bohosloví, kteří nemohou složit gymnasiální maturitu (1. absolvent prům. školy a 2. absolvent obchodní akademie), složí nejen zkoušku maturitní, nýbrž i odborné zkoušky vědecké před příslušnými komisemi církevními.

K věci promluvil dále bratr farář Jadrníček, senior Buzian a náměstek Bedřich Jerie a Dr Verner. Na to bylo usneseno zmocnit synodní radu, aby ve zvlášť osvědčených případech umožnila složení vikářských zkoušek osobám k tomu vhodným.

Syn.kur.Dr Antonín Boháč podal zprávu o jednání synodní rady českobratrské církve evangelické s Úzkou radou Jednoty Bratrské o spojení obou církví. Za českobratrskou církev evangelickou vedli toto jednání Dr Amt. Boháč a Dr J.B.Souček. ~~Informoval~~ Dr Boháč informoval o obsahu návrhů na sjednocení, které připravili jak zástupci synodní rady, tak zástupci Úzké rady. V podstatě šlo o jméno spojené církve, které má býti dvojí: jednak českobratrská církev evangelická (po případě též evangelická církev bratrská) a Jednota Bratrská (Unitas fratrum). Druhý bod je, účast nové církve ve světové ~~Unitas fratrum~~ Unitas fratrum. Dr Boháč upozorňuje, že tak, jako je českobratrská církev evangelická spojena se světovou aliancí církví presbyterních, což má pro ni neocenitelný význam, a církev si při tom zachovává úplnou autonomii, je podle jeho soudu možno, aby nová spojená církev byla podobně spojena ve světové Unitas fratrum a zachovala si při tom stejnou neodvislost, jakou si zachovává vzhledem k světu presbyternímu. S tím pak souvisí otázka třetí, totiž název před-

stavitele církve: má-li býti nazýván biskup, jak si přeje Jednota bratrská, a zachovati si při tom význam dosavadního seniora, kteréhožto názvu bylo by také užíváno, bylo by to přijatelné. Dr Boháč žádá, aby se synod vyslovil, zda synodní rada má v tomto smyslu vésti dále jednání s Jednotou bratrskou. Doslovné znění obou návrhů je v příloze (viz č.3).

V rozpravě vyslovil R.Medek mínění, že československá církev evangelická může přijmouti jen připojení Jednoty bratrské k církvi československé evangelické a obává se tvoření nové církve.

Senior Dvořák odmítal spojení vůbec, Dr Verner doporučil odložití jednání, o této věci na červnové zasedání odročeného synodu. Podobně i Dr Říčan a nám.Jerie doporučili v jednání o ~~xxxxxxxxxxxx~~ jménu církve odložití na pozdější dobu. Senior Lanštjác spojení doporučuje a uvádí, že spojená církev výše jmenovaných usnadní cestu ke spolupráci ba i k jednání o spojení s církvemi ostatními, zejména s luterskou církví slovenskou, která ústy gen. biskupa Dr Čobrdy vyslovila kuzké spolupráci svou vůli. Upozornil konečně též, že ústředí metodistické církve (zahraniční), dalo souhlas k jednání o spojení s Jednotou bratrskou. Zdůraznil, že synod má být strážcem bratrské linie. Tim.Pokorný vyslovil námitky proti změně dosavadního jména církve, avšak se spojením souhlasil.

K rozpravě promluvili dále: Dr Lukl, Dr Hrozný, Čech, Dr Verner, Dr Boháč, Medek, Jadrníček a Lanštjác. Při hlasování bylo usneseno, že synod schvaluje dosavadní jednání synodní rady o spojení s Jednotou bratrskou a zmocňuje ji, aby v jednání pokračovala v naznačených liniích. Na návrh Dra Verneru bylo hlasování opakováno a bylo zjištěno, že ze 69 přítomných členů 40 hlasovalo pro přijetí návrhu.

Na pilný návrh MUDr Přemysla Tardyho a dalších členů byla usnesena tato resoluce:

synod pozdravuje profesora J.L.Hromádku, děkuje mu za jeho práci konanou za války i po ní ve Spojených státech v zájmu církve nejen naší, ale vůbec církve Kristovy. Žádá však jeho návrat ku práci na Husově fakultě a v církvi, jakmile se jeho bezprostřední závazky na koleji Princetonské skončí.

Farář Stanislav Čapek podal návrh na společné používání kostelů německé církve spolu s církví československou. Návrh byl odmítnut, protože nebyl podpořen kvalifikovaným počtem účastníků.

Při jednání o prodloužení plné moci pro synodní radu, kterýžto požadavek synodní rada ústy Dra Hrozného pokládá za nepotřebný, navrhoval J.Jadrníček, aby plné moci byly ponechány synodní radě do skončení odročeného synodu a rozšířeny ještě o právo synodní rady disponovati faráři podle potřeby celé církve; tento návrh nebyl však přijat, zvláště když K.Vilím upozornil, že by to bylo v rozporu s církevním zřízením.

Z toho vznikla debata o potřebě revise stávajícího církevního zřízení. Fo pevsi volali G.A.Molnár, Jadrníček, Ot.Kadlec, Gustav Molnár konstatoval, že čáslavský konvent žádal synodní radu, aby otázka revise církevního zřízení byla dána již na pořadu tohoto synodního zasedání. Na návrh J.Klimeckého byla zvolena komise sestávající z těchto osob: Dr J.Král, Dr G.Hrejša, Dr Lub.Jelen, B.Valeš, Dr J.B.Souček, K.Vilím, a prof.F.Bednář a R.Medek a G.A.Molnár, která spolu se stávajícím

církevně právním a ústavním odborem shromáždí materiál pro re-
visi církevního zřízení.

Na to se synod usnesl, aby nynější zasedání bylo po pro-
jednání předložených záležitostí přerušeno a synod odročen
na příští rok, nejpozději na měsíc červen.

Na návrh Dra Lukla byla ještě usnesena tato resoluce týkající se
spojení církví:

Synod vzal se souhlasem na vědomí jednání, která synodní
rada ať sama ať skrze Evangelické dílo vedla s počtem men-
ším evangelickými církvemi o spolupráci a o cestách k sjed-
nocení a spojení v jednu církev. S uspojením zjišťuje, že
právě se strany českobratrské církve evangelické znovu a zno-
vu se dějí kroky k jednání a k navázání styků. Synod vítá
jednání taková a vybízí k jejich dalšímu vedení v jednotě
ducha a ve svazku pokoje. Počtem menším evangelickým církvím
českým synod posílá bratrské pozdravy a bratrskou žádost,
aby se rozpomenuli spolu s církví naší na slova Pána Ježíše
"aby všichni jedno byli" a na slova Křaftu J.A.Komenského
"o službě Bohu jedním ramenem" pronikavějšímu svědectví a
duchovní službě všem spoluobčanům českým. Žádosti touto smě-
řuje synod také zvláště k evangelickým bratřím Slovákům
v církvích vyznání aušpurského reformovaného s upřímným po-
zváním k bratrským poradám a úvahám, zda není na čase právě
nyní, abychom přes ty malé rozdíly, které nás dělí, prac-
vali na spojení na těch hlavních zásadách a rádech, které
jsou společné a svaté každému evangeliku z dědictví husit-
ského a z biblí Kralické.

Dále bylo usneseno, aby komise sestávající z Dr Řičana, Dr Biče
a Dr Sklenáře zredigovala znění poselství synodu církví, který pak
synodní rada rozešle sborům. Poselství bude vytištěno.

Synodní rada se pověřuje zasláním pozdravných přepisů všem spřá-
teleným církvím domácím i zahraničním.

Na návrh B.Skaláka doporučuje synod, aby synodní senior Dr Křenek
navštívil v příštím roce evangelické církve v Americe a uděluje mu k
tomu cíli dovolenou.

V o l n é n á v r h y :

Na návrh V.Kejře usneseno požádati synodní radu o intervenci u
příslušných úřadů za účelem povolování staveb a přístaveb církevních
budov.

Dr Lukl ocenil význam ~~existy~~ návštěv synodního seniora v jednotli-
vých sborech za účelem povzbuzení duchovního a církevního života, dále
práci ~~synkur~~ syn.kur. Dr Boháče při zpracování zpráv o hospodářském
stavu církve a stejně i práci ~~dalších členů synodní rady~~. Ocenil též
namáhavou a vysilující práci církevního rady B.Valeše a kanceláře sy-
nodní rady. Projev Dr Lukla byl přijat potleskem.

Synodní senior odpověděl na toto ocenění poděkováním a připomenutím
potřeby srdečné a bratrské lásky mezi všemi církevními pracovníky. Při-
pomněl též, že ze svých 300 visitačních kázání zpracoval již pro tisk
přes polovic na svědectví, čím žila církev v této době. Poděkoval též za
spolupráci odstupujícím členům synodní rady, zejména Dr J.Hroznému,

28 98

Dr J.Královi, a K.Machotkovi. Zhodnotil práci B.Valeše a ostatních zaměstnanců kanceláře synodní rady.

Po modlitbě syn.sen.Dra J.Křenka a jeho požehnání, bylo zasedání ukončeno zpěvem "Amen to požehnání..." ve 12.25 hod.

Protokol zapsali:

Jaromír Klimecký, farář

Dr Otakar Tardý

Handwritten signature: Otakar Tardý

Z á p i s

o tajném zasedání IX. synodu českobratrské církve evangelické
při 5.zasedání IX. synodu v pátek dne 7.prosince 1945 dopoledne.

Předsedal syn.sen. Dr J.Křenek.

Na pořadu byla zpráva vyšetřovací komise při synodní radě o chování duchovních a církevních funkcionářů po stránce národnostní v době okupace. Zprávu přednesl předseda komise vrchní soudní rada Amos Pokorný. Doslovné znění zprávy je v příloze.

Postup synodní rady o ustanovení vyšetřovací komise a její práce vzata na vědomí a s politováním konstatováno, že se podobné případy v naší církvi vyskytují, i když jich bylo poměrně málo. (J.Repa)

Při té příležitosti schvaluje synod způsob, jakým si synodní rada počínala v dobách nejtěžších. (návrh prof.F.Bednáře). Příslušné usnesení zní takto :

Synod vyslovuje své díky celé synodní radě za statečné a moudré vedení celé církve tváří v tvář těžkým dobám válečným.

Zapsali :

MUDr Otakar Tardy

Otakar Tardy

Protokol zapsali :

Jaromír Klimecký, far.

Dr. Otakar Tardý

Praha, dne 7. prosince 1945.

Četní perifikátoři:

Dr. Josef Král

Ing. Josef Bárta

Kristian P. Lanštják

Kristian P. Lanštják

Dr. J. J. Věšek
Zmoudřená senice

Z á p i s

IX. synodu českobratrské církve evangelické konaném v bohoslužebné síni farního sboru v Praze XII.- Vinohrady, Korunní tř.60 ve středu dne 5.prosince 1945 v 17 hodin.

1945

Shromáždění předsedal a řídil je synodní senior Dr Josef Křenek. Bylo určeno nejen pro synodály, nýbrž i pro širší církevní veřejnost, která se ho také v hojném počtu zúčastnila.

Z hostí se dostavili zástupci Jednoty českobratrské, kazatelé F.Zdychynec a B.Beneš, zástupcové Jednoty bratrské Bohumil Vančura a Dr M.Plecháč, zástupce Bratrské Jednoty Chelčického kazatel Josef Tolar, zástupce evangelické církve metodistické Václav Vančura, zástupcové církve československé Dr Fr.Kovář a Dr F.Novák, zástupce české církve pravoslavné, dále zástupci kanceláře prezidenta republiky, zástupce ministerstva školství a osvěty a jiných úřadů.

Po zahájení hrou na varhany profesorem Josefem Balcarem a v stupních slovech proslovených Dr Křenkem, zpívalo shromáždění t.zv.staročeské Te Deum "Tě Boha chválím e." Na to vykonal modlitbu a kázání na biblický oddíl Iz.41, 13-14 synodní senior Dr Josef Křenek. Kázání je přiloženo k tomuto zápisu. Po kázání shromáždění zpívalo píseň M.Abdona "V šech věkům ocni králi." Po písni vzpomněl synodní senior členů církve zesnulých v době od posledního synodu, zejména též členů, zahynulých pod německým útlakem a shromáždění uctilo jejich památku povstáním.

Následoval zpěv písně Klimenta Bosáka "Otče náš milý Pane" a po něm proslov náměstka synodního seniora Bedřicha Jerie, podávající přehled o církevním životě pod názvem "Naše úkoly v níť řn." a hned po něm byl proslov synodního kurátora Dr Antonína Boháče o úkolech církve ve veřejném životě s názvem "Naše poslání". Oba proslovy jsou připojeny k tomuto zápisu. Shromáždění pak zazpívalo píseň "Za mnou dí Kristus" /J.Scheffler/.

Z přítomných hostí pozdravili synod nejprve delším proslovem generální biskup slovenské evangelické církve Dr Vladimír Čobrda a po něm senior slovenské církve kalvínské Ján Tomášula. Dále pozdravil synod jménem československých evangelíků ve Spojených Státech amerických Dr Jindřich Procházka, jménem skotské církve Rev.Robert Smith, B.D. a konečně též sekretář YMCA Mr.Aplín. Oba poslední pozdravy proslovené anglicky přeložil do češtiny Dr Křenek.

Ze shromáždění byl pak poslán projev oddanosti i presidentu republiky:

"Slovutný pane presidente. Devátý synod českobratrské církve evangelické, zasedající v těchto dnech v Praze ve znamení díkůčinění za naše osvobození, vzpomíná Vás jako bojovníka za naši svobodu z řad nejprůběžnějších. Váš neklamný pohled do světové situace na počátku a průběhem války, Váš politický genius, který jasně viděl jedinou cestu k naší svobodě, Vaše schopnost organisovat zahraniční odboj a dávat svobodě naší pravý obsah a cíle, to všecko jsou dary samého milostivého Boha, který si Vás povolal za služebníka svobody nejen v národě našem, ale i ve světě. Vaše dílo nás naplňuje vděčností a upřímnou oddaností. Jménem naší církve slibujeme, že chceme vychovávat národu lidí toho druhu a té mravní síly, která by znamenala zdravý rozvoj a zabezpečení našeho svobodného státu k spolupráci s ostatními národy za lepší budoucnost lidstva."

Podobný projev byl odeslán předsedovi vlády Zdeňku Fierlingrovi:

"Vážený pane ministerský předsedo, devátý synod českobratrské církve evangelické při svém zasedání v Praze vyjadřuje Vám i vládě vděčnou oddanost našeho lidu za všechny Vaše snahy o zabezpečení naší svobody a vybudování státu. V hrdinném Vašem zápase o překonání válečných zlob a vybudování naší republiky na základech pravdy, sociální spravedlnosti a humanitních ideálů, sledujeme Vás s vřelými sympatiemi. Jako dědicové husitské a bratrské reformace, která tak zdravě vyzvedla základy života jednotlivce i společnosti, slibujeme, že chceme jako církve v témž duchu s Vámi pracovat a přinášeti svůj příspěvek k lepší budoucnosti u nás i ve světě."

Prosba o p o ž e h n á n í Dr Křenka a společným zpěvem druhého verše žalmu 122 ve Strejcově rýmování bylo shromáždění skončeno ve 20 hod.30 min.

Zapsal:

Jaroslav O. Sochor.

Z Á P I S

o druhém zasedání IX. synodu českobratrské církve evangelické, konaném v Husově Domě v Praze II., Jungmannova 9 ve čtvrtek 6. prosince 1945 v 8.30 hod.

Zasedání bylo započato zpěvem písně "K horám patřím". Modlitbu a čtení žalmu 96. vykonal senior dr Viktor Hájek z Brna. Synodní senior dr Josef Křenek v zahajovacím proslovu na slova žalmu 20. připomněl, že nyní nastala doba, aby církev vyzdvihla korouhev ve jménu Hospodinově. Upozornil také na československou vlajku, kterou jemu zaslali čeští evangelíci z kongregacionalistického sboru Mispah v Clevelandu v USA. Vlajka byla zhotovena sestrami tamního sboru většinou československého původu a byla vyvěšena ve jmenovaném sboru po čas války na znamení víry, že jednou přijde chvíle, kdy bude odevzdána evangelickým církvím ve svobodném Československu. Vlajka byla vyvěšena při synodním zasedání.

Nato vyvoláním jednotlivých jmen bylo zjištěno, že z 85 řádných členů synodu se jich dostavilo 83 a za jednoho člena Ing dr Jaroslava Krásného byl povolán přítomný náhradník Václava Čtrnáct. Hlasovací právo mělo tedy 84 členů. Omluven byl poslanec Josef Václavek ze seniorátu chrudimského.

Po tomto zjištění složili členové synodu slib podle § 92. círk. zřízení a zazpívali společně píseň "Pán Bůh je síla má".

Na návrh dr Jindř. Hrozného byli aklamací zvoleni dva místopředsedové synodu a to : synodní kurátor dr Ant. Boháč a senior Bohuslav Burian. Volba aklamací se konala na návrh far. Jaroslava Řepy.

Volba zapisovatelů se k návrhu dr Ant. Boháče vykonala opět aklamací v tomto složení : faráři : Jaromír Klimecký a Bohumír Šuchman, z laických poslanců : Konrád Jilovský, Karel

Kulfánek, JUDr Miloslav Novák a Karel Trusina. Pro toto zasedání byli určeni : Bohumír Šuchman a Konrád Jilovský.

Před volbou komise pro podání zprávy o synodu se rozvinula tato debata : Protože synodní rada nemohla pro synod připravit zprávu o stavu církve a o své činnosti, navrhoval dr R. Říčan, aby před volbou nové synodní rady byla synodu dána příležitost k rozhovoru o její činnosti v uplynulém období. Farář J. Řepa učinil návrh opačný, totiž aby se rozprava nekonala a dr Ad. Lukl podporoval naopak návrh dr Říčana. Při hlasování se 44 členů vyslovalo pro návrh faráře Řepy. Rozprava o činnosti synodní rady se tedy nekonala.

Na návrh dr Boháče přizval synod k jednání s poradním hlasem podle § 96. círk. zřízení tyto odborné poradce : Ferd. Kavku, pro věci finanční, Ing dr B. Kozáka, pro věci stavební, MUDr J.B. Šimka pro chrámový zpěv, Rudolfa Medka finanční poradce Spolku duchovenstva a vrchního soudního radu Amosa Pokorného pro věci vyšetřovací komise. Stejně poradní právo bylo přiznáno také náhradníkovi JUDru Gustavu Hrejsovi.

Za členy verifikační komise podle § 12. jednacího řádu synodního byli zvoleni : JUDr Josef Král, Kristian P.Lanštják a Ing Josef Bárta. (Návrh dr Boháče.)

Na návrh dr Ant. Boháče byli zvoleni referenti pro tisk bratři : farář Josef Závodský a farář Lubomír Balcar.

Před oznámenou volbou nové synodní rady se přihlásil ke slovu farář Josef Jadrníček a prohlásil, že si přeje, aby s ním nebylo počítáno jako s kandidátem na členství v synodní radě. Toto prohlášení učinil vzhledem k různým zprávám o jeho kandidatuře na tento úřad. MUDr Přemysl Tardy navrhoval znovu, aby synod zavedl rozpravu o činnosti synodní rady podle návrhu dr R. Říčana před volbou nové synodní rady. Děkan dr Fr. Bednář navrhl, aby volba synodního seniora a synodního kurátora se vykonala z plena bez návrhu volební komise. Návrh byl přijat. Bratr Vilím připomíná ustanovení círk. zřízení o věkové hranici 70ti let pro členy synodní rady a doporučuje, aby nebyli voleni členové, kteří by během budoucího šestiletí dovršili 70 let. Dr F. Bednář připomíná synodu, že dosavadní synodní senior dr Josef Křenek a synodní kurátor dr Ant. Boháč jsou volitelní, neboť

dr Křenek byl volen dosud jednou a na dr Boháče se dotyčná ustanovení církv. zřízení netýkají, neboť byl členem synodní rady od roku 1918.

Za skrutátory při volbě byli k návrhu dr Boháče zvoleni farář Jaroslav Řepa, dr Otakar Tardy, farář Zdeněk Somolík, farář Jan Sláma a farář Jan Nechanický.

O volbě synodního seniora, které se nyní přistoupilo, je sepsán zvláštní protokol.

Volba synodního kurátora. Bratr Karel Vilím připomíná synodu, že dr Boháč je volitelný, neboť byl členem synodní rady od r. 1918. Rozdány lístky a po vykonaném skrutiniu bylo zjištěno : z 84 hlasů 2 lístky byly prázdné, 1 pro Amose Pokorného, 1 pro Karla Vilíma, 1 pro Ladislava Kadlece, 3 pro dr Gustava Hrejsu, 76 pro dr Ant. Boháče. Zvolen synodním kurátorem dr Antonín Boháč, který volbu přijal a poděkoval za důvěru.

Při průběhu voleb bylo usneseno na návrh dr Boháče, aby synodálům bylo vyplaceno kromě cestného na nocležné a na dietách 180 Kčs. Dr Boháč oznamuje, že úhrada bude vzata z patentové dotace, takže nebude repartice na sbory. Doc. dr R. Říčan navrhuje, aby diety byly sníženy, ale dr Hrozný připomíná, že tato výměra již je ustanovena v dřívějších letech a je obdobná úhradám u státních zaměstnanců. Doporučuje, aby návrh dr Boháče byl schválen.

Volba náměstka synodního seniora. Bratr senior Rezníček navrhuje, aby zvolena byla komise, která by se poradila o této věci. Dr A. Verner však prohlašuje a navrhuje, aby se upustilo od volby komise, neboť není třeba dlouho uvažovat o kandidátu. Bratr farář Bedřich Jerie nesl tíhu úřadu v těžkých dobách a proto doporučuje synodu, aby dosavadní náměstek synodního seniora Bedřich Jerie byl opět zvolen. Farář Kadlec však navrhuje přerušení jednání a utvoření komise. Doc dr R. Říčan ne myslí, že není třeba pro manifestačnost vzdávat se presbyterních povinností a o volbě se v komisi poradit. Senior G.A. Molnár však navrhuje, aby bylo hlasováno o Vernerově návrhu. Farář Kadlec však opakuje svůj návrh na přerušení

jednání a doporučuje důvěrnou poradu. Bylo hlasováno a Ver-
nerův návrh 47 hlasy přijat.

Dr Říčan ujímá se slova a prohlašuje, že podle usne-
sení konventu královéhradeckého vidí potřebu, aby církev
dbala řádu a kázně. Má za to, že je nutno voliti takové
bratry, kteří by svojí rozhodností církevní řád a kázeň há-
jili. Uvádí tři případy, kterými byli dotčeni ve zmíněném
seniorátu. Z tohoto důvodu navrhuje dr Viktora Hájka do syn-
odní rady. Farář Řepa však uvádí, že projev Říčanův nebyl
vhodný a namísto, neboť seniorátní výbory jsou schopny vě-
ci kázeňské rovněž vyřizovati. Profesor dr F. Hrejsa k ná-
vrhu dr Hájka poznamenává, že se nestal případ, aby bylo hla-
sováno jen pro jednu osobu. Farář O. Kadlec důrazně opakuje
svůj návrh, aby bylo jednání přerušeno a ~~pe~~ zahájena důvěrná
porada. Bratr B. Jerie činí prohlášení, že za těchto okol-
ností volbu nemůže přijmout. Bratr Burian uvádí, že bratr
Jerie nemůže takto jednat, dokud nezná výsledek volby. Bratr
Jaroslav Gabriel dává návrh, aby bylo přikročeno k vol-
bám.

Po vykonaném skrutiniu bratr farář Řepa předčítá výsle-
dek : ze 84 odevzdaných hlasů byly 3 lístky prázdné, 1 pro
St. Čapka, 2 pro dr J.B. Jeschkeho, 2 pro G.A. Molnára, 4 pro
B. Buriana, 1 pro Vl. Čapka, 23 pro dr V. Hájka, 48 pro B. Je-
rieho. Zvolen tedy Bedřich Jerie. Bratr předsedající dr J.
Křenek se táže zvoleného, zda volbu přijímá. Bratr Jerie na-
mítá, že menšina, kterou byl zvolen je značná a žádá ener-
gičtějšího člověka a tudíž že se nemůže vyjádřit. Bratr far.
Řepa však připomíná, že projev dr Říčana nebyl zahrocen osob-
ně na bratra Jerieho. Totéž uvádějí bratři St. Čapek a G.A.
Molnár. Doc. Říčan povstává a prosí bratra Jerieho, aby si
nevykládal tuto věc, že by proti jeho osobě ~~byl~~ byla namíře-
na prosí, aby volbu přijal. Po těchto slovech Říčanových
bratr B. Jerie volbu přijímá.

Řízení jednání ujímá se bratr synodní kurátor dr Ant.
Boháč.

Bratr farář Kadlec hlásí se ke slovu a po třetí opakuje svůj návrh, aby schůze byla přerušena a ustavena důvěrná porada. Návrh většinou přijat. Přítomní hosté odcházejí a veřejné zasedání přerušeno.

O důvěrné poradě přiložen zvláštní protokol.

Za předsednictví synodního kurátora dr A. Boháče bylo v synodním veřejném jednání pokračováno. Rozdány lístky a podle jmen odevzdávány hlas. lístky pro duchovního člena synodní rady. Po vykonaném skrutiniu bylo zjištěno; že 84 odevzdaných hlasů 3 neplatné, 2 prázdné, 14 G.A.Molnár, 1 dr J.B. Jeschke, 21 dr Viktor Hájek, 1 Machotka, 42 sen. B. Burian. Bratr B. Burian, byv tázán, volbu přijímá. Přikročeno k volbě laických členů synodní rady. Byli voleni současně oba. Ze 84 odevzdaných hlasů byly : dva prázdné, 1 dr Otakar Tardy, 5 dr Přemysl Tardy, 6 dr Lub. Jelen, 32 dr Jindřich Hrozný, 75 dr Gustav Hrejša, 47 Amos Pokorný. Většinou zvoleni dr Gustav Hrejša a bratr Amos Pokorný. Předsedající dr A. Boháč děkuje odstupujícím dr J. Hroznému, dr J. Královi a bratru farářů K. Machotkovi za jejich dosavadní činnost a doporučuje dr Jindř. Hrozného k volbě za náhradníka do synodní rady a dr J. Krále za poradce. Zvoleni volbu přijímají. Následovala volba náhradníka² duchovních do synodní rady. Po vykonaném skrutiniu ze 84 odevzdaných hlasů bylo odevzdáno : 2 prázdné, far. Vl. Čapek 1, far. Jan Dus 1, far. Tim. Pokorný 1, dr J.B. Jeschke 2, G.A. Molnár 9, dr V. Hájek 68. Zvolen dr V. Hájek, který volbu přijímá. Po rozpravě o § 97.círk. zřízení (Kostkan, Soukup, Jadrníček, řepa) bylo konstatováno, že zvolený náhradník dr V. Hájek může být členem seniorátního výboru. Podávány návrhy na volbu dvou laických náhradníků synodní rady. Bratr far. Suchman navrhuje dr Lub. Jelena a dr Otakara Tardyho. Bratr far. J. Řepa s dr Bednářem projevíli přání, aby zvolen byl dr J. Hrozný. Z odevzdaných 84 hlasův. lístků zněly : 2 prázdné, 1 Vl. Soukup, 1 Lad. Kadlec, 2 dr J. Král, 23 dr Přemysl Tardy, 39 dr Otakar Tardy, 53 dr Lub. Jelen, 45 dr J. Hrozný. Zvoleni dr Lub. Jelen a dr Jindř. Hrozný, kteří volbu přijímají.

Během skrutinia bylo debatováno o volbě do kárných výborů. Debaty se zúčastnili : předseda, dr A. Verner, far. G.A. Molnár, bratr Rejchl, dr J. Král, dr F. Bednář a bratr K. Vilím. Po této debatě upraven byl konečný návrh na volbu kárných výborů. Do kárného výboru se sídlem v Praze byli navrženi tyto členové : Václav Urban, Miroslav Krejčí, dr Jos. Prášek, soudce, dr Jaroslav Zvěřina, advokát. Jako náhradníci : Stanislav Čapek, Jiří Pištora, dr Otakar Čmund, soudce, dr Miloslav Novák, soudce.

Pro kárný výbor se sídlem v Hradci Králové : za členy : Vlad. Martinek, dr J.A. Pellar, dr Vl. Šimonek, adv., dr Vlad. Medek, soudce. Jako náhradníci : Josef Beneš, dr F.M. Dobiáš, dr Pavel Šimek, notář, Ing Rejchl.

Pro kárný výbor se sídlem v Brně : Tim. Pokorný, Fr. Losa, dr Pavel Havlík, advokát, dr Bohumil Lanštják, soudní rada. Jako náhradníci : Jiří Nedvěd, Jan Šebesta, dr Jiří Škrach, Karel Pellar, soudní rada.

Pro vrchní kárný výbor : Josef Jadrníček, Jaroslav Řepa, Karel Machotka, dr Jílek, dr Sixta, dr Lub. Jelen. Jako náhradníci : Boh. Potměšil, Jos. Ondruch, Jan Dus, dr Zelený, dr Průcha, dr Jeronym Kozák.

Bratr Gabriel dává návrh, aby ~~zmenovaní~~ členové byl sestaven a rozmnožen přehled o těchto členech a náhradnících. Jeho návrh byl schválen.

Bratr farář Jerie vyzývá členy synodu, aby se ~~neroz~~ zítra nerozjížděli a zúčastnili se opět zasedání, v kterém má býti pokračováno odpoledne o 1/2 3. hod.

Dr Ad. Lukl navrhuje, aby texty poselstvíspřátelským církvím byly čteny a zredigovány. K této práci nechť je zvolena komise z těchto členů synodu : dr R. Říčan, Mil. Bič, dr Sklenář - pro text český, pro text anglický : V. Kejř, B. Skalák a dr F. Bednář. Dr Bednář navrhuje, aby tuto práci převzala synodní rada. Synodní senior dr J. Křenek má za to, že synodálové mají míti a tolik důvěry v synodní radu,

která poselství vypracuje sama.

Zapsali :

prof. Kondrád Jílovský :

far. Boh. Suchman :

Zápis o důvěrné schůzi.

K návrhu faráře Martinka byl zvolen většinou hlasů bratr profesor Hrejša za předsedu této důvěrné porady. Farář Martinek pronáší další návrh na zvolení komise, jejíž porada by trvala asi čtvrt hodiny. Člen synodní rady dr Josef Král prosí synod, aby ho pro stáží již nevolil dál. Bratr K. Machotka ve stejném smyslu pronáší žádost k synodu, ale doporučuje, aby do synodní rady byl zvolen někdo z bývalé lutherské větve. Svoje doporučení zdůvodňuje, že před námi stojí řešení otázky bratří polských, těšínských a jiných. Nedoporučuje, aby práce církve se nesla způsobem vyhraněně konfesijním, ale aby důraz byl položen na české bratrství, na němž jedině církev může vzkvést k velkému významu. Bratr dr Hrejša připomíná, že se dva ~~byv.~~ členové synodní rady z býv. lutherské církve vzdávají a tudíž bylo by dobré, kdyby opět dva^v synodní radě zasedali. Farář dr Pellar se přihlašuje k slovu a prohlašuje, aby již nikdy mezi námi nepadlo slovo o bývalé a.v.církvi, neboť jsme spojenou církví českobratrskou evangelickou. Ukazuje na těžkou situaci, v níž se ocitl seniorát královéhradecký. Synodní rada měla před sebou tři vážné a trapné kázeňské případy. Bratři ze seniorátu žádali synodní radu o rozřešení, ale nic se nestalo. A proto je nutno, aby příští synodní rada důsledněji dbala řádu a kázně. Dr Bcháč se ohražuje proti obviňování synodní rady, neboť nelze soudit, pokud není o těchto případech všem učiněno jasno. Seniorát královéhradecký nemá práva synodní radu soudit, neboť by se ukázalo, že nejdříve by musil být posouzen seniorátní výbor královéhradecký. K návrhu faráře Losy na konec debaty bylo hlasováno 42 hlasy pro konec. Poněvadž to byla právě polovice všech hlasů, předseda dr Hrejša z moci své debatu končí. Bratr dr Lukl snaží se vyložit znovu Pellarův návrh, aby synodní rada nebyla znovu volena. Povstává farář Lanštják a uvádí, že naše církev není českobratrskou církví. Žádá-li se, aby v synodní radě zasedal jeden člen býv. církve lutherské, nebu-

de tam jako exponent lutherství, nýbrž jako obhájce česko-bratrství. Dr Hrejsa připomíná, že podle staré nepsané smlouvy bylo by dobře, aby synodní radě někdo z býv. luterské větve zasedal. Farář Jerie však staví před oči synodu dvě věci : co je důležitější : uplatnit větev anebo řád a čistotu učení. Přiznává, že jsme neměli v synodní radě dosti energie, abychom hájili řád a čistotu učení a přimlouvá se, aby do synodní rady byl zvolen mladší, energičtější člověk, dbalý řádu a jasnosti učení. Farář Losa navrhuje seniora Bohuslava Buriana. Dr Verner navrhuje za laického člena synodní rady dr Gustava Hrejsu a za duchovního člena synodní rady seniora G.A. Mořnára, jehož vřele doporučuje jako vyhraněného bohoslovce. Bratr Trusina přimlouvá se za bratra seniora Buriana a za bratra Amose Pokorného (z laiků). Bratr farář Emil Stehlík podporuje návrh bratra Trusiny, doporučuje seniora Buriana a dr Viktora Hájka za náhradníka. Dr Boháč projevuje přání, aby se zachoval usus a náhradníci se také účastnili zasedání synodní rady. Farář Martinek žádá, aby o zastoupení Moravy bylo postaráno. Dr Přemysl Tardý se táže, zda je přípustné, pro volbu, když kandidáti jsou sešvagřeni. Farář Martinek dle církevního zřízení zjišťuje, že to možné je. Bratr Gabriel z Roudnice podává návrh, aby do synodní rady byl zvolen osvědčený dr Jindř. Hrozný. Far. Martinek doporučuje opět dr Přemysla Tardýho z K.Hory. Dr F. Bednář doporučuje dr Hrozného. Návrh faráře Řepy na konec debaty byl zamítnut. Bratr senior B. Skalák navrhuje dr Otakara Tardýho (ml.). Bratr Trusina dr Gustava Hrejsu, Amose Pokorného, za náhradníky dr Přemysla Tardýho a dr Lub.Jelena. Bratr Vilém upozorňuje na 18§ církv. zřízení. Předseda porady, dr Hrejsa, uvádí všechny kandidáty a důvěrnou poradu končí.

117

Zápis o důvěrné schůzi ve druhém zasedání IX. synodu českobratrské církve evangelické, konaném v Husově domě v Praze II., Jungmannova 9 ve čtvrtek 6. prosince 1945 v 8.30.

K návrhu far. Martínka byl zvolen většinou hlasů bratr profesor Hrejša za předsedu této důvěrné porady. Far. Martínek pronáší další návrh na zvolení komise, jejíž porada by trvala asi čtvrt hodiny. Člen Synodní rady dr. Josef Král prosí synod, aby ho pro stáří již nevolil. Br. K. Machotka ve stejném smyslu pronáší žádost k synodu a doporučuje, aby do synodní rady byl zvolen někdo z bývalé luterské větve. Svoje doporučení zdůvodňuje, že před námi stojí řešení otázky polských bratří, těšínských a jiných. Nedoporučuje, aby práce církve se nesla způsobem vyhraněné konfesijním, ale aby důraz byl položen na české bratrství, na němž jedině církev může vzkvést k velkému významu. Br. dr. Hrejša připomíná, že se dva členové synodní rady z bývalé luterské církve vzdávají a tudíž bylo by dobré, kdyby opět dva v synodní radě zasedali. Far. dr. Pellar se přihlašuje k sňovu a prohlašuje, aby již nikdy mezi námi nepadlo slovo o bývalé a. v. církvi, neboť jsme spojenou církví českobratrskou evangelickou. Ukazuje na těžkou situaci, v níž se ocitl seniorát královéhradecký. Syn. rada měla před sebou tři vážné a trapné kázenské případy. Bratří ze seniorátu žádali synodní radu o rozřešení, ale nic se nestalo. A proto je nutno, aby příští synodní rada důsledněji dbala řádu a kázně. Dr. Boháč se ohrazuje proti obviňování synodní rady, neboť nelze soudit, pokud není o těchto případech všem učiněno jasno. Seniorát královéhradecký nemá práva synodní radu soudit, neboť by se ukázalo, že nejdříve by musil být posouzen seniorátní výbor královéhradecký. K návrhu far. Losy na konec debaty bylo hlasováno 42 hlasy pro konec. Poněvadž to byla právě polovina všech hlasů, předseda dr. Hrejša z moci své debatu končí. Bratr dr. Lukl snaží se vyložit znovu Pellarův návrh, aby synodní rada nebyla znovu volena. Povstává farář Lanštlák a uvádí, že naše církev není českobratrskou církví. Žádá-li se, aby v synodní radě zasedal jeden člen bývalé církve luterské, nebude tam jak o exponent luterství, nýbrž jako obhájce českobratrství. Dr. Hrejša připomíná, že podle staré nepsané smlouvy bylo by dobře, aby v synodní radě někdo z bývalé luterské větve zasedal. Farář Jerie však staví synodu před oči dvě věci: co je důležitější - uplatnit větev nebo řád a čistotu učení. Přiznává, že jsme neměli v synodní radě dosti energie, abychom hájili řád a čistotu učení a přimlouvá se, aby do synodní rady byl zvolen mladší, energičtější člověk, dbalý řádu a jasnosti učení; následují návrhy jednotlivých členů synodu.

Z Á P I S

o volbě synodního seniora, vykonané při druhém zasedání IX. synodu za předsednictví synodního kurátora dr Ant. Boháče.

Rozdányhlasovací lístky. Bratr farář Řepa čte jména synodálů, kteří odevzdávají lístky pro volbu synodního seniora. Po vykonaném skrutiniu bratr farář Jar. Řepa ohlašuje, že 3 lístky prázdné, pro faráře B. Jerieho jeden, pro far. dr J.B. Jeschkeho 1, pro far. dr Viktora Hájka 2, pro far. J. Jadrníčka 5, pro dr Josefa Křenka 72 hlasy. Bylo konstatováno, že všechny lístky byly odevzdány.(84). Zvolen dr Josef Křenek. Předsedající dr Boháč se ptá, zda zvolený volbu přijímá. Dr Josef Křenek děkuje za projevenou důvěru, volbu přijímá a připomíná, že si je vědom svých mdlob a nedostatků. Přeje si, aby bratří, kteří budou zvoleni opět při něm věrně stáli. Prosí Boha za zmocnění k velkým úkolům, které na církvi čekají.

Z á p i s

o III. zasedání IX. synodu českobratrské církve evangelické
ve čtvrtek 6. prosince 1945 o 14.30 v Komenského síni
Husova domu v Praze.

Zasedání bylo zahájeno zpěvem písně č. 277. "Bože uděl požehnání".

Předseda schůze bratr synodní senior Dr. Josef Křenek zahajuje slavnostní uvádění nových tří členů synodní rady, Bohuslava Buriana, Dr. Gustava Hrejsy a Amosa Pokorného modlitbou, na to promluvil na text Matouš 11, 29. Úřad, který je na ně vložen je břemenem a jhem a to nejen v uplynulých letech ale vůbec. Je tu odpovědnost za evangelium Kristovo, za jeho vliv na členy církve i v celém národě. Vyměnují se jen nositelé břemena. Kéž ten, který tato slova řekl si Vás také k té službě oddělí. Není to služba a břemeno ledažaké, ale Kristovo, "m á". Nezvolili jsme si je ze své vůle, ale jo to vůle Boží, vůle Kristova, aby tu byla církev od pokolení k pokolení. Je to břímě Ježíše Krista. Vezměte ho spolu s ním. Ale vezměte i to potěšení. Neponesete to břímě sami. Je to jeho společné, společné spjětí k jeho práci. - Přistupte k těm, kteří v synodní radě zůstali s důvěrou, pokorou a čistým srdcem jako bratři ve službě Kristově. Chceme spolupracovat i se senioráty a společně se učit od Krista, který byl tichý a pokorný srdcem.

Na to složili nově zvolení členové synodní rady slib podle církevního zřízení a řádu. Synodní senior je prohlásil na základě toho jménem synodu a celé církve za řádně uvedené členy synodní rady českobratrské církve evangelické. Podáním rukou uvedených synodnímu senigrovi byl akt uvedení v úřad ukončen.

Členové synodu zazpívali pak společně píseň č. 22.
"Ej nuž Páně služebníci".

Na to se přistupuje k vlastnímu jednání. Předsednictví se ujímá br. místopředseda Bohuslav Burian a předává slovo br. synodnímu kurátorovi Dr. Ant. Boháčovi, který referuje o o t á z o e n ě - m e o k é e v a n g e l i o k é c í r k v e v n a š í v l a s t i. Uvedl, že členové synodní rady sledali, že u úřadů je ve věci znalosti těchto problemů hotová tabularasa. Proto vypracoval br. synodní kurátor memorandum určené především pro kruhy neevangelické, které dostaly také všichni členové synodu a které bude po upravě ve spojení s Doc. Dr. Říčanem vytištěno. Pokud se týče otázky e v a n g e l i o k é h o T ě š í n s k a je to ještě komplikovanější. Byla učiněna dohoda se slezskou církví ohledně rovnoprávného obsazení sborů českými a polskými faráři a uvidíme jaké stanovisko zaujme MŠaO, takže se o Těšínsku nyní jednat nedá.

Otázka německé evangelické církve se nejprve projevila v otázce německých kostelů a far. V tom převratovém hnutí byl projevěn názor, že i majetek německé církve má být pod národní správou a zemské národní výbory v Čechách a na Moravě rozhodly, že správa má patřit naší církvi. Avšak církev československá si přála, aby nebyla závislá na propůjčování kostelů, chtěla je mít zajištěné přímo a uplatnovala na ně také nároky své. Když synodní rada viděla, že se

schyluje ke konfliktu, zašla k ministru školství, který prohlásil, že způsob navržený synodní radou je jediný možný modus. Ale v zápatí vydalo ministerstvo školství výnos opačný, jímž bylo určeno okresním národním výborům, aby pro správu majetku německé církve vytvořily komisi ze zástupců všech církví pro správu společnou. Ministerstvo školství zavolalo pak zástupce církve a vyzvalo je, aby to přijali. Doc. Boháč vypracoval elaborát, jímž prokázal, že majetek něm. evang. církve nepodléhá národní správě. Přestože zůstalo při starém a otázka je zatím nevyřešena. Zatím byl vydán dekret o konfiskaci majetku německých právních korporací. Je otázka, zda pod to patří i majetek německé církve. Podle posledního výnosu ministerstva školství pod to církev nespadá. Je tu však silné tažení se strany církve československé, aby i tento majetek byl skonfiskován a znárodněn. Katolické církve se to netýká. O věci se teprve bude rozhodovat. Církev chce jmenovat komisi pro správu ústředního majetku německé církve a to bratry Bohatce, Adamce a Zedníka a ministerstvo školství tam dá svého úředníka-účetního, p. Věchta /který je rovněž členem naší církve/.

Dále je tu otázka existence německé evangelické církve samotné. Obrátila se na naši církev a synodní rada dostala celou řadu dopisů. Prostřednictvím svého presidenta Dr. E. Wehrenfenniga církev německá nás přímo požádala o přijetí do naší církve. Také ze zahraničí přišly žádosti, a to i z Anglie, abychom se ujalí farářů i celé církve. Synodní rada však i když cítila nutnost církev německou přijít, viděla potřebu mít k tomu svolení vlády. Proto podala vládě žádost německé církve spolu s memorandem. Zástupci naší církve byli u místopředsedy vlády Davida, který se ve věci nechal informovat a uznal stanovisko naší církve. Také ministr spravedlnosti Dr. Drtina to prostudoval a uznal je rovněž za jediné správné. Také poslanec Uhlíř projevili písemně svůj souhlas. Synodní rada byla na tyto dny pozvána také ke státnímu tajemníkovi Ministerstva zahraničí Dr. Clementisovi. Náš sekretář měl rozhovor s tajemníkem předsedy vlády, který také uznal naše stanovisko. Ministerstvo školství však zatím zaujalo odmítavé stanovisko k žádosti německé církve protože ji měl podat celý německý církevní sněm. Je to jen formální záležitost protože se sněm sejítí dnes nemůže. Synodní rada bylo však řečeno německým seniorem Gerstbergerem, že i německý církevní výbor má v takových případech jednat bez církve. Poslední zpráva je ta, že sám ministerský předseda chápe naše stanovisko, ale ponechává rozhodnutí synodu a pak by teprve vláda jednala dál. Bratr synodní kurátor soudí, že nemůžeme na žádost německé církve z křesťanského hlediska říci ne, ale provedení toho musí být vázáno na svolení vlády. Doporučuje žádost církve zásadně přijmout dá-li vláda svůj souhlas.

Úzce s tím souvisí otázka poměru k církvi československé. Ten se vyvíjí způsobem, který jsme nečekali: církev československá chce mít jistotu, že nebude vypuzena z kostelů a odtud dochází k jistým střetnutím. Církev čs. je si vědoma odcizení církví a případně i konfliktu. Proto se jí jedná o frontu církví nekatolických avšak chce v ní mít zástupce podle počtu udů církví. Avšak na tento modus jsme nemohli přistoupit. Ostátně nejrve musíme vytvořit svaz církví evangelických. Druhý pokus a tuto frontu učinila církev čs. když svaz anglických církví zakročil, aby Němci nebyli nelidsky odsunuti. Církev čs. chtěla vytvořit svaz, který by vydal prohlášení, že Němci odsunuti být musejí. Ale my nemůžeme hájit postup, o němž nevíme, jak se dělá. Odtud se také cítí jisté distancování. V sobotu

- 3 -

1.XII.1945 se dostavili na synodní radu zástupci církve čs., kteří prohlásili, že si distancování nepřejí. Synodní rada jim vyložila svůj názor, především také o kostelích a prohlásila, že násilně je z kostelů vyhánět nebudeme. Rozešli se smírně, ale v pondělí 3.XII.1945 zaslala církev čs. synodní radě memorandum, které je přiloženo /bylo rozmnožené předloženo členům synodu/. Bratr synodní kurátor znovu navrhuje, abyhom přijali žádost německé církve, zásadně se rozhodli ji přijati za předpokladu, že vláda k tomu dá své svolení.

Po referátu bratra synodního kurátora se rozvinula živá debata. Bratr senior Kantorek z Mělníka přečetl dopis předsedy Wehrenfenniga, v němž je několik žádostí, spíše prosb: aby církev naše zajistila do odchodu německým farářům byt a plat /třeba z fondů, jež církev má/ a rovněž pro pensisty a církevní funkcionáře; ~~synodní rada by měla být v této věci rozhodující~~ v případě, že by tu zůstali němečtí evangelici, aby jim bylo umožněno kázání evangelia a náboženská výchova v jejich jazyku. Členové německé církve budou na to přispívat avšak ne mnoho, dávají však k dispozici svůj církevní majetek. - Dr Lukl žádá o jasné stanovení, co je transfer, proti němuž býti nemůžeme /a proti němuž ~~byť~~ by nebyl ani irenik Komenský/, a co krutost, proti které musíme být. Žádá o doplnění memoranda v tom smyslu. - Dr Boháč vysvětluje, že v memorandu šlo jen o řešení s hlediska církevního, ne politického. Žádá, aby obojí bylo i nadále odlišováno. - Senior Burian navrhuje vzhledem k důležitosti věci zvolení komise, která by přesně formulovala návrh. - Dr Hrozný uvádí, že ovoci se radila synodní rada se seniory a seniorátními kurátory co v té věci dělat, již na schůzi v září. Ale od té doby se obtíže zvětšily a jsme ještě více v rozpacích co dělat, než dříve. Upozorňuje na celou řadu otazníků a to i se strany německé církve /viz jejich dopis.../ Doporučuje, aby návrh byl formulován tak, aby byla dána synodní radě jistá elastičnost, aby ji nebyly svázány ruce, a aby církev nebyla jednou obvinována z germanofilství. Doporučuje krajní opatrnost a odloučení všeho od politiky. Ano, vyjít vstříc, ale za předpokladu, že vláda nejen nebude proti, ale dá přímo schválení. - Stanislav Čapek uvádí, že přání v dopise předsedy Wehrenfenniga jsou poněkud směšná a že je nemůžeme zaručit, protože by to bylo i proti plánu státu. - Farář Řepa soudí, že jde dnes jen o směrnice pro synodní radu. Synod nechtí ji zmocnit, aby jednala, a k přiřadit něm. církev k naší. Nehajme obzvláště německé faráře. Ale také se nebojme církve ř.k. /klášter v Teplé ./ ani církve čs. - Dr Honců radí nedělat zásadní usnesení, abyhom z obavy nebyť nespravedlivými k Němcům, nebyli nespravedliví k vlastnímu národu. - Dr Werner varuje rovněž před požadavky Němců, souhlasí s Řepou a radí schválit návrh synodního kurátora. - Farář Jadrníček upozorňuje, že dopis ~~hmluví~~ sice o nenasytnosti, ale i o bídě na německých farářích. - Senior Kantorek: přebíráme jmění, převzítí musíme i břímě. - Dr Řičan radí nezavazovat se k tomu, co vykonat nemůžeme, ale udělat to, co po křesťanské a lidské stránce udělat musíme, k čemu nás zavazuje křesťanský ekumenismus a křesťanská láska. - Dr Jeschke navrhuje, aby k memorandu vládě ~~byl připojen dopis~~ zdůrazňující křesťanské stanovisko a oficiálně vládě předán. - Farář Machotka navrhuje rozhodnout se jsme-li ochotni zásadně německou církev přijmout. Navrhuje schválit došavadní jednání synodní rady

a přimlouvá se o usnesení, že jsme ochotni zbylé německé evangeliky přijmouti. V ostatních věcech necht' postupuje synodní rada jo nejlépe dovede. - Děkan Dr Bednář: Synod těžko může učinit politické prohlášení, ale očekává se, že musí učinit prohlášení náboženské. Jeho návrh zní: "Poněvadž odstěhováním Němců z CSR vyvstává řada problémů mravních a náboženských, jejichž řešení jest povinností církví křesťanských, jest českobratrská církev evangelická ochotna při něm pomáhati. Synod českobratrské církve evangelické zmocňuje synodní radu, aby způsobem, který církevní zřízení umožňuje, a za předpokladu schválení státních činitelů, přičlenila zbývající část německé evangelické církve do českobratrské církve evangelické./§ 6./" - Senior Kostkan navrhuje: "budíž do memoranda vloženo: 1./ evangelické fary a chrámy byly stavěny nejen za peníze sudetských a říšských Němců nýbrž i za peníze ostatních evangelických národů - Švýcarů, Holanďanů, Anglikanů, Severoameričanů atd. i za přispění českých evangeliků - 2./ Českobratrská církev evangelická je zodpovědná za duchovní i majetkové hodnoty německé evangelické církve světovému protestantismu a je povinná je hájiti a ochrániti. Světová aliance evangelických církví se dotazuje synodní rady jaký poměr zaujímá k nynější německé církvi, zda se ujímá péče o její duchovní i hmotné potřeby a žádá o podrobné informace, jaké situaci německá evangelická církev v Československé republice dnes je. Synodní rada jest ovšem povinná jako člen aliance těmto žádostem vyhověti." O poměru k církvi čs. praví senior Kostkan, že je to stále horší. - Děkan Dr Bednář projevuje politování, že na synodu, který má mít určitou úroveň, se mluví o čs.církvi takovým způsobem. Nelze tu soudit tak poušálně. - Dr G.Hrejša dává návrh, aby se zvláště projednal návrh Dr Boháče o přičlenění, ostatní pak až potom. - Farář Repa podává návrh na konec debaty, což bylo přijato. - Senior Burian čte proto znovu návrh, načež se rozvinula debata /Molnár, Jadrníček, Vilím, Dr Ferd.Hrejša/ zda tu jde o §6. či 94.círk.zř. a Dr Ferd. Hrejša výslovně prohlašuje, že jde o § 6. V detailech žádá Dr G. Hrejša, aby bylo dáno do návrhu ~~synodního kurátora~~ synodního kurátora jako úvod: "Synod vyhovuje žádosti německé evangelické církve....." a ke konci návrhu vypuštěna slova "ve vhodný čas". Senior Burian čte znovu návrh takto upravený: "Synod vyhovuje žádosti předsednictva německé evangelické církve a usnáší se, aby byla německá evangelická církev v Čechách, na Moravě a ve Slezsku přičleněna k českobratrské církvi evangelické za předpokladu, že vláda dá k tomuto přičlenění souhlas. Synod zmocňuje synodní radu, aby toto usnesení provedla způsobem, který církevní zřízení připouští /§ 6./." Tento návrh byl jednomyslně přijat. - Dr Bednář lituje, že pro historii není tam uveden důležitý úvod k jeho návrhu v tomto znění: "Poněvadž odstěhováním Němců z CSR vyvstává řada problémů mravních a náboženských, jejichž řešení jest povinností církví křesťanských." Tento úvod se dodatečně jednomyslně schvaluje. Konečný schválený návrh zní tedy takto: "Poněvadž odstěhováním Němců z CSR vyvstává řada problémů mravních a náboženských, jejichž řešení jest povinností církví křesťanských, synod vyhovuje žádosti předsednictva německé evangelické církve a usnáší se, aby byla německá evangelická církev v Čechách, na Moravě a ve Slezsku přičleněna k českobratrské církvi evangelické za předpokladu, že vláda dá k tomuto přičlenění souhlas. Synod zmocňuje synodní radu, aby toto usnesení provedla způsobem, kterým círk.zř. připouští/§6./." Návrh schválili všichni přítomní členové v počtu 83 /nepřítomen senior Lanštlák/.

Dr Lukl žádá, aby jeho návrh /jehož znění bude v zítřejším zápisu/ byl přijat pro zítřejší zasedání. Pro zpracování je však navržena tato komise: Dr Lukl, Dr G.Hrejša, Dr Řičan, farář Jadrníček, Dr Jeschke. Tato komise byla zvolena jednomyslně.

Na návrh faráře Řepy jsou voleny nyní kárné výbory. Mezi tím, čte bratr senior Burian překlad latinského pozdravu Prof.Kesselringa: "Přijmi, nej důstojnější seniore, blahopřání pro synod i pro sebe samého. Bůh s vámi. Prof.Kesselring. - Na to farář Řepa oznamuje výsledek volby kárných výborů: Odezdzáno bylo 80 platných lístků. Zvoleny byly tyto kárné výbory:

1. Kárný výbor se sídlem v Praze:

Členové:

1. Václav Urban
2. Mir.Krejčí
3. Dr Josef Prášek, soudce
4. Dr Jaroslav Zvěřina, advokát

Náhradníci:

1. Stanislav Čapek
2. Jiří Pištora
3. Dr Otakar Čmunt, soudce
4. Dr Mir.Novák, soudce

2. Kárný výbor se sídlem v Hradci Králové:

Členové:

1. Vlad. Martinek
2. Dr J.A.Pellar
3. Dr Vl.Simonek, advokát
4. Dr Vlad. Medek, soudce

Náhradníci:

1. Josef Beneš
2. Dr F.M.Dobiáš
3. Dr Pavel Simek, notář
4. Ing Reichl

3. Kárný výbor se sídlem v Brně:

Členové:

1. Tim.Pokorný
2. Frant.Losa
3. Dr Pavel Havlík, advokát Brno
4. Dr Bohumil Lanštlák, soud.rada

Náhradníci:

1. Jiří Nedvěd
2. Jan Šabegta
3. Dr Jiří Škrach
4. Karel Pellar, soud.rada

4. Vrchní kárný výbor :

Členové:

1. Josef Jadrníček
2. Jaroslav Řepa
3. Karel Machotka
4. Dr Jílek Jaroslav
- Dr Frant.Sixta
- 6.Dr Lub.Jelen

Náhradníci:

1. Boh. Potměšil
2. J.Ondruch
3. Jan Dus
4. Ing Zelený
5. Dr Průcha
6. Dr Jeronym Kozák.

Všichni byli zvoleni 80 hlasy, kromě bratra Reichla a Machotky, kteří obdrželi 79 hlasů, Dr Řičan obdržel jeden hlas.

Na svou žádost obdrželi od synodu dovolenou na dnešní večerní a zítřejší dopolední zasedání br. Ing. Hauk a br. senior Otter, na zítřejší zasedání farář Vrba, bratři Čtrnáct, Svozil, Kulhánek a farář Machotka. Náhradníci se nepovolávají.

Dr. Boháč podává návrh: "Synod žádá duo ovní v těch krajích, ve kterých je více sborů pohromadě, aby se ujal duchovenské práce v pohraničí. Obrací se na staršovstva takových sborů, aby v dohodě se seniory uvolnovala své duchovní k této práci. Synod ukládá synodní radě, aby soustavnou péčí organisovala shromáždění členů církve ve vhodných střediscích v pohraničí, ve kterých by měly vzniknouti nové sbory." - Farář Řepa podává návrh, aby byla zřízena dvě místa celocírkevních farářů jedno v Sever. Čechách, jedno na Sev. Moravě. Dr. Hrozný upozorňuje, že tento návrh jest jinak formulovat, protože je neproveditelný podle círk. zřízení, ale děkan Dr. Bednář zjišťuje, že je tak možné podle § 58 círk. zř. Senior Molnár se dokonce domnívá, že podle § 101, může tak učinit i synodní rada sama. Dr. Hrozný navrhuje název cestujících kazatelů, farář Klimecký "misijní farář". Senior Burian znovu čte návrh Dr. Boháče. K tomu se připojuje doplněk faráře Řepy: "Synod zmocňuje synodní radu, aby co nejdříve zřídila pro tyto oblasti potřebná místa diasporních farářů" a dodatek Dr. Bednáře: "Zároveň zmocňuje synodní radu, aby vypracovala příslušné stanoviny /§ 58 círk. zřiz./." Celý návrh tedy zní: "Synod žádá duchovní v těch krajích, ve kterých je více sborů pohromadě, aby se ujal duchovenské práce v pohraničí. Obrací se na staršovstva takových sborů, aby v dohodě se seniory uvolnovala své duchovní k této práci. Synod ukládá synodní radě, aby soustavnou péčí organisovala shromáždění členů církve ve vhodných střediscích v pohraničí, ve kterých by měly vzniknouti nové sbory. Synod zmocňuje synodní radu, aby co nejdříve zřídila pro tyto oblasti potřebná místa diasporních farářů. Zároveň zmocnil synodní radu, aby vypracovala příslušné stanoviny. /§ 58 círk. zřiz./." Přijato jednomyslně.

Dr. Boháč podává tento návrh: "Synod zmocňuje synodní radu, aby duchovním, kteří se ujmou práce v pohraničí, poskytovala příplatky ke služnému podle místních potřeb. Příplatky mají umožnit duchovním pobyt v pohraničí do té doby, než dojde k utvoření řádného sboru. Přijato bez debaty.

Synodní kurátor Dr. Boháč referuje o platovém plánu z let předešlých a na rok 1946. Upozorňuje, že via-fakty jsme provedli společnou pokladnou a značné vyrovnání mezi senioráty. Podává tento návrh: "Synod se usnáší, aby platový plán z roku 1945 byl používán nezměněně též v roce 1946." V debatě upozorňuje senior Kojř, že z jejich seniorátu odejde na 1.500 duší, aby tedy na to byla dbáno, což uvádí také senior Matoulek. Senior Dvořák je pro použití tohoto platového plánu do pololetí 1946 a pak necht se vypracuje plán úplně nový. Senior Matoulek však na to uvádí, že nový plán nelze tak rychle udělat. Senior Molnár se ptá, bude-li použito vyšší dotace k příplatku od 1. VIII. 1945 ve smyslu dekretu pana presidenta republiky. Dr. Boháč odpovídá, že platovou otázkou nemůžeme ještě hýbat. Konkrétně vezme synodní rada zřetel k potřebám seniorátů. Na to byl návrh synodní rady schválen jednomyslně. Bratr senior Dvořák bere svůj návrh zpět.

Usneseno, že zítřejší zasedání se začne v 8.30.

Závěrem bylo usneseno, aby projev oddanosti byl panu presidentu republiky tlumočen předsednictvem synodu osobně, bude-li to povoleno. Na to bylo 3. zasedání IX. synodu ukončeno zpěvem písně "Král věčný nás požehnej" o 18. hodině.

Dodatek k zápisu o 3.zasedání IX.synodu. Ke str. 1. k odstavci 5.,
začátek/před jednáním o otázce něm.evang.církve/. :

Synodní kurátor Dr Boháč oznamuje, že sbor ve Stroužném u Náchoda se hlásí k naší církvi. MM Návrhuje zaslati tomuto sboru tento projev: "Synod bere s radostí na vědomí, že českým evangelický sbor ve Stroužném u Náchoda se na přelomu světových událostí připojil k českobratrské církvi evangelické a vítá jej bratrsky do jednoho církevního společenství, ke kterému před dvěma sty lety náleželi otcové jeho i naši. Přeje členům strouženského sboru, aby v novém společenství se spolu s námi "vzdělávali v příbytek Boží, v Eucharistii" /Ef.2,22/." Na to.referuje br.synodní kurátor

Tím je zápis o 3.zasedání IX.synodu skončen a podepsán.

V Praze dne 6.prosince 1945.

Tím... Boháč!
Jan.

K. Toman, zast. syn. kurátor

Protokol o 5. zasedání synodu konaném dne 7. prosince 1945
v 8.39 hod. v Komenského síni Husova domu
v Praze.

Úvodní modlitbu a čtení Písma svatého (Žalm 119, 162-175 vykonal bratr seniorátní kurátor Dr. Přemysl Tardý z Kutné Hory, po zazpívání písně "Všech věků mocný králi".

Jednání předsedá synodní senior Dr. Josef Křenek, který zjišťuje, že jest přítomno členů 70.72.

Během jednání dostal dovolenou pro nutné záležitosti děkan Husovy fakulty Dr. Bednář a hlasovalo tedy 69 členů synodu. Dr. Josef Křenek žádá, aby jednání bylo úspěšně vedeno, aby synod mohl být ukončen před obědem.

Sděluje, že bývá zvykem zasílat telegram ministru školství. Telegram zní: "Panu ministru školství a osvěty Dr. M. Nejedlému v Praze.

IX. synod českobratrské církve evangelické Vás pozdravuje ze svého zasedání a vzpomíná vděčně Vaši vědecké práce na českých dějinách a zejména na dějinách husitství a přeje Vám, Boží pomoc ve Vašem odpovědném úřadě." Telegram schválen.

Bratr ředitel Řepa navrhuje, aby zasedání synodu ukončil v 11 hodin a dále změnu pořadí, aby prvním bodem programu byl bod 11. připraveného zasedání, při němž by byla schůze důvěrnou a hned na to bod 10. Návrh přijat.

Správa vyšetřující komise (viz samostatný protokol).

Důvěrnost schůze zrušena.

Na návrh p. děkana Bednáře synod se usnáší: synod vyslovuje své díky celé synodní radě za statečné a moudré vedení církve, tváří v tvář těžkým dobám válečným.

Projednána zpráva o sociální činnosti. Zprávu přečetl tajemník Sochor a zní: (viz příloha č. 1)

Ke zprávě připojuje farář Pellar následující prohlášení: sbor v Hradci Králové zřídil opět Husův dům, dal jej opravit a vybavit nábytkem a odevzdá jej k užívání. Farář Klimecký podává zprávu o tom, že v březnu t. r. byl do obvodu rokycanského sboru převezen koncentrační tábor z Kaunicových kolejí ve třech transportech bylo přivezeno na 1.000 českých internovaných lidí. Rokycanský sbor sám s velikým nebezpečím propašoval na 200 potravin a s přispěním veřejnosti na 1600 potravin a přispěl tak do značné míry k tomu, že lidé, kteří byli odsouzení zahynutí hladem, byli v poslední chvíli zachráněni. Senior Kejř podává zprávu jak bratři z novoměstského seniorátu, kteří byli mezi internovanými, vděčně tuto službu přijali. Synod se na návrh Dra Křenka usnáší poděkovati sboru rokycanskému za jeho službu. Řepa podává podrobnou zprávu o myslibořických ústavách. Ředitel Řepa je na dovolené z velimského sboru a na jeho služné není přispíváno z ústředních prostředků církevních, ale od sboru velimského. Na rozkaz Němců sociální ústavy byly z Myslibořic přestěhovány do Trstenic.

Obyvatelstvo Trstenické ač katolické, ústavům vydatně pomáhalo. Myslibořice byly zničeny především od německé Hitlerovy mládeže a celková škoda činí i s válečnými škodami celkem K 5,369.000. Ředitel Řepa pak navázal jednání o získání ústavů v Sobotíně po německé evangelické církvi. Jednání bylo velmi obtížné. Podle povědi ředitele Řepy jde o místo zdravotně-ideálně položené s krásně vybavenými čtyřmi budovami. V bezprostřední blízkosti ve Velkých Losinách má být zřízen léčebný dům. Vážná starost zůstává, co se stane s Myslibořicemi. Myslibořice zatěžují finančně Družstvo, které vyplatilo v letošním roce na mzdách a platech a jiných finančních opatřeních 350.000 K, při čemž se hospodaří na 700 měřících polí. Zámek Myslibořice by si vyžádal velkých investic. Farář Řepa s velkou láskou místo odchodu do penze ujímá se organizování této práce. Synod se usnáší poděkovati faráři Řepovi za jeho činnost a zprávu jeho schvaluje.

Pilný návrh.:

Synod konstatuje s politováním, že Husova fakulta nemá po 28 letech od svého založení dosud své vlastní budovy a že po znovuvytváření vysokých škol nebylo postaráno o její umístění. S podivením zjišťujeme, že prozatímne propůjčená budova v Konviktské ulici byla sice předána po smyslu stávajících předpisů vysokému učení technickému, avšak, že nebylo současně postaráno o umístění Husovy fakulty v budově jiné, takže dnes tato vysoká škola nemá budovy. Proto se obrací synod na vládní činitele, zejména na ministerstvo školství a osvěty se žádostí, aby byl učiněn konec tomuto stavu, který není důstojný vysoké školy, ani jména Husova, a aby Husově fakultě byla přidělena budova odpovídající jejím potřebám a jejímu určení, při čemž upozorňuje na možnost jejího umístění v Mikulandské ulici.

Návrh přijat jednomyslně.

Rozprava o zprávě faráře Řepy :

Farář Verner navrhuje tyto dvě resoluce:

- 1) Synod vyslovuje dík velímskému sboru za to, že blahovolně bratru faráři Řepovi po léta poskytoval dovolenou, aby se mohl věnovati práci v Myslibořicích.
- 2) Synod děkuje bratru faráři Řepovi za jeho zdařilé úsilí, aby církvi česko-bratrské evangelické byly zachovány sociální ústavy myslibořické a za získání sobotínských ústavů pro církev.

Resoluce přijaty jednomyslně.

Bratr Dr. Hájek doporučuje, aby synod pověřil synodní radu, aby poděkovala upozornuje na záslužnou pomoc předsedy Zemského národního výboru moravského bratra Loubala ve věci ústavů sobotínských. Bratr Jadrníček navrhuje, aby synod zmocnil synodní radu, aby v dopise poděkovala bratru Loubalovi za jeho práci. Návrh schválen.

Návrh bratra Dra Honcá :

Synodní ukládá referentům pro tisk, aby ve svých zprávách podali veřejnosti podrobný obraz sociální činnosti naší církve, sborů a ústavů. Návrh přijat.

Dr. Lukl navrhuje zaslati resoluci ministerstvu výši dodatek k rozkladu Dra Boháče o otázce německé evangelické církve, bod 5, 3 zasedání synodu. Po stylistických úpravách na jejichž znění se vystřídala řada členů synodu, usneseno schváliti tuto změněnou resoluci:

Jsme svědky dolchnutí zaslouženého Božího trestu za

nelidskosti a krutosti spáchané německou nacistickou říší a německým nacistickým lidem na národech Evropy a na národu našem. Požadujeme však, aby důležitá a nevyhnutelná opatření, která se nyní provádějí pro příští bezpečnost českého lidu, dala se pod kontrolou veřejnosti a lidsky. Podle svého evangelického svědomí cítíme závazek pomáhati všem sociálně trpícím. Německým evangelikům v českých zemích jsme k jejich prosbám povinni podle slova Božího duchovní péči a náboženskou výchovu. Považujeme za potřebné, aby z fondu bývalé německé evangelické církve bylo povoleno uvolnit za náležité kontroly dostatečné obnosy ve prospěch těch nejpotřebnějších: jejich nemocných, práce neschopných, přestrálených, těhotných, nedělek i novorozenců. Jménem celé církve československé evangelické obracíme se na vládu Republiky československé, aby ve smyslu memoranda synodní radou již podaného, nezadržovala našich práv na převzetí duchovní péče, a tím spravování všeho, co německé evangelické církvi patřilo. Resoluce synodem schválena.

Dr. Lukl Senior Dvořák žádá, aby bylo protokolováno, že on se proti resoluci vyslovuje.

Dr. Lukl navrhuje zaslání ministerstvu výživy resoluci, která by byla podepřena deputací členů československé církve evangelické. Proti resoluci v původním znění se vyslovuje řada řečníků: především Řepa, Medek, o její úpravu žádá Klimecký a Řičan a Verner. Dr. Boháč žádá, aby vypracování takové resoluce byla pověřena zvláštní komisí. Debaty se dále účastní farář Stenlik, Dr. Hrozný, Lanštlák a jiní. Farář Medek navrhuje přejít k dennímu pořádku. Nakonec usneseno 57 hlasy přijmouti zmíněnou resoluci Dra Lukla, která zní: Synod se dovídá ze zpráv, které přicházejí do veřejnosti, že děti a matky ve sběrných táborech trpí nedostatkem mléka, takže děti hynou podvýživou a nemocmi a matky rodí děti k rychlému umírání, což těžce padá na svědomí a dobré jméno našeho národa. Synod žádá ministerstvo výživy, aby přidělovalo matkám a dětem ve sběrných táborech a německým dětem a matkám vůbec mléka v dostatečném množství. Vítáme, že se v té věci činí náprava. Ale důvěřivě vyzývá ministerstvo výživy, aby ještě dále revidovalo kvantum přidělu potravin pro zajištěné osoby, zda není pod minimem nutným udržení života. Činí to jak z příkazu křesťanské humanity tak proto, že československá církev evangelická je znovu vždy od zahraničních souvěrou volána k odpovědnosti za způsob, s jakým se v našem náopaku drahém státě zachází s dětmi a osobami zajištěnými.

Dr. Lukl dále žádá, aby byla zaslána synodem resoluce bratru Pittrovi, v níž by synod vyslovil souhlas s jeho postupem pomocí x internovaným Čechům a Němcům. Proti resoluci v původním znění se vyslovuje řada řečníků.

Resoluce zněla :

Synod projevuje sympatie bratru Přemyslu Pitterovi za jeho práci křesťanské lásky trpícím a zvláště zuboženým dětem a přeje mu v ní sílu a požehnání od Boha otce Ježíše Krista. Syno

Synod se usnáší pověřiti synodní radu zasláním pozdravného přípisu bratru Pittrovi.

Dr. Řičan navrhuje zaslání ministerstvu spravedlnosti a ministerstvu vnitra deputací s touto resolucí:

Synod československé církve evangelické se dovídá z hojných zpráv přicházejících hodnověrně do veřejnosti o mnoha bezprávích a křivdách, které se dějí na místech, kde v demokratickém státě má vládnout lidskost a spravedlnost.

Synod chápe tyto zarmocující

zjevy jako projev duchovní infekce způsobené nacismem a nese mravní tíhu doby jako břímě vlastní bez povyšování nadkohokolí. Jest ujištěn, že odpovědní činitelé

Pokládá však za svou křesťanskou a proto českou povinnost naléhavě žádati ministerstvo vnitra a ministerstvo spravedlnosti, aby všemožně pokračovalo a přivedilo nápravu uvedením pevného a spravedlivého řádu do vyšetřovacího a soudního řízení i do všeho zacházení s osobami pokládánými za provinilé proti národu. Jmenovitě žádá synod : 1) aby byly opravdu české manželky a děti německých manželů, resp. otců z manželství národnostně smíšených přičteny českému národu, beztak ztenčenému hrůzami války a aby byly vráceny normálnímu životu a děti škole, aniž byly rodiny takové trhány rozlukou.

2) Aby byly přísně zakázány a skutečně důsledným trestáním provinivších se orgánů znemožněny násilné, nacismem zavedené metody při vyšetřování zajištěných osob a ve sběrných táborech.

3) Aby bylo urychleno řízení s osobami obviněnými z předčin proti národu, aby netrpěli lidé nevinně nařčení.

4) Aby byla stíhána falešná udání učiněná z nekalých pohnutek.

Těmto žádostem vede synod opravdové ujištění, že nejistota právního řádu a užívání nacistických metod těžce padá na svědomí celého národa, že jej nad to těžce kompromitují před světovou veřejností, což se zahanbením a s obavou o dobré jméno národa to pozorujeme při styku se zahraničními souvěrci, jehož všemožně užíváme nejen k posílení křesťanské solidarity, ale i v zájmu republiky, jejíž pověst jako státu vysoké kulturní úrovně jest uvedenými poměry nebezpečně poškrňována. Každým činem, kterým vychylujeme váhy spravedlnosti, zmenšujeme svůj nárok na uznání, že jsme za války trpěli pro spravedlivou věc a zlehčujeme tak i vinu svých mučitelů, když se k nim připodobňujeme. Mravní úhona, která z tohoto nedbání spravedlnosti nutně plyne pro náš národ, je nedozírná a pro budoucnost hrozivá.

Resoluce byla jednomyslně přijata.

Nále navrhuje bratr Dr. Řičan následující resoluci :

Synod vyjadřuje hluboký zármutek nad hrozným utrpením, které za nacistického režimu dolehl na židy a vyslovuje zbylým nevinným trpitelům své sympatie. Synod vyznává, že ani naše církev neměla dosti statečnosti ani síly, aby se postavila proti běsnění nepřátel Kristových, namířenému proti židům a těší se z každého pokusu, kterého se ve prospěch pronásledovaných židů za války odvážil u nás kdokoliv i mimo řady členů církve. Synod prohlašuje hluboký nesouhlas Písma svatého s každou rasovou pověrrou, věře, že Bůh učinil z jedné krve všecko lidské pokolení (Skutkové 17,25.)

Odmitá tedy všechnu u nás zasety antisemitismus (odpor k židům, vzpomíná rytířského boje, jejíž na ochranu ne nejen židů, ale i svědomí českého národa vedl v tom směru T.G. Masaryk. Náš poměr k nešťastnému lidu z rodu Abrahamova je dán touhou apoštolovou, aby jej Hospodin Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův, otec Ježíše Krista, Pána a Spasitele, ujal za ruku a dovedl k plnosti pravdy, zjevení k spasení všechněm národům.

Rovněž tato resoluce jednomyslně přijata.

Br. Boháč podává následující dva návrhy:

1) synod schvaluje zřízení Ústředí sociální péče při synodní radě, předpokládá, že sociální instituce budou jeho členy a že se budou řídit jeho pokyny a ukládá synodní radě, aby zřídila pro ústředí potřebnou kancelář.

- 2) synod bere s povděkem na vědomí zprávu o práci směřující k hromadnému usídlení českobratrských evangelíků v pohraničí a doporučuje, aby se v ní pokračovalo. Nákladým, které si tato práce vyžádá, ponese celá církev.

Týká se zprávy č. o osídlování pohraničí (příloha č.2). Návrhy přijaty.

Dr Verner podává následující dva pilné návrhy:

- 1) synod vyslovuje dík tajemníkům synodní rady za rychlou a pohotovou práci kanceláře synodní rady ve válečných letech,
 - 2) synod vyslovuje dík synodní radě za moudré a pečlivé řízení studia bohoslovců v době války, kdy nebylo možno studovat na Husově fakultě bohoslovecké ani v cizině.
- Oba návrhy jednomyslně přijaty.

Dr Bedřich Jerie referuje o potřebě duchovenských sil některých starých sborech a v pohraničí a zjišťuje, že těchto duchovenských sil jest potřeba 85. Zabývá se otázkou zvýšení počtu výpomocných duchovních z řady laiků.

Bratr Gabriel radí k opatrnosti a rozvaze a vidí nebezpečí v usnadňování vydávání dekretů pro vikáře a faráře bez dostatečné přípravy bohoslovecké.

Dr Hrozný s povděkem konstatuje, že se ozval hlas z řady laiků, jako byl projev předchozího řečníka a připomněl :

- 1) aby při čtených bohoslužbách bylo užívání více čtených kázání vydávaných synodní radou, nežli povolávat nepřipravené kazatele laiky.
- 2) Dále prohlásil, že nebude požadovati od diaconů připuštěných k vikářské zkoušce, kteří dosáhli již vyššího věku, nemíni synodní rada požadovati předepsané zkoušky na veřejných školách, nýbrž chce v takových výjimečných případech nahraditi zkoušku před zkušební komisí církevní.
- 3) Dva mimořádní posluchači bohosloví, kteří nemohou složit gymnasiální maturitu (1 absolvent prům. školy a 2 absolvent obchodní akademie), složí nejen zkoušku maturitní, nýbrž i odborné zkoušky vědecké před příslušnými komisemi církevními.

K věci promluvil dále bratr farář Jadrniček, senior Buzian a náměstek Bedřich Jerie a Dr Verner. Na to bylo usneseno zmocniti synodní radu, aby ve zvlášť osvědčených případech umožnila složení vikářských zkoušek osobám k tomu vhodným.

Syn.kur.Dr Antonín Boháč podal zprávu o jednání synodní rady českobratrské církve evangelické s Úzkou radou Jednoty Bratrské o spojení obou církví. Za českobratrskou církev evangelickou vedli toto jednání Dr Ant. Boháč a Dr J.B.Souček. ~~Informoval~~ Dr Boháč informoval o obsahu návrhů na sjednocení, které připravili jak zástupci synodní rady, tak zástupci Úzké rady. V Podstatě šlo o jméno spojené církve, které má býti dvoji: jednak českobratrská církev evangelická (po případě též evangelická církev bratrská) a Jednota Bratrská (Unitas fratrum). Druhý bod je, účast nové církve ve světové ~~xxkxkx~~ Unitas fratrum. Dr Boháč upozorňuje, že tak, jako je českobratrská církev evangelická spojena se světovou aliancí církví presbyterních, což má pro ni neodmítnutelný význam, a církev si při tom zachovává úplnou autonomii, je podle jeho soudu možno, aby nová spojená církev byla podobně spojena ve světové Unitas fratrum a zachovala si při tom stejnou neodvislost, jakou si zachovává vzhledem k světu presbyternímu. S tím pak souvisí otázka třetí, totiž název před-

stavitele církve: má-li být nazýván biskup, jak si přeje Jednota bratrská, a zachová si při tom význam dosavadního seniora, kteréhožto názvu bylo by také užíváno, bylo by to přijatelné. Dr Boháč žádá, aby se synod vyslovil, zda synodní rada má v tomto smyslu vésti dále jednání s Jednotou bratrskou. Doslovné znění obou návrhů je v příloze (viz č.3).

V rozpravě vyslovil H. Medek mínění, že československá církev evangelická může přijmouti jen připojení Jednoty bratrské k církvi československé evangelické a obává se tvoření nové církve.

Senior Dvořák odmítal spojení vůbec, Dr. Verner doporučil odložití jednání, o této věci na červnové zasedání odročeného synodu. Podobně i Dr. Říčan a nám. Jerie doporučili v jednání o ~~křesťanské~~ jménu církve odložití na pozdější dobu. Senior Lanštlák spojení doporučuje a uvádí, že spojení církví výše jmenovaných usnadní cestu ke spolupráci ba i k jednání o spojení s církvemi ostatními, zejména s luterskou církví slovenskou, která ústy gen. biskupa Dr. Čobrdy vyslovila úzké spolupráci svou vůli. Upozornil konečně též, že ústředí metodistické církve (zahraniční), dalo souhlas k jednání o spojení s Jednotou bratrskou. Zdůraznil, že synod má být strážcem bratrské linie. Tim. Pokorný vyslovil námitky proti změně dosavadního jména církve, avšak se spojením souhlasil.

K rozpravě promluvíli dále: Dr. Lukl, Dr. Hrozný, Čech, Dr. Verner, Dr. Boháč, Medek, Jadrníček a Lanštlák. Při hlasování bylo usneseno, že synod schvaluje dosavadní jednání synodní rady o spojení s Jednotou bratrskou a zmocňuje ji, aby v jednání pokračovala v naznačených liniích. Na návrh Dra. Verneru bylo hlasování opakováno a bylo zjištěno, že ze 69 přítomných členů 40 hlasovalo pro přijetí návrhu.

Na pilný návrh MUDr. Přemysla Tardyho a dalších členů byla usnesena tato
resoluce:

synod pozdravuje profesora J.L.Hromádka, děkuje mu za jeho práci konanou za války i po ní ve Spojených státech v zájmu církve nejen naší, ale vůbec církve Kristovy. Žádá však jeho návrat ku práci na Husově fakultě a v církvi, jakmile se jeho bezprostřední závazky na koleji Princetonské skončí.

Farář Stanislav Čapek podal návrh na společné používání kostelů německé církve spolu s církví československou. Návrh byl odmítnut, protože nebyl podpořen kvalifikovaným počtem účastníků.

Při jednání o prodloužení plné moci pro synodní radu, kterýžto požadavek synodní rada ústy Dra Hrozného pokládá za nepotřebný, navrhol J. Jadrníček, aby plné moci byly ponechány synodní radě do skončení odročeného synodu a rozšířeny ještě o právo synodní rady disponovati faráři podle potřeby celé církve, tento návrh nebyl však přijat, zvláště když K. Vilím upozornil, že by to bylo v rozporu s církevním zřízením.

Z toho vznikla debata o potřebě revize stávajícího církevního zřízení. Po pevně volali G.A. Molnár, Jadrníček, Ot. Kadlec, Gustav Molnár konstatoval, že čáslavský konvent žádal synodní radu, aby otázka revize církevního zřízení byla dána již na pořadu tohoto synodního zasedání. Na návrh J. Klimeckého byla zvolena komise sestávající z těchto osob: Dr. J. Král, Dr. G. Hraha, Dr. Lub. Kolenář, Václav, Dvořák, Šourek, Klouček.

cirkevně právním a ústavním odborem shromážděla materiál pro re-
visi církevního zřízení.

Na to se synod usnesl, aby nynější zasedání bylo po pro-
jednání předložených záležitostí přerušeno a synod odročen
na příští rok, nejpozději na měsíc červen.

Na návrh Dra Lukla byla ještě usnesena tato resoluce týkající se
spojení církví:

synod vzal se souhlasem na vědomí jednání která synodní
rada ať sama ať skrze Evangelické dílo vedla s počtem men-
ších evangelickými církvemi o spolupráci a o cestách k sjed-
nocení a spojení v jednu církev. S uspojením zjišťuje, že
práce se strany českobratrské církve evangelické znovu a zno-
vu se dějí kroky k jednání a k navázání styků. Synod vítá
jednání taková a vybízí k jejich dalšímu vedení v jednotě
ducha a ve svazku pokoje. Počtem menším evangelickým církvím
českým synod posílá bratrské pozdravy a bratrskou žádost,
aby se rozpomenuli spolu s církví naší na slova Pána Ježíše
"aby všichni jedno byli" a na slova Křaťtu J. A. Komenského
"o službě Bohu jedním ramenem" k pronikavějšímu svědectví a
duchovní službě všem spoluobčanům českým. Žádosti touto smě-
řuje synod také zvláště k evangelickým bratřím Slovákům
v církvích vyznání aušpurského reformovaného s upřímným po-
zváním k bratrským poradám a úvahám, zda není na čase právě
nyní, abychom přes ty malé rozdíly, které nás dělí, prac-
ovali na spojení na těch hlavních zásadách a řádech, které
jsou společné a svaté každému evangeliku a dědictví husit-
ského a z biblí Kralické.

Dále bylo usneseno, aby komise sestávající z Dr. Řičana, Dr. Biše
a Dr. Sklenáře zredigovala znění poselství synodu církví, který pak
synodní rada rozešle sborům. Poselství bude vytištěno.

Synodní rada se pověřuje zasláním pozdravných přepisů všem spřá-
telným církvím domácím i zahraničním.

Na návrh B. Skaláka doporučuje synod, aby synodní senior Dr. Křenek
navštívil v příštím roce evangelické církve v Americe a uděluje mu k
tomu cíli dovolenou.

V o l n é n á v r h y :

Na návrh V. Kejře usneseno požádati synodní radu o intervenci u
příslušných úřadů za účelem povolení staveb a přístaveb církevních
budov.

Dr. Lukl ocenil význam naší návštěvy synodního seniora v jednotli-
vých sborech za účelem povzbuzení duchovního a církevního života, dále
práci syn. kur. Dr. Boháče při zpracování správ o hospodářském
stavu církve a stejně i práci dalších členů synodní rady. Ocenil též
namáhavou a vysilující práci církevního rady B. Valeše a kanceláře sy-
nodní rady. Projev Dr. Lukla byl přijat potleskem

Synodní senior odpověděl na toto ocenění poděkováním a připomenutím
potřeby srdečné a bratrské lásky mezi všemi církevními pracovníky. Při-
pomněl též, že ze svých 300 visitačních kázání zpracoval již pro tisk
přes polovic na svědectví čím žila církev v této době. Poděkoval též za
spolupráci odstupujícími členům synodní rady, zejména Dr. J. Hroznému,

Dr J.Královi, a K.Machotkovi. Zhodnotil práci B.Valeše a ostatních zaměstnanců kanceláře synodní rady.

Po modlitbě syn.sen.Dra J.Křenka a jeho požehnání, bylo zasedání ukončeno zpěvem "Amen to požehnání..." ve 12.25 hod.

Protokol zapsali :

Praha, dne 7.prosince 1945.

29

104

Z á p i s

o tajném zasedání IX. synodu českobratrské církve evangelické
při 5.zasedání IX. synodu v pátek dne 7.prosince 1945 dopoledne.

Předsedal syn.sen. Dr J.Křenek.

Na pořadu byla zpráva vyšetřovací komise při synodní radě o chování duchovních a církevních funkcionářů po stránce národnostní v době okupace. Zprávu přednesl předseda komise vrchní soudní rada Amos Pokorný. Doslovné znění zprávy je v příloze.

Postup synodní rady o ustanovení vyšetřovací komise a její práce vzata na vědomí a s politováním konstatováno, že se podobné případy v naší církvi vyskytují i když jich bylo poměrně málo. (J.Repa)

Při té příležitosti schvaluje synod způsob jakým si synodní rada počínala v dobách nejtěžších. (návrh prof.F.Bednáře). Příslušné usnesení zní takto :

N

Synod vyslovuje své díky celé synodní radě za statečné a moudré vedení celé církve tváří v tvář těžkým dobám válečným.

Zapsali :

MUDr Otakar Tardy v.r.

Jaroslav Klimecký,

zapisovatelé

129
Telegramu.

Panu ministru školství a osvěty

Dru Zdeňku Nejedlému

v Praze

Devátý synod českobratrské církve evangelické Vás
pozdravuje ze svého zasedání, vzpomíná vděčně Vaší
vědecké práce o českých dějinách a zejména o dějinách
husitství a přeje Vám Boží pomoc ve Vašem odpovědném
díle

Předsednictvo synodu

130
V Praze 6.prosince 1945.

Slovutný pane presidente,

Devátý synod českobratrské církve evangelické, zasedající v těchto dnech v Praze ve znamení díkůčinění za naše osvobození, vzpomíná Vás jako bojovníka za naši svobodu z řad nejprůběžnějších. Váš neklamný pohled do světové situace na počátku a průběhem války, Váš politický genius, který jasně viděl jedinou cestu k naší svobodě, Vaše schopnost organisovat zahraniční odboj a dávat svobodě naší pravý obsah a cíle, to všecko jsou dary samého milostivého Boha, který si Vás povolal za služebníka svobody nejen v národě našem, ale i ve světě. Vaše dílo nás naplňuje vděčností a upřímnou oddaností. Jménem naší církve slibujeme, že chceme vychovávat národu lidí toho druhu a té mravní síly, která by znamenala zdravý rozvoj a zabezpečení našeho svobodného státu k spolupráci s ostatními národy za lepší budoucnost lidstva.

Předsednictvo IX.synodu
českobratrské církve evangelické

předseda.

místopředseda,

místopředseda.

31
V Praze 6. prosince 1945.

Panu Z d. F i e r l i n g e r o v i,
předsedovi vlády
v P r a z e.

Vážený pane ministerský předsedo,

devátý synod Českobratrské církve evangelické při svém zasedání v Praze vyjadřuje Vám i vládě vděčnou oddanost našeho lidu za všechny Vaše snahy o zabezpečení naší svobody a vybudování našeho státu. V hrdinném Vašem zápase o překonání válečných zlob a vybudování naší republiky na základech pravdy, sociální spravedlnosti a humanitních ideálů, sledujeme Vás s vřelými sympatiemi. Jako dědicové husitské a bratrské reformace, která tak zdravě vyzvedla základy života jednotlivce i společnosti, slibujeme, že choeme jako církve v témž duchu s Vámi pracovat a přinášeti svůj příspěvek k lepší budoucnosti u nás i ve světě.

Předsednictvo IX. synodu
Českobratrské církve evangelické

předseda.

místopředseda.

místopředseda.

N a š e p o s l á n í .

/Prosloveno na synodu dne 5.^{prohnu}XII/1945./

Svoji zprávu, přednesenou na posledním synodu před šesti lety, zakončil jsem předzvěstí, že v apokalyptických dobách, do nichž vcházíme, porozumíme slovům: „Jáť pak pravím vám, abyste neodpírali zlému; ať udeří-li tě kdo v pravé líce tvé, nastav jemu i druhého.“ Vyslovil jsem však zároveň jistotu, že ať bude násilí sebe větší, nedonutí nás, abychom svůj lid a národ zradili, abychom se před zlem sklonili a jemu sloužili.

Apokalyptické doby na nás přišly. Snad nikdy v dějinách nezjevilo se na světě zlo ve své nejhrůznější podobě tak jako v minulém sedmiletí. Znásilováním národům nemohlo jíti o nic jiného, než jak by si zachovaly vlastní existenci za vlády režimu, který odpravoval lidi t.zv. nižších ras v milionech. Také první starosti církví muselo býti, aby se zachovaly přes nejhorší doby pro svoje vlastní poslání.

U křesťanské církve nesmělo ovšem toto úsilí o sebezáchranu jíti tak daleko, aby ji vykoupila zradou sebe samé. Myslím, že naše církve v celku svých úřadů duchovních a laických, až na nepatrné výjimky, dobře obstála. Zlu, které se na nás přivalilo, vnitřně se nikdy nepoddala a nedala se zapráhnouti do jeho služeb, z mnohých kazatelen zaznívala slova velmi statečná a já zde s velkou vřelostí vzpomínám celé řady duchovních, kteří srdečně nesli na sobě tíhu odpovědnosti za církve, vedli statečně svůj lid a pomáhali s nasazením vlastního života obětem režimu. Církve si zachovaly čistý štít v tom, že se ani nátlakem nenechala donutiti, aby svým hlasem mravně podepřela otrokářský režim a aby se mravně postavila proti tomu, odkud přicházelo vysvobození. Když pak nastala možnost aktivního odporu, měli na něm členové církve svůj vynikající podíl. V krajích, kde československá církev tvoří značnější menšiny, zejména na Valašsku a na Českomoravské vysočině, ukázalo se jasně, že národ se v nejtěžších dobách na české evangelíky spolehnouti může. Z celé podstaty toho, čím má československá církev býti, vyplývá její poslání. Státí všude tam, kde jde o nejvyšší statky lidství.

V krátkém proslovu o poslání, které má církev vzhledem k vnějšímu světu - o vnitřních úkolech církve promluvil právě br. náměstek - mhu se omezi-
ti jen na to, že vyzdvihnu některé úkoly, které jest třeba zdůraznit ve
zvláštních poměrech převratové doby, uprostřed níž žijeme..

První úkol
To vyplývá ze skutečnosti, že jsme dosáhli opět svobody národní. I když
stavíme nezávislost národa na sebe vyšší místo, nesmíme přehlížeti, že o
svobodu *národů* nešlo v posledních světodějných událostech na prvním místě. Šlo pře-
devším o svobodu člověka a o lidská práva. *Rozvíjení národů*
národy mohly vynaložiti největší
oběti na zdolání tyranie jen proto, že se bojovalo o poslední hodnoty lidské
[Porážkou násilnických režimů německého a italského nebyl *úkol* zprovozen ze světa
duch násilí a lži, který chce si z druhého člověka činiti předmět svojí tou-
hy po panování nad lidmi. Naopak, tento duch ve světě zůstal dále. Proto jest
nutno položit největší váhu na to, abychom si plně uvědomili, že svoboda
národa není celá, není-li založena na svobodě člověka. Svoboda lidského svědo-
mí, svoboda slova, svoboda myšlení a přesvědčení jest předpoklad veškeré svo-
body občanské. Pro ni přinášel v minulosti český lid největší oběti. Jest na-
ším úkolem, posláním a povinností státí za svobodou svědomí a přesvědčení do
všech důsledků a brániti ji proti všem formám duchovního i hmotného násilí,
brániti ji proti lži, která vede národ do temnot a pádu, ať přichází odkudkol-
li.

Svoboda člověka nemůže však býti neomezená, neboť jejím ovocem by mohla
snadno býti zvrácena a anarchie. Člověk jest jen potud svobodný, pokud sám res-
pektuje svobodu jiných. Jen úcta k individualitě druhého činí člověka osob-
ností a toliko na osobnostech, nikoli na pudových tvorech může býti založena
pravá svoboda národa. Státí se osobností vyžaduje však síly, vůle a sebekáz-
ně. Pěstování v národě osobnosti jest jedno z největších posláních, které může
církev mítí. A nemůže ji v tom vůbec nikdo nahraditi.

Teprve spojení individuální svobody se sebekázní tvoří základ pro demo-
kracii a demokratický stát. Masaryk ve své dějinně-filosofické koncepci po-
jal první světovou válku jako součást odvěkého boje za demokracii proti prin-
cipu autokratickému. Kdykoli uvažoval o původu novodobých ideí demokratických,
nikdy neopomněl poukazovati na jejich reformační původ a na rozdíly, které

Jsou mezi národy katolickými a evangelickými. Máme povinnost dokázati smýšlením a skutky, že Masaryk měl pravdu a že reformační tradice jsou stále dobrou školou pro pravou demokracii.

Demokracii chápe dnešní republika poněkud jinak než první. Rozdíl mezi nimi se vystihuje zpravidla heslem, že místo dřívější demokracie liberální nastoupila demokracie lidová nebo sociální. To znamená v podstatě, že nyní přicházejí více k slovu široké a chudší vrstvy lidové. K této změně nemůže se reformační církev stavěti jinak než kladně. Křesťanství se od samého začátku obracelo ke všem lidem bez rozdílu, ale nejvíce odezvy nacházelo právě u vrstev nižších, ponižovaných a utlačených. Nic nebylo křesťanskému duchu tak tak vzdáleno jako duch novodobého kapitalismu, který smyslem práce učinil hromadění kapitálu a místo služby Bohu postavil službu mamoru.

Bylo by však omylem domnívati se, že zestátněním a znárodněním velkých průmyslových a peněžních podniků byl kapitalistický duch zneškodněn a odstraněn. Mamonism není jen vlastností jedné třídy, služba mamoru tkví hluboko v lidských srdcích. Co se děje dnes okolo nás, mohlo by nás dostatečně poučiti, že právě shon po majetku, projevující se až i kořistnictvím, je největší nebezpečí přítomné doby. Nic nepomůže, bude-li odstraněna třída, která kořistila z práce jiných, jestliže na její místo nastoupí druzí, horící se za hromaděním hmotných výhod po případě ještě bezohledněji.

Byl to omyl historického materialismu, který se domníval, že v nápravě věcí lidských stačí přeměna společenských řádů. Změna výrobních poměrů jest jedním z předpokladů společenské nápravy, avšak lidská společnost spočívá především na duchovních základech, na ideách, na světovém názoru, na mravnosti. Marne čekáme příchod lepšího světa od reforem společenského řádu, jestliže s nimi nejde zároveň zušlechťení lidského charakteru, ~~zjmením~~ zjmením mravního citění a proměna v mravních názorech.

Hledisko, že stát se musí opírat o mravní hodnoty a že sociální otázka je ve svém jádře otázkou mravní, zastával u nás nejdůsledněji první prezident. Ve „Světové revoluci“ napsal: „Bez všeobecného uznání mravních základů státu a politiky nelze organisovati žádný stát, žádnou organisaci společenskou; neudrží se žádný stát, který porušuje všelidské základy mravnosti.“

Kde však jest její zdroj? Masaryk neustal pobídnout život národů ukazovati a

v hledání tohoto čistého zdroje viděl dokonce vlastní smysl českých dějin: „Čisté křesťanství, tedy učení Ježíšovo a jeho přikázání lásky jest závěť otce národa a našich dějin.“ těmito slovy uzavřel „Světovou revoluci“ a učinil je tak svojí závětí.

Revoluční přeměna československého státu dala nám ještě některé jiné konkrétní úkoly. Jeden z nich je zvláště naléhavý. Do první republiky vcházeli Češi a Slováci jako jeden, ~~československý~~ ^{československý} národ. Národní jednotu ~~československou~~ ^{československou} byla uveřejněna v život shora, ale nebyla skutečností. Dnes vstupujeme do nového státu jako národy ~~dvě~~ dva. Názor, že Češi a Slováci jsou národy dva, je však založen na jazykovém, romantickém a německém chápání národa. Veliké nebezpečí této národní ideologie vystihl velmi dobře Wilsonův spolupracovník, státní sekretář Lansing, když upozornil, že toto pojetí národa musí vyvolat v mnoha zemích zmatky. Vskutku náš stát se stal jeho obětí. Již před válkou začal nás upozorňovat prof. Rádl, že jest nutno povznést se k vyššímu chápání, ~~které vládlo v západních demokraciích.~~ ^{národa, jak} které vládlo v západních demokraciích. Podle něho základní znak národa není v jazyce, nýbrž ve vůli tvořiti národně-politické společenství, t. j., stát. Národní stát může být založen na pevných základech, jen když národ a jeho stát slývají v jedno. Naším cílem musí být proto národní jednotu československá, založená i při malých odchylkách jazyka ^{jazyků} a při dvojím spisovném jazyku na jednotě citění, ~~myšlení~~ myšlení a vůle. Tato duchovní jednotu československá může se zroditi v přítomné době tak jako v dobách minulých jen na půdě myšlení reformačního. Z této skutečnosti vyšel náš druhý prezident, když zástupcům obojí mládeže evangelické dal úkol přispívat k budování duchovní jednoty národa československého.

To nás zároveň vede k tomu, abychom hledali vnitřní cestu i k těm jinojazyčným obyvatelům, zejména německým a maďarským, pokud zde v státě zůstanou. Až se provede odsun Němců a Maďarů, budeme státi před úkolem včlenění jejich pozůstatky v jednotu československého národa. Předpokladem úspěchu jest duchovní i mravní superiorita českého a slovenského lidu. Příklad západních evangelických národů ukazuje jasně, jak jejich vyšší kulturní i mravní úroveň působí atrakční silou na všechny, kdo přijdou ve styk s jejich prostředím.

Tyto úkoly dané nám naší ~~novou~~ situací vnitrostátní vedou nás k závažnému poslání, vyplývajícímu z našeho postavení mezinárodního. Jsme dnes nejúžejí spjati s oběma kulturními oblastmi světovými, se západem i s východem. Duchovně náležíme do oblasti civilisace západní, z níž vyšel také světový protestantismus. Udržeti spojení s duchovním dědictvím evropského západu je dnes právě tak zájmem všech duchovních složek naší národní kultury, jako je životním zájmem naší církve. Evangelická složka českého národa jest obzvláště povolána k tomu, aby byla první v hledání cest k národům protestantským, s nimiž má společné východisko náboženské. Na tomto poli může vykonati pro národ a jeho kulturu služby neověřitelné.

Světové události posledních let přivedly nás však tak ke zvlášť úzkému vztahu k slovanskému východu. To nám ukládá dva úkoly:

a./Český národ prožil jediný ze slovanských národů reformaci a dnes česká a slovenská evangelická církev jsou nejlépe organizované a po duchovní stránce nejvíce samostatné ^{evangelické} církve ve slovanském světě. Doba nám ukládá poslání jíti za příkladem české reformace, která pronikala i do Polska a dále na východ. První krok k tomu je navázání styků se slovanskými evangelíky (lužickými Srby, Poláky, Slovinci). Máme povinnost utvořiti z Prahy středisko slovanského protestantismu.

b./Jako druhý úkol dává nám nynější doba přijíti ve styk s duchovními a náboženskými proudy v národě ruském. Již stará jednotá nespokojovala se jen hleděním na svět západu. Ovracela svůj zájem na svět východní kultury, dokonce u něho hledala církev, která si nejlépe uchovala novozákonní ryzost učení i života.

A na závěr ještě jen těchto několik slov:

Na některých stran se očekávalo, že poválečná revoluce přinese kurs proticírkevní. Církve však zaujímají dnes totéž postavení, jako měly před válkou, ba zdá se, že respekt k hodnotám, jež představují, jest větší. Nebylo bez ~~výsle~~ výsledku, že církve ^{ukazovaly} i přes všechny své slabosti velkou odolnost proti násilí autokratických režimů a že se jimi nenechaly vláknati do jejich služeb. Mnohé příznaky nasvědčují tomu, že, dojde-li k mravnímu a duchovnímu přerodu německého národa, vzejde jenom z křesťanské církve, a to z evangelické

ké církve. Vážného povšimnutí zasluhuje dále ten fakt, že v zemích katolických jest nositelem ^{politického} rybějšího řádu vedle stran socialistických jenom strana lidová, jež vyšla z katolického názoru světového.

Toto postavení politické strany křesťanské vedle jiných stran demokraci-
ckých neodpovídá arci našemu reformačnímu chápání křesťanství. Křesťanství
nemá býti separátní mocí politickou. Má býti mocí duchovní, která nestojí
vše jiných demokratických složek veřejného života, nýbrž uplatňuje se v
nich. Jen v duchovním spojení věčných hodnot křesťanských s vrcholnými
sahami lidskými o lepší společnost může se překlenouti ten rozkol mezi
křesťanstvím a soudobými myšlenkovými proudy evropské vzdělanosti, který
nastal před třemi sty lety a od té doby trvá. Největší filosofický žák
Masarykův ^{analog} ukazoval naléhavě, jak jest nutno vrátiti se opět k oné bývalé
duchovní jednotě evropské kultury, má-li býti zachráněn svět. Nemůže býti
větší poslání pro církev v rybější době, než aby vyvířula největší my-
šlenkové i mravní úsilí, aby se nábožensky obrodila k tomuto duchovnímu
sjednocení. [Slyším však námitku, že duchovní obroda církve záleží na našem
usilování, že ji může dáti jen Bůh. Vzpomínám si aspoň, že tímto způsobem bylo
mi argumentováno proti ^{sjednocení národů církve evropské} ~~tezi, která byla vřelá v r. 1918~~. K tomu chci
říci jen toto:

Přijímám thesi, že duchovní obroda církve záleží na prvním místě na Bohu
a jeho vůli, ale jsem přesvědčen, že Bůh i v tomto světě působí jen prostřed-
nictvím lidí; nikoli prostřednictvím lidí nehybných, mdlých a malátných, nýbrž
prostřednictvím lidí živých, zanícených pro věčné hodnoty. Naše ochota dáti
sebe samy v službu těchto věčných hodnot jest podmínka, aby Bůh zasáhl k
obrodě církve a jejím prostřednictvím k duchovní obrodě a k duchovnímu
povznesení národa.

Proč toto ne říkáme, máme přece mluvit o duševních
úkolích vnitrocírkvních? Proto, promlouvá nám uvažovat,
aby po tomto pohybu směrem k nekonečnému řádkování
přinutila církev ke svým duševním úkolům vrátit se
se vzájemně zčásti z jiných předpokladů. Domníváme se, že
během druhé světové války stala se ^{naše} a stopa, dostatek, kterou
- ať už se měla duchovním jádrem - s plnějším církevním
uvědoměním někteří po světové válce přešli. A proto ještě co,
tedy to je z nejpřednějších a nejodpornějších našich úkolů,
abychom si to zachovali a ještě více se v tom zúčastili,
utvrdili a upevnili. Taková církev, která si, na čem
stopa a co jí jde, bude si i lépe vědoma rady s praktickými
úkoly vrátit se navěnek, protože k ní bude přistupovat
ze smysluplných předpokladů.

Ale ošim nepřešli jsme takto uvědoměti si
nových poměrů jako církev ve svém celku. Porozumíme
to na umových. Je to s nimi jako s lidmi vyžadujícími k
nemoci, z které, nejspíš. Rychle ji stáhlo otřásla.
Přes je všechna ztichlost a soustředěnost, váha a
kapacita. I nemoc z těch, kteří se vrátili z vězení
a koncentracních táborů jako vyměnění, pod novým
poměrem a prostředím projevovali tak starou předválečnou
morální.

Ko máme si i pro jiné strážky věci. Za války byla
církev jedinou společenstvem, ve které bylo možno podle vnitřní
potřeby vyřít se a uplatnit. Ať už však jmenovitě to,

blesk žili na okraji občanského života a ze velké
se k němu přiblíží práce jin Trochu těsněji, jen stihování
všech dobu jinam. Spousta nových nebo obnovovaných
 organizací kulturních, tělovýchovných, politických ^{dává} ^{ať je v den páte.}
 možností a ukleďa' poskytnouti práce a služby. Pozorujeme
 to na mezní učení při nedělních shromážděních, ve sdružování
 mladších i starších. Tím, že oděsti muví na vojnu, jiné na
 vysoké školy, jiné do pohraničí a jinam. Ale mnoho
 našich členů ocitají se vbor, církev, slovo Boží, Bůh,
 Ježíš Kristus něžik na nedělní koleji rájmu. A my ořeknu
 bývalé v době tak pohybné v nebezpečí domnívati se,
 že měnami dříti a cíti a udělovati mluví Bůh zvěstují
 a ~~stávají~~ hlantěji než se třem slova, v Ježíši Kristu.
Co je církev se ořím, eo je jí měřeno a uloženo, je
krytím pro nebezpečí, krize a nebezpečí, z nichž jsme
 se rychle vzatahli na volný vzduch a na práci,
 jakmile nebezpečí končilo? Nové dění se myslí
 hlubšími a hlubokostnými zamyšlení o životě politickém,
 hospodářském a sociálním, uvolny, schůze, slavnosti, namítanost
 ze do těch počtůvek k úřadům a do různých ústavů
 s přehledkami jmenů radba ořekne čas i rájem mnohých
 uvnitř členů a plně jejich myslí a duše.

To není jen neuděl jen nářek. To je proti-
 tak. To je skutečnost, se kterou církev musí počítat.
 Kto přichází do shromáždění a do života vboru, přivádí
 celý svět s sebou a v sobě. Ale to nemáme, že
 tomu měnu má církev povolit a podléhat. Hlas
abý amí toťoný s hlasem Božím, rotna jako hlas lidu

neusí vdycky hlas Bori! Ale Pán jest více jin
také Pánem a Strůjcem dějin, a z jeho vůle o domáštěm
 mušine jako církve a její vřadové v této dějině ~~otě~~ ntuace
 žít a být v ní a k ní jeho vřadky. Neusí vřadních
 úkolů v církvi, které by mohly být konány jin v
 krytu a závětrí oby, rovná tak jako neusí vřadních
 postavení vřadce k ostatním vřadům, které by mohlo nedat
 její vřadních závěrka vřadí základu, proročkému
 a apoštolčkému, kde je ten základní úhelový kámen
 sám Ježíš Kristus (1 Petr 2. 20.)

A to bych chtěl zdůraznit, že církve, která je
 v této vřadce, neusí se bát, že smřizí, zprofanuje a
 vřadka' mě' duchovní dědičství ve styku s dnešním
 skutečným vřadem a člověkem. Církve mělo vřadky
 toto dvojí postavení a zaměření: jednou rukou v ruce
 vřadu Pána a druhou v dle ve vřadě. Dnes je právě
 toto postavení ~~střední~~ ^{vnitřní} a oporčké. Žít na první pidi
evangelia Krista a při tom lidrky vřadit lidem a
světu v jeho proměněch, pochopit, radit, macont
a sloužit. Měrujme, neměrujme měnit své základní
 poslání — a přece nám i světu musí něco z něho
 zřadit v nové době nové. Pán Bori to v řeči
 tak odníval, že z bohatství, plucti a vřad evangelia
 val vřadky točím v vřadé době zřadit nové
 nebo vřadky a vřadky.

Bez dalších úvah — znamení to prakticky
vřadit oporčkovit v našich křadích a ve vřad

[illegible]

I naši církevní by se v něm vymezovaly a v některých sbořích
vyrkouseny i obře plány a programy pro výchovu mládeže,
rozšíření i ostatních činností církevních. Měly by se stát znovu
podnětem^k jednání našich konventů a konferencí.

Mezi naši církevní ovšem i jiné nové úkoly a
požadavky poráleců práce. Samá obě unie i naši
aspekty k většímu zúčastnění sociální práce a služby
vnitřní církve a sborů. ~~Osvědčení~~ Tato práce bude
na tomto rytmu i přes referování a jednání. Církevní
Diakonie získala vlastní pracovníci převzetím býv.
saulovské německé diakonie, žijící v ní také
intenzivně pro evangelické záležitosti vlastní ošetřovatelské
školy, podle maximálního dělení zdravotním ve starší
doplavech a má vyhlídku na získání takové zdravotní
a jiné práce v potracení. Myšlenkové ústavy získaly
nové objekty pro svou práci v Sobotce na sev. Moravě
a přistěhovaly tam větší tým chovanců. Jest v plánu
a nutnosti rozšíření a zvelebiti tyto ústavy. Také o tam
bude referováno během výročního jednání. Při
synodním soubě bylo vybudováno sociální ústředí, které
uvítá se, aby všechny sociální ústavy a podněty
naše byly v určitém vzájemném svislém a jejich vedení
a aby zřetelně byly ve sborech odbohy nejen pro
místní sociál. potřebu sborů ale i místo, aby nedý
a přednost ze získání prostředků pro sociální ústředí
celé církve.

Nemůžeme vyčerpati v tomto referátu všech
nové úkol, které vznikly naň církvi nově. Ale
naše církev byla rozdělena revolucími politicky a poválečnými
^{vojennými} ~~boji~~ ^{útoky} také pokus se žít její úkolem v oblasti.
Kendáme předpokládáme hnutí jako po první světové válce.
Nerozuměl době, kdo je čekal. A práce se rozšířila
naše pracovní oblast o úkoly v německé pohraničí
a na Teršársku. Bylo naň povinností a právem dostat
do své služby evangelické křesťanů a ženy především tam, kde
byly naše sbory a karatelské stánce, a začít novou
práci v místech, kam se naše rodiny přestěhovaly. Máme
25 míst v pohraničí, kde je třeba duchovních pracovníků.
Na několik míst povolali jsme již faráře a učáře. Při
některých sborech nepodařilo se rovněž stěhující se
tam naše rodiny do několika středisk, ale pracují se
k tomu cíli dál. Nejvíce místa přiměřeno v Černošovicích,
vyněchý a v Kalářce. V některých sborech zamezili
se počet lidí až o 20% - 30%. Ocitli se někteří v krajích,
kde není bývalých německých evangel. kostelů, a dočasně
je voláno. M tam vznikne od nově vzniklých sborů
nebo karatelské stánce, občanské rozhodnutí a
vyčerpání náboženských opatření již anež. Pro
čerstvé místo z Volynska, Zolova, z pruského Slezka
stěhují se stále ještě do bývalých německ. území a pro
zvláštní službou několik málo stěhování karatelů.
O duchovních úkoly, které jsme museli přetáhnout
pohraničí a na Teršársko, pro nepřímou sbory, ze
kterých odesli. Místní během války, odhodlání do

Odstávce!

116
9.
výslužky nebo i k jiným povoláním nastaly další úbytky
pracovníků a uprázdnění sborů. Rada filiálních sborů a
katechetický stánek rostly a vyrostly ~~tak~~ nebo jím v tak důležitém
místě, že je naprosto nutno opatřit se nejdříve samostatným
pracovníkem. Je to 29 sborů a stánek. Další 31 ^{pročetných} sborů
potřebují nutně vikáře, jiné jím zatím plánují pro to, že zatím
by z konce obstarávají jistě se svou sousedstvem. Je to celkem tedy
85 míst, ~~85~~ tedy potřeba 85 ^{nových} pracovníků!! Jakého výsledku
si je žádáme v těchto poměrech o ačist duchovních! Jsem u toho,
kde se vůbec nevyužívá náboženství. Ani 28 farářů a vikářů je
povoláno k veřejné službě. Většina má nějaký odlehl. Ale o práci
mnohým ani kurvit nestojí. Mnozí bohoslovci po zakončení studií
na fakultě ne sborech pracovat nemohou. Ani 20 vikářů přihlášených
se k splnění svého vedlejšího studium ve škole. Někteří jim bránit,
pro jejich práci potřebují je to stále zůstávat. Během 4-5 let
mohou být nejnutnější měry vysvětleny. Ale o práci v nich bude musíme
pocítat i v 10 letech.

~~Na velké množství, různé a ~~pro~~ úkoly, které zabývají~~
~~celý pracovník, to je: by stávek jímto katechetickým a do stávek~~
~~stávek.~~ — Církev u nás má hned sebou různé a těžké úkoly různé
výchovné a duchovní vedlejší práce u nás. Citiť také tak
byť soli, světlou a krásnou směsí okolí. Mečství se radostně
a ~~z~~ jako nepostradatelný duchovní a morální činitel
pro vyřazení nových pracovníků — a přitom zápasí s tak silným
nepřítelstvem tělním ve všech svých pracovních místech a ve všech
jejích orgánech. Za těchto okolností selže se rysovat. Většinou věnuje
a velikosti všech těchto úkolů. Neměli bychom snad volat k
ochotnosti ošetřit svět, který si chce poražet své věci bez Boha
ko znění, křesťanskou samu neměli plně v evangelium, neprokazovali
svět duchovní jistoty, morální síla ~~z~~ božího látky a
obětavost. Hlavně pomozte tam, odkud jevíme jistotu: „Pomáhá nám
Honordin, kromě i dále, kteří v nej jím skládajíme důvěru své stěle“
(Prostředím na rybnou Sijonnu 1945)

MEMORANDUM

synodní rady československé církve evangelické
o organizaci evangelických církví v českých zemích.

Vypracoval synodní kurátor československé církve evangelické
Doc. dr. Antonín Boháč.

Praha - říjen 1945.

Ú v o d .

Svým vztahem ke státu liší se protestantismus od katolicismu zásadně.

Katolická církev stojí nad státem, jest organisována jako instituce mezinárodní bez ohledu na státní hranice jednotně pro celý svět. Státní převraty a přeměny se organisace církve a jejího vedení, které jest v rukou papeže jako hlavy církve, nedotýkají.

Protestantismus postavil se naproti tomu na půdu státu. Evangelické církve jsou organisovány v mezích státní suverenity. Evangeličtí věřící mají své nejvyšší církevní představitele ve svém vlastním státě, nikoli mimo jeho hranice. Evangelické církve různých států jsou poutány k sobě jen svazky duchovními, nikoli administrativou. Spojují se sice dohromady také v mezinárodní alliance, ale ty jsou jen charakteru ideového a nevytvářejí společný orgán správní.

Tato závislost církevní organisace protestantské na organisaci státní má za následek, že s každou změnou státního organismu se mění také organismus evang. církví. Národním dokladem toho jest dalekosáhlé přetvoření evangelických církví v českých zemích po pádu říše habsburské.

Na organisaci katolické církve neměl zánik Rakouska a vznik samostatného státu Československého žádného podstatného vlivu. Papežská kurie provedla toliko osobní změny na biskupských a arcibiskupských stolicích, aby vyšla vstříc lidovému cítění, ale církevní organisace zůstala nedotčena. Jen po velmi dlouhém jednání pohnula československá vláda papežskou kurií k tomu, aby hranice diecesí byly na Slovensku přizpůsobeny státním hranicím; v českých zemích zůstalo však všecko při starém, pražská arcidiecése zasahovala do Pruského Slezska, vratislavská na Těšínsko.

S pádem Rakouska rozpadla se naproti tomu jednotná evangel. církev augsb. a helvet. vyznání a na její místo nastoupily církve zorganizované v hranicích jednotlivých nástupnických států. V zemích českých šlo se pak ještě dále a bylo provedeno církevní sebeurčení na podkladě národním, takže vznikly tři samostatné a na sobě vzájemně nezávislé evangelické církve národní.

Hluboká změna ve struktuře Československé republiky, jež vyplynula z vítězství nad nacistickým Německem a z šestiletých zkušeností za německé okupace, učiní opět nutnou revisi církevního zřízení evang. církví v českých zemích, zatím co organisace katolické církve zůstane jí nedotčena. Československá republika stane se čistě národním státem ryze českým a slovenským, německá menšina, pokud zde zůstane po odsunu nacistických Němců, nebude požívati oněch práv, která měla za republiky první. S novými politickými poměry není slučitelná existence samostatné německé evang. církve. Tím se klade sama sebou otázka, jak budou církevně organisováni němečtí evangelíci, pokud jim bude povolen pobyt na území republiky.

Problémem bude také úprava církevních poměrů evangelických na Těšínsku. Z příslušníků augsburské církve evang. ve východním Slezsku přihlásila se při posledním sčítání lidu v r. 1930 víc než třetina (34,5 %) k národnosti české; tato silná česká menšina, která od té doby ještě dále vzrostla, neměla však v církvi žádných jazykových a národních práv. Vzájemný poměr evangelíků českého a polského národního smýšlení tvoří jeden z nejvýznamnějších problémů na Těšínsku, který bude nutno tím neb oním způsobem řešiti.

Předpokladem úspěšného řešení otázek týkajících se protestantismu v českých zemích jest jejich znalost. Memorandum, které zde předkládáme, podává proto o nich podrobný výklad.

I. Evangelická církev do r.1918.

Složitým poměrům protestantismu na české půdě není možno rozuměti bez stručného historického výkladu jeho vývoje.

Český protestantismus má svoji svéráznou minulost tím, že nepovstal teprve z reformace Lutherovy nebo Kalvínovy, nýbrž svůj původ vzal z hnutí husitského, které předešlo vystoupení Lutherovo o celé století. Z husitského hnutí vyšla nejprve církev podobojí, od ní se pak později oddělila Jednota bratrská. Obě tyto církve zachovaly si sice svoji samostatnou církevní organizaci, ale za Rudolfa II. vytvořily společnou konsistoř a vypracovaly společné vyznání víry, t.zv. České vyznání z r.1575. Reformace luterská i kalvínská měly sice na obě církve mocný vliv, ale k vytvoření zvláštní církve luterské nebo reformované (kalvínské) v českých zemích před Bílou horou nedošlo.

Pobělohorská protireformace zničila úplně církev podobojí. Jednota bratrská jako organisovaná církev se držela po jistou dobu jen v exilu, ale i tam posléze zanikla. V 18. stol. vznikla v saské Lužici na panství ochranovském zvláštní větev Jednoty, kterou hr. Zinzendorf utvořil z bratrských vystěhovalců německého jazyka z panství fulneckého. Tato větev se později rozšířila i do Anglie a Spojených států amerických a jako nepočetná Unitas fratrum má dosud své zvláštní místo mezi protestantskými církvemi.

V českých zemích se zachoval český protestantismus za doby pobělohorské jen ilegálně jako tajné vyznání lidové bez viditelné církevní organizace a udržel se v selském lidu přes celých 150 let až do doby osvícenské, která přinesla náboženskou toleranci.

Nové církevní organisování protestantismu v českých zemích umožnil toleranční patent z 13. října 1781. Když jej císař Josef II. vydával, měl o protestantismu a protestantských církvích jen kusé vědomosti. Nic dojista nevěděl o českých náboženských dějinách a o českých církvích předbělohorských. Z protestantských církví byly mu známy jen asi církve organisované na podkladě vyznání augsburského (luterského) a církve reformované, organisované na podkladě vyznání helvetského (kalvínského).

Jen církvím těchto dvou vyznání dostalo se tolerančním patentem dovolení "vykonávati soukromě náboženství". Nebylo připuštěno obnoviti ani bývalou českou církev podobojí ani Jednotu bratrskou a nebyly dovoleny také ty náboženské směry a církve, které vznikly v zemích anglického jazyka na půdě kalvinismu (metodisté, baptisté, atd.). Tajní čeští evangelíci se museli rozhodnouti pro jedno z obou povolených vyznání : rozhodovali se z větší části pro vyznání helvetské (reformované), z menší pro vyznání augsburské.

Náboženské obce (sbory) obou vyznání, které se ustavily po vyhlášení tolerančního patentu, byly nejprve bez vrchní církevní správy. Tu dostaly až r. 1784, kdy byly podřízeny konsistoři v Těšíně ; ta pak následujícího roku byla přenesena do Vídně. Evangelickým církvím v Rakousku se tak dostalo zřízení konsistoriálního, které měly evang. církve v Německu. Členové konsistoře, jmenovaní vládou, byli sice vybíráni z evangelíků, avšak předsedou

byl až do r. 1859 katolík ; teprve císařským rozhodnutím z 1. září 1859 bylo ustanoveno, že předsedou konsistoře musí býti evangelík.

Rovnoprávnosti s církví katolickou a práva veřejného vykonávání náboženství dostalo se evangelíkům augsb. a helvet. vyznání teprve císařským patentem z 8. dubna 1861. Jím byl určen oběma vyznáním definitivně také způsob jejich církevní správy.

Základ organisování církve má tvořiti podle císařského patentu obec (sbor). Několik sborů se spojuje v seniorát (obec okresní), senioráty v zemi tvoří dohromady superintendenci (obec zemskou). Superintendence slučují se v církev povšechnou, v jejímž čele stojí církevní rada jako její nejvyšší orgán správní.

Sbory, senioráty a superintendence byly organisovány pro obě vyznání odděleně. Byly tudíž sbory (senioráty, superintendence) buď vyznání augsburského nebo helvetského ; jen ve výjimečných případech byly sbory společné oběma konfesím (sbory augsburského i helvetského vyznání), které byly přiřčeny seniorátu, resp. superintendenci jednoho nebo druhého vyznání. Konfesijně byl rozdělen i synod a synodní výbor ; byl tedy synod a synodní výbor augsburského vyznání a synod i synodní výbor helvetského vyznání. Společnou byla oběma církvím vrchní evang. církevní rada, která zaujala místo dřívější konsistoře. Nebyla volena synody obou církví, nýbrž její členové byli jmenováni vládou. Skládala se z předsedy, 4 členů augsburského a 3 členů helvetského vyznání a měla pro obě vyznání společný sekretariát.

Vrchní zeměpanský dozor nad všemi církvemi měla ovšem vláda a vykonávala jej prostřednictvím ministerstva kultu a vyučování. Císařský patent obsahoval zvláštní ustanovení, aby v něm bylo zřízeno pro záležitosti evangelického vyučování a evangelické bohoslužby zvláštní oddělení, sestavené z evangelických vyznavačů (§ 6.)

Před první světovou válkou bylo v Rakousku podle schematismu, vydaného vrchní církevní radou r. 1913, úhrnem 594.197 evangelíků augsburského a helvetského vyznání ; z nich náleželo pod církevní správu augsburského vyznání 451.217, pod církevní správu helvetského vyznání 142.980 duší. Většina rakouských evangelíků obojího vyznání byla v zemích českých ; v jejich předválečné rozloze (tedy s tou částí Těšínska, která připadla Polsku) žilo téhož roku 233.823 evangelíků augsburského a 123.675 helvetského vyznání, v zemích mimočeských 217.394 evangelíků augsburského a toliko 19.305 helvetského vyznání.

Farní obce (sbory) byly v rakouské evangelické církvi organisovány zásadně na podkladě teritoriálním. Ke sboru patřili tudíž všichni evangelíci příslušné konfese (augsburské nebo helvetské), a to bez rozdílu jazyka a národnosti. Národnostní rozdělení evangelíků na podkladě personálním bylo provedeno jenom v městě Praze, kde se utvořily do r. 1914 2 české sbory helvetského a jeden český sbor augsburského vyznání vedle sboru německého, který byl společný oběma konfesím. Bezprostředně před světovou válkou se podobné rozdělení připravovalo také v Plzni ; vrchní církevní rada bránila mu houževnatě.

Rozhodující vliv mohli míti čeští evangelíci toliko v církvi reformované proto, že v této církvi měli Češi naprostou převahu. V českých zemích byly jen dva slabé sbory německé (Kuttelberg v Opavsku a fil. Čenkovice u Lanškrounu v Čechách) s celkovým počtem 632 duší, kdežto české sbory těchto zemí čítaly 123.043

duší; ve vídeňské superintendenci helvetského vyznání, čítající 14.626 duší, byla pak valná část členů vídenského sboru českého původu. Evang. synodní výbor helvetského vyznání, skládající se ze 3 členů, byl proto úplně český; ve vrchní církevní radě byli pak oba řádní členové helvetského vyznání Češi, kdežto Němci měli jen jednoho člena mimořádného.

Téměř úplně český ráz církve reformované způsobil, že čistě české sbory reformované mohly býti založeny v městech ovládaných Němci, jako bylo před první válkou Brno, Olomouc, Hustopeč a Miroslav, a že i na pohraničním území byly organisovány české reformované kazatelské stanice, v hnědouhelné pánvi podkrušnohorské (Most, Lom, Nová Ves-Hrdlovka, Hostomice, Trnovany, Krásné Březno) a v městech Liberci a Jablonci n.N. Kromě toho konala se práce i pro české reformované evangelíky ve Vídni.

V mnohem obtížnější situaci byl český evangelický živel v církvi augsburské. České sbory byly v ní jen slabou menšinou, neboť čítaly pouze 39.251 duší, kdežto sbory německé a polské jich čítaly 417.966. Ústřední správa augsburské církve byla proto úplně v rukou německých; do synodního výboru augsburského vyznání byli zvoleni jen Němci a v církevní radě byl mezi rady augsburského vyznání sice jeden mimořádný rada české národnosti, ale spíše jen z ohledu na jeho postavení řádného universitního profesora na bohoslovecké fakultě. Houževnatému usilí českých sborů augsburského vyznání v Čechách se podařilo dosíci zřízení zvláštní české superintendence, oddělené od obou superintendencí německých, kdežto na Moravě měly české sbory augsburského vyznání většinu toliko v seniorátě suchdolském. V superintendentním výboru moravsko-slezské superintendence se museli Češi augsburského vyznání spokojiti jen místem náhradníků.

Čechů augsburského vyznání bylo více, než kolik čítaly české sbory téhož vyznání duší. Mnoho českých evangelíků augsburského vyznání bylo totiž členy sborů většinou německých ve smíšených městech ovládaných Němci, jako byly sbory v Brně, Olomouci, Mor.Ostravě, Frýdku a t. K německým sborům příslušeli ovšem všichni čeští evangelíci augsburského vyznání, kteří žili v pohraničním území většinou německém.

Císařský patent, vycházející ze zásady náboženské svobody, otvíral také jiným evangelickým církvím možnost práce v býv. Rakousku. Zákon ze dne 20. května 1874 stanovil pak podmínky, za jakých se náboženským společenstvem dosud zákonem neuznaným, může dostati státního uznání. Z evangelických náboženských společenství, vytvořených v českých zemích zahraniční misii, získala na základě tohoto zákona státního uznání jen Jednota bratrská, založená zde Ochránovskou církví bratrskou, a to r.1880. Baptisté, metodisté, svobodně reformovaní a jiné drobné protestantské denominace (malé církve) státního uznání se nedožadovaly a zůstaly církvemi státně neuznanými.

II. Rozklad evangelické církve rakouské a utvoření

tří samostatných národních církví evang.

V evangelické církvi rakouské, jak byla zřízena na základě tolerančního a císařského patentu, byli čeští evangelíci obou vyznání nespokojeni z několika důvodů.

Byli si vědomi především své historické souvislosti s českou reformací a s českými církvemi předbělohorskými (církví podobojí a zejména s Jednotou bratrskou). Nezapomínali ani zvláštních náboženských hodnot, obsažených v české reformaci. V mnohých ohledech dávali českým reformačním ideám přednost před luterskými i kalvinistickými, ocenujíce zejména důraz, který Jednota bratrská kladla na praktickou stránku křesťanského náboženství.

K důvodům historickým a náboženským přistupovaly důvody národně politické. Čeští evangelíci sdíleli s českým národem odpor k vídeňskému centralismu a k německé nadvládě. Práli si, aby evangelické sbory v zemích českých byly odděleny od sborů ostatních zemí, a aby pro ně byla zřízena v Praze ústřední správa.

Avšak ani po stránce čistě církevní nemohla jim organizace rakouské církve evang. vyhovovati. Nespokojenost jejich budila zejména ta okolnost, že nejvyšší úřad církevní (evangelická vrchní církevní rada) nebyl církví volen, nýbrž jmenován vládou. Proti zřízení konsistoriálnímu zastávali přední vůdcové českých evangelíků zřízení presbytero-synodní, vybudované na zásadách důsledně demokratických.

Z kritického postoje vůči evangelické církvi augsburského a helvetského vyznání v Rakousku vyplynulo, že po pádu Rakouska a po zřízení Československé republiky nečekali čeští evangelíci na to, jak vláda uspořádá zřízení evangelických církví v českých zemích, nýbrž sami vystoupili iniciativně. Ještě za světové války, 28. června 1917 vytvořili zástupci českých evangelíků reformovaných i augsburských církevní výbor, aby připravil spojení evangelíků obojího vyznání v jedinou církev, a to na základě českých tradic reformačních a jejich myšlenkového vyjádření v českých konfesích. Přípravný církevní výbor svolal revoluční generální sněm českých evangelických církví, obeslaný zástupci téměř všech českých evangelických sborů obou vyznání, na 17. a 18. prosince 1918. Na něm bylo jednomyslně usneseno, že se české evangelické sbory spojují v jednu církev, která na znamení své historické a duchovní souvislosti s českou reformací a na důkaz své snahy nábožensky žítí a pracovati po vzoru starých českých církví reformačních se hlásí k Českému vyznání víry z r. 1575 a k Bratrskému vyznání víry z r. 1662, sepsanému J.A. Komenským. Nové církvi dostalo se pak jména českobratrská církev evangelická.

V této nové církvi se sjednotili arci jen čeští evangelíci augsburského a helvetského vyznání. Bylo by bývalo logické, aby sjednocení, založeného na přijetí Bratrského vyznání, se účastnily také nepočetné české sbory Jednoty bratrské. Poněvadž však české sbory netvořily ještě zvláštní větev Jednoty a byly závislé na vedení v Ochranově, bylo rozhodnuto odložití jednání o spojení s Jednotou bratrskou až na příhodnější dobu pozdější.

Československá vláda neodepřela revolučnímu rozhodnutí generálního sněmu svého souhlasu; schválila je usnesením z 5. listopadu 1919, jež pak prezident republiky potvrdil 22. prosince 1919. Tímto schválením dala své svolení i k tomu, aby nejvyšší úřad církevní nebyl jmenován vládou, nýbrž volen církví samotnou, která dosáhla tak důsledného zřízení presbyterně synodního. Agenda bývalé církevní rady přešla na synodní výbor, nazvaný později synodní radou, jež jest volena synodem vždy za šest let. Vládě vyhrazeno právo potvrzovati zvolené členy synodní rady.

Úplným osamostatněním české (českobratrské) církve evange-

lické a odloučením českých evangelických sborů od sborů jinonárodních byli i němečtí evangelíci donuceni následovati českého příkladu. Na církevním sněmu v Trnovanech 26. října 1919 prohlásili oddělení německých evangelických obcí od evangelické církve augsburského a helvetského vyznání v býv. Rakousku a jejich spojení v samostatné církevní společenství, jemuž dali název : německá evang. církev v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Po stránce věroučné postavila se tato církev za vyznání luterské ; na slabou menšinu reformovanou (helvetskou) nevzal se tudíž zřetel. Základní ustanovení německé evangelické církve schválila pak vláda usnesením ministerské rady ze dne 16. listopadu 1922.

Po ustavení českobratrské a německé církve evangelické zůstalo ještě 6 evangelických sborů augsburského vyznání na Těšínsku, které nenáležely ani k první ani k druhé církvi. Tyto sbory leží na území, jež tvoří přechod mezi jazykem českým a polským. Domácí obyvatelé tohoto kraje mají ponejvíce jen uvědomění krajové nebo zemské. Nehlásí se k národnosti polské - ponejvíce nechtějí býti považováni za Poláky -, ale nelze je ztotožnovati ani s Čechy. Sami nazývají se Slezáky, resp. Šlonzáky. Za rakouských dob bylo toto obyvatelstvo silně dajčfrapndlišské a dosud je z velké části národně málo uvědomělé.

Bohoslužebnou řečí evang.sborů na tomto území byla polština, jejich duchovní pak, pokud nebyli smýšlení dajčfrapndlišského, byli nacionální Poláci. Pro svoji odlišnost kmenovou i řečovou spojilo se oněch šest sborů v samostatnou církev, které byl dán název augsburská církev evangelická ve východním Slezsku. Základní a přechodná ustanovení pro tuto církev byla schválena vládou usnesením ministerské rady ze dne 24. května 1923.

Tato východoslezská evangelická církev položila hlavní důraz na svůj konfesijní ráz ; proto si slovo "augsburská" dala do svého názvu. Vzhledem k tomu, že po politickém převratu se značná část domovského šlonzáckého lidu začala orientovati národně česky, neprohlásila se za církev polskou, nýbrž za národně smíšenou. Do základních a přechodných ustanovení přijala výslovně ustanovení (§ 2), že všichni členové sborů mají po stránce jazykové jak v celé církvi, tak i v jednotlivých sborech úplně rovná práva. Tuto zásadu měla provéstí ustava církve, avšak na nové ústavě se východoslezská církev neusnesla. Ve skutečnosti zůstala církví polskou a rovná práva češtiny s polštinou provedena nebyla.

Rozdělení dříve jednotně uvedené evang.církve augsburského a helvetského vyznání ve tři samostatné evang.církve : českobratrskou, německou a augsburskou východoslezskou vyvolalo tři otázky: 1) jaký jest vzájemný konfesijní poměr mezi nimi, 2) jak se má rozdělití církevně členstvo sborů dříve jednotných, 3) jak se má likvidovati společný majetek a jak se mají upravití majetkové poměry sborů dříve národně smýšlených.

III. Otázka konfese evangelických církví.

Přihlášením se k českým vyznáním víry, Českému z r.1575 a Bratrskému z r.1662, opustila českobratrská církev evangelická na první pohled konfesijní základnu, na níž byly evangelické církve v českých zemích a v ostatním Rakousku organizovány, a odloučila se zdánlivě od světového protestantismu, pokud se jím rozumí jen cír-

kve vzešlé z reformace luterské a kalvínské. Po převratu z r. 1918 bylo zejména mezi slezskými evangelíky na Těšínsku, kteří tradičně lpí na augsburském vyznání a luterských rádech liturgických, agito-
váno proti církvi českokobratrské a pro církev východoslezskou tvrzením, že českokobratrská církev není církví evangelickou, nýbrž husitskou. Při tom se strany polských evangelických duchovních na Těšínsku se tvrdilo a dosud tvrdí, že husitství nenáleží do rámce protestantismu.

Založení českokobratrské církve evangelické z českých evangelických sborů augsburského a helvetského vyznání, jejímu náboženskému charakteru, jejímu postavení mezi církvemi protestantskými a zároveň jejímu poměru k německé a východoslezské církvi evangelické v českých zemích není možno rozuměti bez náležitého pochopení, co znamenají historické konfese v životě protestantismu a jak se historicky utvářel vztah mezi konfesí a náboženstvím, resp. církví.

Vyznání víry byla skládána v prvních dobách vývoje protestantismu, když se nové církve konstituovaly. Byla spisována pro státní moc, aby byla seznámena s hlavními zásadami těchto církví, když se domáhaly svobody víry pro své vyznavače. Jen na podkladě konfese mohlo se protestantským církvím dostatí tehdy uznání od státu. Nejznámější evangelické konfese, jako na př. augsburská nebo helvetská, vznikly proto již v 16. století; v století 17. a později byly nové konfese skládány již jen ojediněle.

Týmiž politickými důvody byly také české reformační církve vedeny k sepsání konfese. Husitské hnutí omezilo se ve svých začátcích jen na proklamaci stěžejních hesel v pražských artikulech, ale proti katolickým panovníkům z rodu habsburského musely se již české církve hájiti obšírným vyznáním.

Když česká větev podobojí a Jednota bratrská předkládaly r. 1575 českým stavům společné vyznání víry, stály obě církve již pod silným vlivem Lutherovy reformace a zapojovaly se do nového světového náboženského hnutí; tehdy zaléhal do Čech již i ohlas vystoupení Kalvínova. V Českém vyznání z r. 1575 nejsou proto vyjádřeny jen ony náboženské zásady, na něž česká reformace položila ve svých začátcích zvláštní důraz, nýbrž jsou v nich obsaženy zároveň i podstatné ideje konfese augsburské. Ve vyznáních bratrských pak se zračí i silný vliv kalvinismu, jenž na Jednotu bratrskou působil mocně ve vrcholných dobách jejích dějin. Konfese českých církví předbělohorských jsou jasným dokumentem, že husitství není v dějinách křesťanství izolovaným náboženským zjevem. Česká reformace vplynula do proudu světového protestantismu, stala se jeho součástí a zároveň předzvěstí. Kdo odděluje husitství od protestantismu, všímá si jen jeho středověkých začátků a přehlíží pozdější jeho vývojové fáze.

Pro posouzení významu evangelických konfesí jest směrodatné, že žádná z nich není a ani nechtěla býti nadčasovým vyjádřením víry, platným pro všechny doby. Jejich autoři nechtěli jimi nahrazovati knihy Starého a Nového Zákona, které pro všechny evangelické církve platí za jediný zdroj a pravidlo křesťanského náboženství. V konfesích předkládali jenom veřejnosti, jak soudobá církev, jejíž jménem mluví, chápe Písmo svaté na základě svého poznání, dobově podmíněného.

Od sepsání konfesí pokračovalo však studium Písma dále a jeho poznání se prohlubovalo. Textovou kritikou a exegesí přispěla evangelická bohoslovecká věda v posledním století netušeným způsobem

bem k osvětlení vzniku textu Písma a tím i do nového světla postavila namnoze jeho smysl. Nezbytným důsledkem tohoto vývoje protestantské theologie bylo, že církev dospívala k jinému chápání věroučných zásad, než jak je formulovala stará vyznání.

Tento bohoslovecký vývoj dal historickým konfesím jiné místo v náboženském a církevním životě novodobého protestantismu, než měly v dobách reformačních. Přestaly býti stěžejními knihami církevního učení. Některé evangelické církve se starých konfesí výslovně vzdaly, nahrazující je stručným a spíše jen heslovitým vyjádřením svých věroučných zásad (t.zv. "profesi"). Jiné církve sice si je ponechaly za knihy symbolické, když nebyly s to dospěti k nové obecné formulaci svého vyznání, ale přidržují se jen jejich ducha, jsouce kritické k jejich slovní formulaci..

Na tomto volném vztahu k historickým konfesím jest založena také českobratrská církev evangelická. Přihlášení se k Českému vyznání z r.1575 a k Bratrskému vyznání z r.1662 chtěla jen viditelně osvědčiti, že svůj původ má v české reformaci, že duchovně souvisí s českými reformačními církvemi předbělohorskými a že na ně navazuje. Přijetím starých konfesí nepřijímalo se jejich slovní vyjádření víry, nýbrž dokumentovala se jím toliko "snaha a vědomé odhodlání, podle vzoru těchto církví a na základě jejich zásad, učení, zkušeností a darů dále nábožensky žítí a pracovati o vzdělání Království Božího v národě českém", jak se praví v základních a zásadních ustanoveních jejího církevního zřízení.

Nahrazení vyznání augsburského a helvetského vyznáními českými neznamenal nikterak, že českobratrská církev evangelická odvrhne již náboženský obsah konfese augsburské a helvetské, že se vzdává spojení s protestantskými církvemi vzešlými z reformace luterské a kalvínské a že chce vytvářeti separátní typ protestantských církví. Kdyby se byla chtěla takto odtrhnouti od své vlastní potolerance minulosti, v níž po dobu téměř půldruhého století byla uzce spjata s protestantismem světovým, byla by se přimkla k Unitas frantrum, jako její česká větev. Českobratrská církev evangelická však vědomě chtěla býti účastna toho, co duchovně a nábožensky světový protestantismus poskytuje a svoji sounáležitost k němu prokázala nade vší pochybu jasně členstvím v Presbyterní alianci, která sdružuje všechny evangelické církve, organisované na podkladě zřízení presbyterně-synodního, důsledně demokratického. Z téhož důvodu udržuje co nejintimnější styky se všemi presbyterními církvemi, zejména s presbyterní církví skotskou, anglickou i americkou, s reformovanou církví švýcarskou, holandskou a francouzskou, ale stejně obrací se i k církvím luterským, z nichž jest jí nejbližší slovenská evangelická církev augsburského vyznání.

Spojením českých evangelíků obou vyznání v jednu církev nic se nezměnilo na bohoslužebných řádech, jak byly zavedeny v jednotlivých sborech. Ve sborech prvotně reformovaných jest prostá a jednoduchá bohoslužba po způsobu reformovaném, sbory dříve luterské si zachovaly svoje liturgické řády vcelku beze změny. Po bohoslužebné stránce není mezi augsburskými sbory církve východoslezské a českobratrskými dříve augsburskými sbory na blízkém Valašsku žádného rozdílu. A kde se při vyučování náboženství používalo dříve učebných pomůcek (na př. katechismů) reformovaných nebo luterských, tam se jich smělo používat i dále. Podstata křesťanství není ani v učení víry ani v bohoslužebných formách. Ponechávajíc v nepodstatných věcech svobodu a odstraňujíc vnější uniformitu, představu-

je tak českobratrská církev evangelická typ církvě, v němž mají své místo stejně reformační ideje české jako kalvínské a luterské. K církvi tohoto typu směřuje celý novodobý vývoj protestantismu.

Jen s hlediska vnějšího, držícího se formálně litery, jest českobratrská církev jiného vyznání než evangelická církev německá nebo východoslezská. Ve skutečnosti zůstala s nimi na téže náboženské základně, neboť luterský typ zbožnosti i luterský způsob bohoslužebný jsou také v ní zastoupeny. Toliko ideový vztah ke konfesi má ostatně i německá evangelická církev, která vzala augsburské vyznání za svoji symbolickou knihu jen proto, že vzešlo z reformace německé. Sbory dříve reformované však podržely si svůj reformovaný ráz.

IV. Evangelické církve a národnost.

Evangelické církve organisovaly se v českých zemích po r. 1918 na podkladě národnostním. Jejich utvoření bylo důsledkem národného sebeurčení.

Nové církve měly se tvořiti zásadně na principu personálním. To jest vyjádřeno jasně v základních ustanoveních pro českobratrskou církev evangelickou, která k národnostnímu rozdělení protestantismu v českých zemích dala první podnět. Začínají thesís, že "spoluvěřící evangelické křesťanské církve augsburského a helvetského vyznání v Čechách, na Moravě a ve Slezsku národnosti české tvoří samostatnou českou církev" a ustanovují v § 3, že k této církvi náleží všechny české sbory dříve augsburského a helvetského vyznání i všichni souvěrci české národnosti dříve vyznání augsburského a helvetského. Obdobné ustanovení přijala také německá církev evangelická.

Tato zásada národnostní rozluky byla provedena do důsledků, pokud se týče sborů (náboženských obcí). Nebylo jediného českého evangelického sboru obou vyznání, který by byl nepřijal usnesení revolučního generálního sněmu a nestal se členem nově založené církve. Rovněž všechny evangelické obce německé připojily se k německé církvi evangelické. Následkem toho mělo také šest sborů na Těšínsku, které utvořily augsburskou církev evangelickou ve východním Slezsku, jednotný národní charakter, neboť jejich úřední a bohoslužebnou řečí byl jazyk polský.

Postulát národného sebeurčení evangeliků augsburského a helvetského vyznání měl však ve svých důsledcích určití církevní příslušnost také každého jednotlivého věřícího. Radikální provedení této zásady naráželo však na některé nesnáze a překážky.

Národnost neobjevila se především mocí tak silnou, aby mezi lidi různého jazyka a původu stavěla nepřekročitelnou hradbu. Jest známo, že lidé různé národnosti mohou žít spolu v nejužších svazcích zájmových i rodinných. Není možno dekretovati z národních důvodů různou církevní příslušnost, kde národnost není překážkou citovému i zájmovému sblížení lidí. K tomu vyplývá ze zásad reformačních, že se tvoří silné pásy mezi věřícími a sborem, které se pak nesnadno trhají, i když důvody pro opuštění sborového společenství jsou závažné. Kde žili jednotliví evangelíci české nebo německé národnosti rozptýleni v jinonárodním prostředí, neměli pro velkou vzdálenost často ani možnost připojit se ke sboru vlastní národnosti. A v určitých oblastech českého jazyka byla často i národní neuvědomělost překážkou, aby národnostní dělení se provedlo na

církevním poli do všech důsledků.

Byly však i náboženské důvody proti národnostnímu separatismu a proti uzavírání se věřícím jiného jazyka a národnosti. V základních ustanoveních a pak v církevním zřízení českobratrské církve evangelické bylo proto stanoveno, že k této církvi mohou patřiti i evangelíci jiného jazyka, jestliže uznají její zásady a zřízení, a že mohou k ní býti přičleněny i evangelické sbory jiné konfese a národnosti.

Stejně usnesení učinila také německá církev evangelická, že se k ní mohou připojiti i neněmecké evangelické obce a neněmečtí souvěrci. Při tom uznávala za potřebné zabezpečiti si německý ráz církve výslovným ustanovením, že přičleněním neněmeckých sborů zůstává národnostní charakter německé evangelické církve nedotčen. Augsburská evangelická církev východoslezská se principu personální rozluky národnostní výslovně vzdala, aby si udržela i ty evangelíky šlonzáckého původu, kteří by se národnostně orientovali česky, resp. německy.

Zásadu, že každý evangelík má býti členem své národní církve, podařilo se německým evangelíkům uskutečniti mnohem dokonaleji než českým, což jest přirozený důsledek jejich dřívější politické i hospodářské nadvlády. Podle výsledků sčítání lidu z r. 1930 bylo v českobratrské církvi evangelické jen 507 Němců; byli to ponejvíce manželé nebo děti z rodin národně smíšených a málo jednotlivců usazených v ryze českém prostředí. V poněkud větším počtu měl německé členy toliko českobratrský sbor v Miroslavi, jehož se přidrželi i reformovaní Němci v tomto smíšeném městečku, a sbor v Sonově, od něhož se neodpoutali němečtí evangeličtí zaměstnanci na zámku v Náchově.

Rozluka českých evangelíků od německých sborů byla vcelku provedena jen v Čechách, kde vyhraněným národním uvědoměním na obou stranách a českým rázem reformované církve byla pro ni připravena půda. Ale i v české zemi bylo podle úředních dat v německé církvi třikrát více Čechů, než bylo Němců v církvi českobratrské.

S mnohem většími nesnázemi dalo se národnostní oddělování českých evangelíků od německých v zemi Moravskoslezské. V této zemi bylo v českobratrské církvi evangelické jen 165 Němců, kdežto v německé evangelické církvi zůstalo mezi 31.518 dušemi 4.656 Čechoslováků a 3.002 Poláků, takže celá čtvrtina jejich udů byla národnostně neněmecká. Nemáme dat, abychom posoudili, do jaké míry se odloučili čeští evangelíci augsburského vyznání od německých sborů v Brně, Olomouci, Jihlavě a j., jisto jest však, že nejmenší odezvu našlo prohlášení generálního sněmu mezi augsburskými evangelíky českého původu v pánvi ostravské a v ujařmeném Frýdku. V Mor. Ostravě utvořil se sice silný českobratrský sbor, k němuž se připojila i část českých evangelíků augsburského vyznání ze sboru německého, ale většina jich zůstala, jak se zdá, ve svazku s církví německou; i ve Frýdku byl tamní německý sbor ve skutečnosti sborem národně smíšeným. Závislost českého dělnictva na německém kapitálu byla tak silná a národní české vědomí ještě tak slabé, že augsburská konfesijnost zvítězila nad českými reformačními tradicemi, z povědomí slezských evangelíků vyprchalými.

Podle slovního znění základních ustanovení církevního zřízení byli by se měli státí členy českobratrské církve evangelické i ti evangelíci na Těšínsku, kteří byli sice šlonzáckého původu, ale hlásili se k české národnosti. Místní náboženské tradice na Těšín-

sku, spjaté co nejúžeji s luterstvím, bránily oddělení česky smýšlejících udů a jejich spojení s českobratrskou církví.

Lpění na luterském konfesionalismu však neuchránilo evangelické sbory na Těšínsku před rostoucím hnutím českého nacionalismu, který nabýval stále více půdy mezi šlonzáckým lidem. Jeho výsledkem bylo rozdělení té části velkého sboru těšínského, která zůstala na území Československé republiky, podle národnosti ve tři sbory augsburského vyznání; z nich polský sbor se připojil k církvi východoslezské, německý k německé a český se přičlenil jako t.zv. českošlonzácký sbor augsburského vyznání k českobratrské církvi evangelické. Ostatní sbory na Těšínsku udržely se přes rozpory mezi českou a polskou stranou ve své celistvosti; i v Orlové, kde vznikl českobratrský sbor z české reformované kazatelské stanice, zůstali evangelíci augsb. vyznání české národnosti ve sboru polském a nepřipojili se ke sboru českobratrskému pro jeho reformovaný ráz. Rovnoprávnost českého jazyka s polským nebyla však ve východoslezských sborech provedena. Polské vedení církve bránilo se přijmouti do církevních služeb česky smýšlející duchovní, i když pocházeli z jejich sborů. Tak došlo k tomu, že čeští bohoslovci z augsburských sborů na Těšínsku byli nuceni obracet se na českobratrskou církev evangelickou, která je ochotně přijímala mezi své duchovní.

V. Evangelické církve a otázky majetkové.

Zřízení všech tří církví mělo shodné ustanovení, že jmění a fondy, které patřily sborům a kazatelským stanicím, jakož i seniorátům a superintendencím, zůstávají jim i po změně jejich církevní příslušnosti, a že církvím těm přísluší podíl i na jmění celé dřívější rakouské církve evangelické.

Likvidace ústředního jmění bývalé rakouské evangelické církve, nacházející se ve správě evangelické vrchní církevní rady ve Vídni, a jeho rozdělení mezi církve nástupnické bylo spojeno se značnými obtížemi a protáhlo se na mnoho let. S obtížemi bylo spojeno také dělení jmění sborů národně smíšených a to zejména ve dvou případech. Českobratrské sbory v Moravské Ostravě a ve Frýdku vznesly nárok na část jmění tamních německých sborů vzhledem k tomu, že určitá část českého jejich členstva přešla v důsledku usnesení generálního sněmu do sborů českobratrských a že tito členové byli poplatníky sborů německých, přispívající tak i k nashromáždění jejich jmění. Českobratrská církev, nechtějíc sáhnouti k soudnímu projednávání celé otázky, spokojila se posléze tím, že německé chrámy v obou jmenovaných městech by tamním českobratrským sborům byly propůjčovány k bohoslužebným shromážděním, dokud by si nepostavily chrámy vlastní. Teprve pád německé nadvlády po válečném shroucení Německa postavil celou tuto otázku na nový základ.

VI. Evangelické církve po Mnichově a za druhé světové války.

Dějinnými událostmi, které následovaly po Mnichově, byly nejhluběji zasaženy evangelické církve na Těšínsku. Když se Poláci zmocnili té části Těšínska, kterou nazvali Záolším, byli vyhnáni českobratrští duchovní a četní přední členové českobratrské církve a oba českobratrské sbory v Orlové a v Českém Těšíně byly zrušeny. Augsburská evangelická církev východoslezská se zároveň spojila do-

brovolně s evangel. církví v Polsku, takže jako samostatná církev přestala existovati. Po porážce Polska dolehla pak německá moc těžce na evangelické sbory. Většina jejich polských duchovních byla uvržena do koncentračních táborů nebo vyhnána, církev sama byla zrušena a sbory její byly přičleněny k evangelické církvi v Pruském Slezsku. Vedení této církve zakázalo používání polského jazyka ve sborech na Těšínsku a nařídilo konání bohoslužeb toliko v jazyku německém. Většina členů církve byla pak zanesena na t.zv. Volksliste.

Ve vnější organizaci československé a německé evangelické církve nenastaly ani s odtržením pohraničních oblastí a se zřízením protektorátu podstatné změny. Československé sbory za protektorátními hranicemi zůstaly i nadále ve svazku církve. Evangelická reformovaná církev rakouská činila sice pokusy získati československé sbory jiho-moravské v Miroslavi, Hustopečích a Břeclavi za své členy, ale sbory ty odmítly toto spojování. Z německé evangel. církve odpadly pak jen sbory, ležící na území připojeném k Rakousku. Všecky ostatní sbory, ležící v Sudetech, tvořily s německými sbory v t.zv. protektorátu i nadále jednu německou církev.

Německá okupace a válka dolehly ovšem těžce i na československou církev evangelickou, znesnadnily jí práci, ale nedotkly se jí v její podstatné činnosti. Ani odstranění duchovního a světského představitele církve, synodního seniора a synodního kurátora, z vedení církve v roce 1944 neotřáslо církví. Všechny válečné persekuce jí naopak zpevnily.

VII. Evangelické církve v obnovené republice.

Změna politických a národních poměrů v českých zemích po pádu Německa a po obnovení Československé republiky bude působiti na církevní organizaci protestantismu v českých zemích právě tak pronikavě, jako pád Rakouska v r. 1918.

V nynějším československém státě nebude již rovnoprávnosti německé menšiny s českým národem. Vláda prohlásila ve svém košic-kém programu z 5. dubna 1945, že bude proveden hluboký a trvalý zásah do národních poměrů v českých zemích i na Slovensku. Občanství bude zachováno jen malé části Němců, kteří ve zlých dobách stáli věrně při Československé republice; u všech ostatních bude státní občanství zrušeno. Všechny německé školy budou uzavřeny. Velká většina Němců má býti vystěhována, jejich transfer byl na postupinské konferenci v zásadě povolen.

Nové poměry musí se dotknouti německé evangelické církve v samých základech její existence. I když opatření činěná proti německé a maďarské menšině nejsou namířena zároveň také proti menšině polské, klade se sama sebou otázka, zdali východoslezská evangelická církev augsburského vyznání bude moci setrvati v téměř zříznutí, jaké měla v první republice. Jen československá církev evangelická vchází do nových poměrů nedotčena ve své organizaci i práci mohutnými dějinnými otřesy posledních let. Postavena jest však před otázkou, jak upraví svůj vztah k evangelikům německé národnosti i k evangelikům augsburského vyznání na Těšínsku. Je-li hotova pojmouti je tím neb oním způsobem do své vlastní církevní organizace.

Z nynější politické situace vyplývají tudíž dva problémy: problém německé církve evangelické a problém augsburské evangelické

církve východoslezské.

VIII. Problém německé církve evangelické.

Podle posledního československého sčítání lidu čítala německá církev evangelická v Československé republice dohromady 132.333 duší, z nichž bylo 5866 národnosti české (resp. slovenské) a 3.008 národnosti polské. Na konci roku 1944 měla církev podle své vlastní, arci jen přibližné statistiky 156.694 duší v 70 farních obcích, 28 filiálních obcích a 120 kazatelských stanicích.

Pádem německé říše a obnovou československé státní suverenity také nad odtrženým územím okrajovým byla německá evang.církev zatím dotčena jen potud, že byla odsunuta jistá, dosud neznámá část jejího členstva a byl vypovězen jistý počet jejích duchovních. Některé její sbory byly tím úplně ochromeny ve své činnosti, ale celek církve trvá ještě dále. Ani státní uznání nebylo dosud církvi odňato přesto, že jde o církev německou.

Autonomie německé menšiny nesrovnává se však v žádném oboru s čistě národním rázem Československé republiky, tudíž ani ne v oboru nábožensky- církevním. Samostatnost německé evangelické církve stala se v nových politických poměrech anachronismem nejen s hlediska českého národa a československého státu, nýbrž pozbyla svého smyslu i pro církev samu. Neudržitelnost nynějšího stavu, kdy v oboru přenesené působnosti vykonává určité funkce státní (vedení matrik, oddávky a j.) církev vysloveně německá, nastala zejména po vyhlášení ústavního dekretu presidenta republiky ze dne 2. srpna 1945 o upravě československého státního občanství osob národnosti německé a maďarské.

Dekretem tímto pozbyli státního občanství československého všichni funkcionáři německé evangelické církve, ať duchovní či světští, s jedinou výjimkou těch, kdo prokáží, že se činně zúčastnili boje za osvobození Československé republiky nebo trpěli pod nacistickým terorem. Německá církev evangelická jest tudíž dnes vedena cizinci, funkce církve v přenesené působnosti vykonávají duchovní, kteří nejsou československými občany, pravoplatně listiny vydávají za farní úřad cizí státní příslušníci. Není potřebí mnoha slov, aby se vyzdvihlo, že i pro samu státní správu jest to situace neudržitelná.

Německá evangelická církev jest si však vědoma sama, že v nových poměrech státních může býti samosprávnou veřejnou korporací tím méně, že správci jejích sborů a farních úřadů jakožto Němci a cizinci nemají přístup k veřejným úřadům československým. Poznávši, že samostatná německá národní církev menšinová není po květnové revoluci možná, ohlíží se po československé církvi evangelické a po spojení s ní. Jménem představenstva německé církve evangelické obrátil se již její předseda dr. Erich Wehrenfennig, farář v Jablonci n.N., na synodní radu československé církve evangelické s žádostí, aby přijala německé evangelické sbory, resp. německé evangelické věřící do československé církve na základě § 6. jejího církevního zřízení. Příslušná ustanovení zřízení církve československé evangelické mají toto znění (Sb.z.a nař. č.155/1931):

1. K Československé církvi evangelické mohou patřiti evangelíci jiné národnosti, kteří uznají zásady a zřízení Československé církve evangelické. Práva a povinnosti členů mohou býti také po -

skytnuty evangelíkům jiných konfesí.

2. Také mohou administrativně k Českobratrské církvi evang. býti přičleněny evang. sbory, které nepřijaly ani jména ani konfese Českobratrské církve evangelické.

Podle toho, co zde uvedeno, jeví se včlenění německých evangelíků do českobratrské církve evangelické jako nejpřirozenější způsob řešení problému německé evangelické církve. I když bude radikálním způsobem proveden odsun Němců, zůstane jich zde určitý počet, který pan prezident republiky odhadoval na 300 až 500 tisíc; mezi nimi bude při tomto počtu přibližně 15 až 25 tisíc evangelíků. Asimilace a postupné jich vstřebání do českého národního těla bude pak předním cílem československé národní a státní politiky. Za této situace jeví se účelnějším připustiti jejich členství v českobratrské církvi evangelické, tak jako němečtí katolíci jsou členy jedné církve s katolíky českými. O čistě český národní ráz českobratrské církve evangelické není třeba míti obavy, neboť zbylí evangel. Němci po odsunu by tvořili jen asi 5% jejího členstva. A jest dojista lépe začleniti je do církve české, než nechati je tvořiti vlastní církvev nebo zrušiti ji a nechati její členy ponechány samy sobě, bez jakékoli možnosti dohledu s české strany na jejich náboženský život.

Přijetím členství českobratrské církve by byla také nejsnáze vyřešena otázka majetku německé evangelické církve. Její majetek jest povahy veřejné, stát pak poskytuje církevnímu majetku zvýšenou právní ochranu. Poněvadž správě této církve nebylo prokázáno, že by byla umyslně a záměrně sloužila německému nebo maďarskému vedení války nebo fašistickým a nacistickým účelům, nemůže býti její majetek dán pod národní správu ve smyslu dekretu presidenta republiky ze dne 19. května 1945. Vzhledem k tomu, že církvev jest německá, jest však žádoucí, aby byl veden veřejný dozor nad jejím majetkem. Českobratrská církev evangelická jako církev reformační německé církvi nábožensky nejbližší jest nejvíce povolána k tomu, aby ještě před projednáním otázky přijetí německých evangelíků a jejich sborů za členy církve českobratrské byla pověřena úkolem administrace německé církve evangelické i správou jejího jmění.

IX. Problém východoslezské církve evangelické.

Augsburská evangelická církev východoslezská nabyla v ohledu národně politickém zvláštního významu tím, že tvoří významnou část polské menšiny na Těšínsku. Při posledním sčítání lidu v r. 1930 čítala 46.884 duší, z nichž bylo 16.188 československé a 30.186 polské národnosti. Poněvadž všech Poláků bylo na Těšínsku 84.033, bylo jich členy této církve víc nežli jedna třetina. Její vliv na polský národní život byl však mnohem větší, než by odpovídalo její početnosti, neboť její polští duchovní byli zároveň předními národními vůdci polské menšiny.

I když však polští evangelíci předčili svou národní rozhodností polské katolíky, nelze říkati, že by východoslezská církev byla národní církví polskou, jako jest na příklad českobratrská církev církvi českou. Její členstvo tvoří z největší části t.zv. Slonzáci, kteří odmítali spojení s Polskem. Za rakouských dob byli většinou smýšlení dajčfrajndlišského a dajčfrajndlišství udržovalo se i u mnohých duchovních. Po r.1918 přikláněla se značná část členstva k národnosti české, ale češství nezapustilo v něm ještě

kořeny tak hluboko, aby bylo možno pevně na něm stavěti. Za německé okupace dala se zapsati většina i evangelických Šlonzáků na t.zv. Volksliste, mezi nimi i mnozí duchovní. U některých se projevil sklon k německví způsobem až zarážejícím. Tak jeden duchovní odůvodňoval svoji žádost o zápis na Volkslistu tím, že je německé krve, má světlé vlasy, modré oči, má německé jméno, jež bylo polonisováno teprve v poslední generaci atd. Český smýšlejících duchovních v církvi východoslezské nebylo, neboť nebyli vedením církve připuštěni k církevní práci.

Tuto protičeskou, nacionálně polskou a z části zároveň dajč-frajndlišskou orientaci východoslezské církve a násilný protičeský postup polské správy po Mnichovu jest míti na paměti, má-li se rozuměti nynějšímu stavu evangelické otázky na Těšínsku.

Bezprostředně po obnově československé vlády nad českými zeměmi zasáhla do správy východoslezské evangelické církve slezská národní rada, jakožto zemský národní výbor pro Slezsko. Vycházejíc z té skutečnosti, že východoslezská církev evangelická připojila se nejprve ke konsistoři varšavské a pak byla vítězným Německem vtělena do německé církve slezské, usoudila, že augsburská evangelická církev na Těšínsku právně neexistuje a že evangel. sbory a.v. na Těšínsku jsou tudíž bez církevní správy, proto jmenovala 18.května t.r. česko-bratrského evangelického faráře ve Frýdku administrátorem pro východoslezskou církev. Zároveň zprostila její duchovní správce jejich úřadů, avšak uložila jim povinnost zastávat dále jejich úřad až do konečného rozhodnutí. Duchovním ponechala možnost podati si žádost o znovupřijetí do církevních služeb. Žádosti měly býti podávány ustanovenému administrátorovi, který určil pro ně lhůtu do 15. července t.r.

Administrátor farář Winkler snažil se získati pro práci ve východoslezských sborech české duchovní z řad duchovních církve česko-bratrské evangelické. Do většiny sborů se mu podařilo jmenovati ze své moci po jednom českém duchovním; tito duchovní až na jednoho pocházeli z východoslezské evangelické církve a nebyli v ní přijati za duchovní pro své české smýšlení národní.

Před vypršením lhůty pro podání žádostí o přijetí do církevních služeb dostavili se do synodní rady česko-bratrské církve evangelické faráři Josef Berger a Josef Fukala za duchovenstvo a za seniorátní výbor, aby s ní jednali o úpravu církevních otázek na Těšínsku. Žádali za obnovu autonomie východoslezské církve a za odvolání opatření, jež učinil administrátor farář Winkler, a naproti tomu prohlásili ochotu připojit se k česko-bratrské církvi evangelické jako autonomní seniorát sborů evangel.a.v., zaručiti česko-pastorální péči členům sboru, kteří žádají funkce a bohoslužby v jazyce českém a zajistiti české zastoupení v představenstvu církve.

Synodní rada požádala administrátora faráře Winklera za prodloužení lhůty k podání přihlášek dosavadních polských duchovních a pozvala představitele východoslezského seniorátu augsburského vyznání i seniora nejbližšího česko-bratrského seniorátu moravsko-slezského a faráře Alex. Winklera jako dosavadního administrátora evangelických sborů augsb. vyzn. na Těšínsku k jednání do Prahy na den 15. srpna t.r.

Nežli k tomuto jednání došlo, zakročila polská vláda prostřednictvím polského vyslance u československé vlády, aby byla obnovena samostatnost augsburské evangelické církve východoslezské, odvo-

lám administrátor a zrušena všechna jeho opatření. Na zákrok ministerstva školství a osvěty zrušil pak zemský národní výbor expositura v Mor. Ostravě výnos slezské národní rady ze dne 18. května t.r., pokud jím byl jmenován farář Alex. Winkler administrátorem pro "polské sbory evangelické a.v. ve Slezsku" a pokud jím dosavadní duchovní správci těchto sborů byli zproštěni úřadu. Tím byli ti-to duchovní správci zbaveni povinnosti podávat žádost o znovupřijetí, avšak žádalo se od nich, aby si podali k ministerstvu školství a osvěty žádost o potvrzení ve své funkci.

Po tomto novém výnosu zemského národního výboru z 30.července t.r. ztratili polští evangeličtí duchovní zájem na jednání se synodní radou československé církve evangelické a do Prahy 15.srpna nepřijeli. Mluvčí polských duchovních, farář Berger z Těšína, postavil se na stanovisko, že neplatné jest i ustanovení českých duchovních ve sborech východoslezského seniorátu a že tito duchovní mají z nich odejít.

K urovnání rozporů ve východoslezské evangelické církvi vzniklých svolal předseda zemského národního výboru exp. v Moravské Ostravě 26. září t.r. schůzi, na níž byli přítomni 2 zástupci polských a 2 zástupci českých duchovních ze sborů této církve. Na schůzi bylo docíleno dohody v tom smyslu, že 1) nová církevní ústava bude vypracována za součinnosti obou stran, 2) že v každém sboru budou dva duchovní a to jeden český a druhý polský, oba v právních a povinnostech sobě úplně rovní, a že bohoslužby se budou konati rovně v jazyku českém a polském. Učiněna také dohoda o složení seniorátního výboru v tom smyslu, že v něm budou zasedati tři duchovní, z nich dva polští a jeden český a dva světské členové, jeden polské a jeden české národnosti; seniorem bude duchovní polský (farář Berger), jeho zástupce duchovní český. Dohoda má býti zaslána ministerstvu školství a osvěty ke schválení a potvrzení.

Tato dohoda, učiněná za patronance zemského národního výboru, není šťastný způsob řešení problému východoslezské evang.a.v. církve. Ustanovuje, že na sboru bude jeden farář polský a jeden český, ale tato parita jest stanovena bez jednání s československou církví evangelickou, která jediné může dodat této církvi duchovní české národnosti. Dohoda jest uzavřena také bez souhlasu ostatních českých duchovních, určených pro sbory východoslezské, jeden z nich pak již odmítá jíti na místo jemu vykazované. Všecky ostatní pomocné síly duchovenské (vikáři, katecheti), které církev zaměstnává, jsou národnosti polské, takže parita farářů neznamena paritu duchovenských sil. Ve skutečnosti duchovní polští budou mít v církvi převahu.

Dohoda zdá se býti českým úspěchem jen proto, že vedení církve odmítalo dříve vůbec česky smýšlející duchovní, kteří museli se obracet k československé církvi evangelické o přijetí; ve skutečnosti však zabezpečuje v církvi polskou državu, nehledíc k příštímu národnímu vývoji na Těšínsku. Samostatná východoslezská církev bude sama rozhodovati o přijímání duchovenských sil, a duchovní polské národnosti bude hledati v evang. sborech v Polsku. Působení duchovních, vychovaných v Polsku, jest s hlediska národního a státního právě tak málo žádoucí, jako bylo přijímání říšsko-německých duchovních v německé církvi evangelické.

K tomu pak přistupuje otázka, je-li s českého hlediska národního a státního prospěšné, aby měla samostatnost církev, v níž

104
polská národní menšina by měla přes zdánlivě ujednanou paritu mezi faráři rozhodující vliv; vždyť v seniorátním výboru by zasedali 3 Poláci a 2 Češi, takže vedení církve samo by bylo většinou polské.

Vyzní-li odpověď na tuto otázku záporně, jest nejlepším řešením administrativní připojení východoslezských sborů a.v. k českobratrské církvi evangelické, jak o ně žádali sami polští duchovní v podání z 12. července t.r., než došlo k zásahu slezského národního výboru z 30. července t.r.. Vždyť tato cesta se osvědčila u českošlonzáckého sboru augsb.vyzn. v Českém Těšíně, který jest již od r.1920 přičleněn k českobratrské církvi evangelické. Jako tomuto sboru, stejně i všem ostatním sborům na Těšínsku by byla českobratrskou církvi evangelickou zaručena úplná rovnost s ostatními sbory a svobodné pěstění jejich konfesijního i jazykového svérázu. Přičleněním k církvi českobratrské by byla ovšem zabezpečena i jazyková práva českým členům a byla by dána záruka, že národní poměry v evangelických sborech budou se vyvíjeti tak, jak se budou vyvíjeti jazykové a národní poměry na Těšínsku. Stát by měl jistotu, že za duchovní budou v evangelických sborech připouštěni jen theologové z nich vyšší, kteří by prošli odborným školením na Husově bohoslovecké fakultě v Praze.

Přičlenění k českobratrské církvi evangelické bylo by však i v zájmu východoslezské církve samotné především z toho důvodu, že jejímu duchovenskému dorostu by se otvírala možnost práce v církvi mnohokrát větší.

Kdyby nedošlo k přičlenění sborů těšínských k církvi českobratrské, bylo by pak lépe řešiti problém východoslezské církve rozchodem českých a polských členů církve a založením sborů českých vedle polských, jako se to stalo r.1920 v Českém Těšíně. Východoslezská církev a.v. by pak byla církvi výlučně polskou a tento polský její ráz musel by se vyznačiti i jejím názvem "Polská církev evangelická augsb. vyznání." Jen takto by se pak čeští evangelíci augsb.vyzn. na Těšínsku dostali z područí polského vedení nynější církve. Jest však s hlediska národně politického žádoucí autonomní církev národní menšiny polské?

Závěrečný přehled .

V Rakousku byli evangelíci augsb. a helv. vyznání sjednoceni ve společné církvi. Po pádu Rakouska organizovali se v českých zemích ve tři samostatné národní církve: českobratrskou církev evangelickou, německou evangelickou církev a augsburskou církev evangelickou ve východním Slezsku. V českobratrské církvi evangelické sjednotili se čeští evangelíci obojího vyznání na základě české a bratrské konfese, ale tím se nijak nevzdali spojení s církvemi světového protestantismu, vzešlými z reformace husitské a kalvínské. Poměr ke konfesím je v ní volný, na dřívějším reformovaném nebo luterském rázu sborů se vcelku nic nezměnilo; církev přijala členství v Presbyterní Alianci a jest v úzkých stycích se zahraníčními církvemi reformovanými i luterskými.

Národnostní rozlučka evangelíků v českých zemích byla provedena plně jen pokud se týče sborů, nikoli však také pokud se týče členů. Jistý počet evangelíků české národnosti zůstal ve svazku německé církve evangelické; ve sborech evang. na Těšínsku národ-

nostní rozchod (s výjimkou Čes. Těšína) proveden nebyl.

Pád německé říše a obnova Československé republiky vytvořily pro evang. církve novou situaci.

Není především možná samostatná německá církev evang. Církvi této nebylo sice dosud odnato státní uznání, ale dekretem presidenta republiky ze dne 2. srpna t.r., jímž všem duchovním i všem světským představitelům církve bylo odnato státní občanství československé, se situace pro tuto církev stala neudržitelnou. Aby v této přechodné době mohla plnit svoji funkci v přenesené působnosti, jest nezbytno podříditi ji administraci českobratrské církve evang. jako církve stojící s ní na stejných základech věroučných a jí nejbližší proto, že před r. 1918 tvořily církev společnou. Českobratrské církvi evangelické jest třeba také svěřiti správu jejího majetku. Církev sama žádá nyní o připojení k českobratrské církvi evangelické. Není myslitelné, že by těm německým evangelíkům, kteří zde zůstanou po odsunu Němců, mohla býti povolena samostatná církev německá. Včlenění německých evangelíků zde zbylých do českobratrské církve evangelické jest nejlepším řešením problému této církve.

Východoslezská církev evangelická zřekla se sama své svébytnosti, když se r. 1938 podřídila konsistoři ve Varšavě. Církev právně vlastně neexistuje. Po pádu Německa byla zemským národním výborem podřízena administraci českobratrského evangel. faráře ve Frýdku, ale toto opatření bylo později zrušeno. Jde o novou organizaci této církve a jde o to, aby v ní bylo provedeno národní vyrovnání. Vzhledem k nové národní politické situaci v ČSR bylo by administrativní připojení evang. sborů augsb. vyzn. na Těšínsku k českobratrské církvi evangelické nejlepším řešením problému této církve.

Resoluce nanesení na IX. synodu:

5 ~~Ustanovením~~ Ustanovením Řádu z č. 111 vyvstává řada problémů mravních a náboženských, jejichž řešení jest povinností církvi křesťanských. Synod vyhovuje žádosti předsednictva německé evangelické církve a usnáší se, aby byla německá církev evangelická v Čechách, na Moravě a ve Slezsku přidělena k českobratrské církvi evangelické za předpokladu, že vláda dá k tomuto přidělení souhlas. Synod zmocňuje synodní radu, aby toto nanesení provedla způsobem, který círk. zř. připouští.

Synod žádá duchovní v těch krajích, ve kterých je více sborů pohromadě, aby se ujali duchovenské práce v pohraničí. Obrací se na staršovstva takových sborů, aby v dohodě se seniory uvoloňovala své duchovní k této práci. Synod ukládá synodní radě, aby soustavou práci ~~chráněnou~~ organizovala shromažďování členů církve ve vhodných střediscích v pohraničí, ve kterých by měly vzniknouti nové sbory. Synod zmocňuje synodní radu, aby se nejaktivně zřídila pro tyto oblasti potřebná místa diasporních farářů. Zároveň zmocnil synodní radu, aby vypracovala příslušné stanovy (§ 58 círk. zř.).

Synod zmocňuje synodní radu, aby duchovní, kteří se ujmou práce v pohraničí, poskytovala příplatky ke slušnému podle místních potřeb. Příplatky mají umožnit duchovním pobyt v pohraničí do té doby, než dojde k utvoření řádného sboru."

Synod se usnáší, aby platový plán z roku 1945 byl používán nezměněn též v roce 1946.

6 Synod bere s radostí na vědomí, že český evangelický sbor ve Stroužném u Háchova se na přelomu světových událostí připojil k českobratrské církvi evangelické a vítá její bratry od jednoho církevního společenství, ke kterému před dvěma sty lety náleželi otcové jeho i naši. Její členům strouženského sboru, aby v novém společenství se spolu s námi "vzdělávali v příbytek Boží, v Duchu svatém" (Ef. 2, 22)".

7 Synod konstatuje s požitáním, že Husova fakulta nemá po 15 letech od svého založení soudu své vlastní budovy a že po znovuzřízení vysokých škol nebylo postaráno o její umístění. S podivením zjišťuje, že prozatímne propůjčená budova v Konviktské ulici byla sice předána po myslu stávajících předpisů vysokému učení technickému, avšak, že nebylo současně postaráno o umístění Husovy fakulty v budově jiné, takže dnes tato vysoká škola nemá budovy. Proto se obrací synod na vládní činitele, zejména na ministerstvo školství a osvěty se žádostí, aby byl učiněn konec tomuto stavu, který není důstojný vysoké školy, ani jména Husova, a aby Husova fakulta byla přidělena budova odpovídající jejím potřebám a jejímu určení, přičemž upozorňuje na možnost jejího umístění v Mikulánské ulici.

1) Synod vyslovuje dík veličkému sboru za to, že blahovolně bratru faráři Řepovi po léta poskytoval dovolenou, aby se mohl věnovati práci v mysliborších.

2) Synod děkuje bratru faráři Řepovi za jeho úsilí, aby církvi českobratrské evangelické byly zachovány sociální ústavy mysliboršské a za získání sobotinských ústav pro církve."

3)

2)

7.

Synod českobratrské církve evangelické se dovídá z hojných zpráv přicházejících hodnověrně do veřejnosti o mnoha bezprávích a zřiv-
dách, které se dějí na místech, kde v demokratickém státě má vlád-
nou lidakost a spravedlnost. Synod chápe tyto zarmocující zjevy ja-
ko projevy duchovní infekce způsobené nacismem a jeho mravní tíhu
doby jako bližně vlastní bez povýšování nadkokožkostí. Jest ujistěn,
že odpovídní činitelé k veřejnému litání.

- 1) aby byly opravdu české manželky a děti německých manželů, resp. otců z manželství národnostně smíšených příslušných českému národu, beztak ztracenému hrůzami války a aby byly vráceny normálnímu životu a děti škole, aniž byly rodiny takové trhány rozlukou.
- 2) aby byly přísně zakázány a skutečně doleďnuta trostáním provi-
nivších se orgánů zne-
váženy násilně, násilnem zavedené metody
při vyšetřování zajištěných osob a ve sběračích táborech.
- 3) aby bylo urychleno řízení s osobami ovinutými a přečinnými proti
národu, aby netrpěli lidé nevinně nařčení.

4) aby byla stíhána falešná udání učiněná z nekalých pohmutek. I tímto sčestem vede synod spravedlivě k tomu, že nejistota právního řádu a užívání nacistických metod těžce padá na svědomí celého národa, že jej nadto těžce kompromitují před světem veřejnosti, což se zahanbením a s obavou o dobré jméno národa se pokračujeme při styku se zahraničními souvěrci; všemožně usilujeme nejen k posílení křesťanské solidarity, ale i v zájmu republiky, jejíž pověst jako státu vysoké kulturní úrovně jest uvedenými poměry nebezpečně poškozena. Každým dnem, kterým vychylujeme váhy spravedlnosti, zmenšujeme svůj nárok na uznání, že jsme za války trpěli pro spravedlivou věc a zlehčujeme tak i vinu svých mučitelů, když se k nim připočítáváme. Kravní úbona, která z tohoto neštěstí spravedlnosti nutně plyne pro náš národ, je nedozírná a pro budoucnost hrozná.

4) Synod vyjadřuje hluboký zámutok nad hrozným utrpením, které z nacistického režimu dolehlo na židy a vyslovuje zbylým nevinným trpitelům své sympatie. Synod vyznává, že ani naše církev neměla dosti statečnosti ani síly, aby se postavila proti básnění nepřátel, křesťanů, namířenému proti židům a těži se z každého pokusu, kterého se ve prospěch pronásledovaných židů za války odvážili u nás kdokoli i mimo řady členů církve. Synod prohlašuje hluboký nespokojený hlas Písma svatého s každou rasovou pověrou, věří, že Bůh učinil z jedné krve všechno lidské pokolení (Kutkové 17, 13). Sčítá tedy všechny u nás zasety antisemitismu (odpor k židům), vzpomíná rytířského boje, jež na ochranu nejen židů, ale i svědomí českého národa vedl v tom směru F. D. Masaryk. Náš poměr k nešťastnému lidu z rodu Abrahama je dán touhou apostolovou, aby jej Hospodin Bůh Abrahamův, Izákův a Jákobův, otec Ježíše Krista, Pána a Spasitele, ujal za ruku a dovedl k plnosti pravdy, zjevení k spasení všechném národům.

- 1) Synod schvaluje přiznání vstředí sociální práce při synodní radě, předpokládá, že sociální instituce budou jeho členy a že se budou řídit jeho pokyny ukládá synodní radě, aby zřídila pro ústředí potřebnou kancelář.
- 2) Synod bere s novějším na vědomí zprávu o práci usilující k hromadnému usídlení českobratrských evangeliků v pohraničí a doporučuje, aby se v ní pokračovalo. Náklady, které si tato práce vyžádá, ponese celá církev.

- 1) Synod vyslovuje dík tajemníkům synodní rady za rychlou a pečlivou práci kanceláře synodní rady ve válečných letech.
- 2) Synod vyslovuje dík synodní radě za moudré a pečlivé řízení studia bohosloví v době války, kdy nebylo možno studovat na Husově fakultě bohoslovecké ani v cizině.

8) Synod schvaluje dopisování jednání synodní rady o spojení s Jednotou bratrskou a zmocňuje ji, aby v jednání pokračovala v naznačených limitech.

Synod pozdravuje profesora J. Z. Bromádku, děkuje mu za jeho práci konanou za války i po ní ve spojených státech v zájmu církve nejen naší, ale vůbec církve křesťanské. Žádá však jeho návrat ku práci na Husově fakultě a v církvi, jakmile se jeho bezprostřední závazky na koleji Princetonské skončí.

Synod vzal se souhlasem na vědomí jednání, která synodní rada at sama at skrze Evangelické dílo vedla s počtem menšími evangelickými církvemi o spolupráci a o cestách k sjednocení a spojení v

167
jednu církev. S uspokojením zjišťuje, že práce ze strany česko-
bratrské církve evangelické znovu a znovu se dějí kroky k jedná-
ní a navázání styků. Synod vítá jednání taková a vybízí k jejich
dalšímu vedení v jednotě ducha a ve svazku pokoje. Počtem nen-
dím evangelickým církvím českým synod posílá bratrské pozdravy
a bratrskou lást, aby se rozpomenuly spolu s církví naší na
slova Pána Ježíše "aby všichni jedno byli" a na slova křtětu
J. A. Komenského "o službě Bohu jedním ramenem" k pronikavějšímu
svědectví a duchovní službě všem spoluobčanům českým. Žádosti
touto sněhuje synod také zvlášť k evangelickým bratřím Slovákům
v církvích vyznání augsburského i reformovaného s upřímným po-
zváním k bratrským poradám a úvahám, zda není na čase právě ny-
ní, abychom přes ty malé rozdíly, které nás dělí, pracovali na
spojení na těch hlavních záležitostech a věcech, které jsou společné
a svaté každému evangeliku a dědictví husitského a z biblí kra-
lické.

P O S E L S T V Í D E V Á T Ě H O S Y N O D U.

Bratří a sestry v Pánu milí !

Poslední mimořádný synod léta Páně 1939 jsme konali s bázní a třesením pod setmělým nebem a v ovzduší zvedající se druhé světové války. Válečný orkán, který lomcoval celým světem po šest roků, naše poroba a s ní spojené útrapy, naše ponížení a ztráta svobodného státu nás zbavily v letech ~~hro~~novlády možnosti synodních zasedání a uvalovaly na nás nové, osudné perpetuum silentium.

Proto tento devátý synod jest nám historickou událostí. Tenorem jeho musí býti v ř a l é d í k č i n ě m í z a n a - š e o s v o b o z e n í. P o v á ž í m e - l i, že se zřítil celý starý řád u nás, kolem nás a v celém světě, přehlížíme-li trosky hmotné, duchovní a mravní, jimiž je zasypána celá Evropa, a zamýšlíme-li se nad tím, že jsme z těchto ssutin vyšli s obnovenou svobodou a státní suverenitou, není možno, abychom s vroucností nezpívali starý chorál rytěřující církve : "Tě Boha chválíme, Pána svého ctíme !"

Uvážíme-li, že jsme při všech ztrátách a otřesech také jako církve vyšli ze světového požáru v základech našeho bytí nepodlomení a nevyvrácení jako církve v mnohých daleko nešťastnějších národech, ukládá nám to, abychom tento synod zapsali na stránky

ějin naší církve jako otevření nejhroznějšího žaláře, zpívali při něm o cestách Hospodinových a znovu prožívali slávu Božího určení pro nás jako národ a církve do budoucích let po největší světové katastrofě.

Spojujeme mysl i srdce v díkčinění za o s v o b o z e - n í n á r o d a a z a o b n o v u s t á t u. V l e - tech poroby jsme poznali, jakým B o ž í m d a r e m j e s t á t n í s a m o s t a t n o s t a n á r o d n í s v o b o d a. Tím vroucněji dnes oceňujeme slavné Masarykovo osvobození z léta Páně 1918 a korunujeme ho druhým z léta nilosti 1945. V hrůzách světového dění se před očima lidstva projevil, že Hospodin zastává pravdy až na věky. Vzbudilť On mezi

největšími národy východu a západu hrdinné obhájce lidských práv a prokázal, že násilí, brutalita a teror musí končit neodvratnou katastrofou. S vřelým pohnutím vzpomínáme velikého osvoboditel - ského a budovatelského díla presidenta dr Eduarda Beneše, naší vlády, celého našeho zahraničního i domácího odboje a všech obětí, z nichž vzešla naše nová svoboda jako Fenix z popela.

Věříme, že naše nová demokratická republika, která hned po svém osvobození se vzchopila k největšímu heroickému činu v y b u d o v á n í n e j e n s t á t u p o l i t i c k y s v o b o d n é h o, a l e t a k é s o c i á l n ě s p r a v e d l i v é h o, tento obrovský úkol čestně a důstojně provede a tak osvědčí, že žije z hloubek humanitních ideálů, o něž se právě u nás průkopnický zápasilo od dob reformace, a které byly skrytou mízou, jež národ náš zachovala proti náporům největších nebezpečí.

Fakt politického osvobození nechť jest nám jako církvi Boží v ý z v o u k p o k á n í. Bez pokání naše vděčnost by byla planá. Naše osvobození klade nám otázku : "Zdali nevíš, že dobrotivost Boží ku pokání tebe vede ?" Řím. 2,4. Zlé, ve kterém svět hyne, má svůj původ v neposlušnosti a suspendování Božích zákonů, což vyplývá z úpadku a nedostatku živé víry a lásky k Bohu. Na tom všem jsme my všichni spoluúčastní. Křesťanské církve i církve naše se prohřešily a stále ještě hřeší svou vlažností, lhostejností, roztríštěností a nevěrností. Na prahu nové doby nám musí znít : "Navraťte se k Hospodinu celým srdcem svým a to s pláčem, postem a kvílením!" "Pokání číňte a věřte evangelium." To je jediná cesta k nápravě a duchovnímu a mravnímu obnovení. Zde je také skutečná záruka pravé svobody synů a dcer Božích, k níž nám svoboda politická má otevřít brány. Vedle výzvy k pokání, víře v evangelium a lásce bratrské nechť zní z našich kazatelen apoštolské připomenutí : "Jestliže Syn vás osvobodí, právě svobodni budete !" Neboť jenkde je duch Páně, tuť jest i svoboda !

Jako církve stůjme v e v e l i k é m p ř e r o d u s v ě t a s a k t i v n í a p o s i t i v n í ú č a s t í svými mravními, duchovními a kulturními hodnotami. S novou horlivostí se ujměme apoštolského dědictví tak věrně střeže-

ného a hluboce chápaného naší reformací. Pohled v lepší budoucnost motivujme vírou v Boha živého, jehož vůlí jest, aby všichni život měli a hojně měli. Budiž nám jasno, že cesta k obnově a zhojení zbědovaného světa vede jen přes duchovní obnovení člověkovu. Bez nových lidí zklamou sebelepší plány a nebude lepší společnosti. Kristus, který přišel, aby touto cestou lidstvo obnovil, zůstává dnes i zítra jediným, skutečným Spasitelem. Dnes, v době lidové odpovědnosti, oceňujme dědictví našeho reformačního presbyteriálního zřízení se staršovstvem v každém sboru a budme strážci pravého bratrského ducha a vzdělavateli Boží rodiny. K velikému zápasu o sociální spravedlnost přinášíme jako náš příspěvek osobní poctivost a spravedlnost, sociální cítění a srdce vnímavé, sociální svědomí, vůli a odpovědnost za blaho obecné, o které tolik šlo našim reformačním otcům.

Prosme Boha, aby nás ohněm přešlých zkoušek duchovně probudil, očistil, zocelil a naplnil pravou opravdovostí a horlivostí. Pamatujme, že bez horlivé péče o duchovní a mravní základy života nestačíme na nesmírné ukoly obnovy. Pečujme o to, aby církve ve svých rodinách a sborovém obcenství dala mládeži, od dětí až k akademikům, tak pevný duchovní základ, aby se nejen neztratila ve vření světovém, ale aby posloužila k nalezení cesty nové budoucnosti a dovedla pracovat s mládeží národa a světa na duchovním obrození lidstva. Mládeže lepší vedení je zvláště svatým příkazem dneška.

Známkou poválečného života je stálý pohyb a vření. To znamená velké změny populární. Prožíváme dobu národnostních přesunů. Němci opouštějí svá území, náš lid na nich hledá svá nová sídla. To znamená někde velké změny v struktuře našich sborů. Naše území se rozšiřuje. Staré sbory se někde značně vylidňují a nové se zakládají. V těchto změnách nám musí jít o to, abychom zachovali soudržnost našich rodin, sborů a církve. Staré sbory nesmí zemdlívat duchovně ani svým početním zeslabením, ale vidět v nových sbořích svou setbu a své evangelizační pole. Pohled na celek církve a její růst v nových územích nás musí naplňovat radostí. Ti, kdo hledají nová sídla, nechť nezapomenou na svou církevní příslušnost a stanou se prů-

148
kopníky nejen v oblasti hospodářské, ale také náboženské a církevní. Nechť o našich bratřích na nových místech platí, že položili dobrý mravní a duchovní základ v novém kraji.

To vše pro nás znamená nové, dávno u nás nevidané úkoly evangelisační, misijní a sociální. Ty jsou dnes zvýšeny nedostatkem kazatelů. Prosíme staré sbory, aby viděly oblast naší rozšířené práce a než nový bohoslovecký dorost rozhojní řady pracovníků, aby občas uvolnily své duchovní k službě v pohraničí. V této velké tísní prosíme staršovstva a naše laické pracovníky, aby s ochotou pomohli udržovat sborový život s vypjetím všech sil, které máme k dispozici. Vědomí velkého poslání v národě nás má právě posílit, nikoli zeslabit. Tato doba také žádá zvýšení našeho sociálního úsilí a organizaci sociální práce pro velké úkoly přítomnosti.

V době, kdy jasně vidíme, že principem zachování našeho státu je jednotá národa a snahy, které vedou k sjednocení, oceňujeme znovu, jak velkým krokem bylo spojení našich obou reformačních církví roku 1918. Z této jednoty se dnes radujeme jako z prozřetelného a požehnaného kroku. Na základě toho usilujeme neúnavně o sblížení a konečné spojení ostatních evangelických církví. Rozvažujeme slova Komenského z jeho rozhárané doby: "Kdekoli je mnohost, tam je zmatek, není-li mnohost uvedena v jednotu." "Otevři oči, lide křesťanský, a poznej, že mimo základ jednoty není pro celou budoucí církev žádná soudržnost, všechno že se lehce rozpadá."

Jsme v době, kdy "soudové Boží dějí se na zemi." Důsledkem toho pro nás má být, že "o byvatelé okršků zemského učí se spravedlnosti." Izai 26,9. Soudy Boží bez školy spravedlnosti neposlouží k obnovení. Buďme tedy lidem pravdy a spravedlnosti. Nedejme se uchvátit duchem zstivosti a hrubé odvety. Překonávejme lakotu a bezohledné sobectví. Hrůzy, které na lidstvu i na nás byly spáchány, nebuďte nám příkladem, ale výstrahou. Řešme nejbolestnější problémy spolužití v duchu humanity, v duchu Kristově. Zvítězíme-li nad sebou samými a každým nápořem zhoubné vášně, vyhrájeme skutečnou novou budoucnost. Buďme lidem přísné mravní kázně, nebo nakonec jen to je cesta skutečného vítězství.

K svému posílení a službě současnému věku pěstujeme ži-
v é, b r a t r s k é s t y k y n e j e n s c í r k v e -
m i d o m á c í m i, a l e t a k é s c í r k v e m i
e v a n g e l i c k é h o s v ě t a. Obnovme válkou přerušē-
né styky s evangelickou církví a.v. a h.v. na Slovensku a posi-
lujme tak duchovně niterně jednotu obou našich národů. Vztahuj-
me ruce k obecenství s církvemi světa anglosaského, s církvemi
švýcarskými, fra ncouzskými, holandskými, severskými. Hledejme
styky s našimi církvemi v Jugoslavii, Rumunsku a Bulharsku, v
Maďarsku, Polsku a zvláště také, až dána bude možnost, v sovět-
ském Rusku. Ve výměně myšlenek a živých styků je síla a zmocně-
ní. Dnes je čas, aby křesťané obepínali rozpadlý svět láskou
Kristovou, tou silnou, trpělivou a obětavou láskou, která je
věrností Bohu a lidstvu až do smrti a neúnavnou prací na budo-
vání království pravdy, spravedlnosti, dobré vůle a pokoje v
národě i mezi národy. Tento duch buď naším příspěvkem k novému
věku. My pak buďme lidem a církví, o níž v době apokalyptické
platí slova Apokalypsy Janovy : "Tu jest trpělivost svatých a
tu jsou ti, kteří ostříhají přikázání Božích a víry Ježíšovy!"
Zjevení Jana 14,12.
